

Grote Atlas van de Verenigde Oost-Indische Compagnie

Comprehensive Atlas of the Dutch United East India Company

. . .III VOOR-INDIË, PERZIË, ARABISCH SCHIEREILAND:

KAARTEN, PLATTEGRONDEN EN TOPOGRAFISCHE

TEKENINGEN, 1590-1825 /

III INDIA, PERSIA, ARABIAN PENINSULA: MAPS,

PLANS AND TOPOGRAPHICAL DRAWINGS, 1590-1825

84 . . . Voor-Indië / India

- 84-85 . . . Joan Blaeu, 1669 :
[Kaart van de Indische Oceaan].
[Chart of the Indian Ocean].
- 86-87 . . . Isaak de Graaf, 1740 :
[Kaart van de Indische Oceaan].
[Chart of the Indian Ocean].
- 88 Joannes van Keulen, [1751 of eerder / or earlier / 1753] :
[Indiasche Zee].
[Indian Ocean].
- 89 [Johannes Vingboons, 1665-1670] :
Indostan / Het ryck van den Grooten / Mogoul.
Hindustan / The empire of the Great / Mughal.
- 90 [Aernout van Buchel, 1619] :
[Schetskaart van de Deccan].
[Sketch map of the Deccan].
- 91 [Johannes Vingboons, ca. / c. 1660] :
[Kaart van de noordelijke kusten van de Arabische Zee tussen Oman en Gujarat].
[Chart of the northern coasts of the Arabian Sea between Oman and Gujarat].
- 91 [Johannes Vingboons, ca. / c. 1660] :
[De kusten van India tussen Gujarat en noordelijk Coromandel].
[The Coasts of India between Gujarat and northern Coromandel].

92 . . . Gujarat

- 92 [Anoniem / Anonymous, 1675-1700] :
[Kaart van de westkust van India, van Surat tot kaap Comorin].
[Chart of the west coast of India, from Surat to Cape Comorin].
- 93 [Anoniem / Anonymous, ca. / c. 1740] :
Mallabaar.
Malabar.
- 94-95 . . . [Anoniem / Anonymous, ca. / c. 1740] :
Mallabaar.
Malabar.
- 96-97 . . . [Gerrit de Haan, 1761] :
[Mallabaar en Rheeде van Souratta].
[Malabar and the Roadstead of Surat].
- 98 [Anoniem / Anonymous, 1650-1675] :
[Kaart van het schiereiland Kathiawar en de Konkankust].
[Chart of the Kathiawar Peninsula and the Konkan Coast].
- 99 [Anoniem / Anonymous, ca. / c. 1700] :
Gouzuratta / Mogoll.
Gujarat / Mughal [Kathiawar Peninsula].
- 100 [Anoniem / Anonymous, 1700-1720] :
Mogol.
Mughal.
- 101 [Johannes Vingboons, 1665-1670] :
De Baij van Suratta.
The Bay of Surat [Gulf of Cambay].
- 102 [Anoniem / Anonymous], 1666 :
Mogoll.
Mughal.
- 103 [Anoniem / Anonymous, ca. / c. 1670] :
Govzarata / Mogoll.
Gujarat / Mughal.
- 104 [João Teixeira I Albernaz, ca. / c. 1640] :
Fortaleza de Dio.
Het Fort van Diu.
The Fort at Diu.
- 105 [Johannes Vingboons, ca. / c. 1665] :
De Rieuier van Suratta.
The River of Surat.
- 105 [Anoniem / Anonymous, 1699-1700] :
[Kaart van de Tapti-rivier nabij Surat].
[Chart of the Tapti River near Surat].

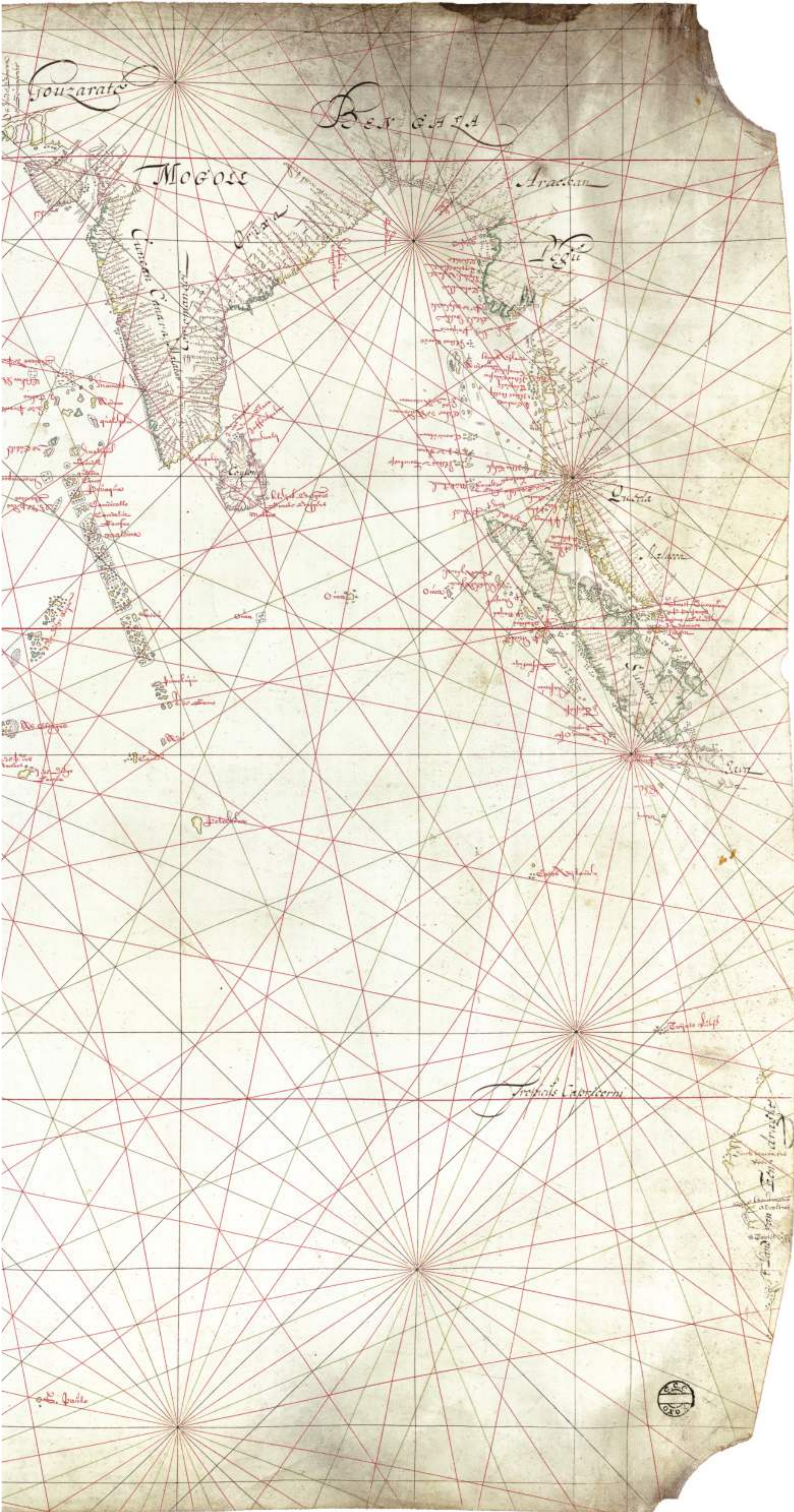
DEEL 2.3 / PART 2.3

- 106 [Anoniem / Anonymous, ca. / c. 1695] :
[Kaart van de Tapti-rivier nabij Surat].
[Chart of the Tapti River near Surat].
- 107 [Anoniem / Anonymous, 1698] :
[Kaart van de steden en dorpen gelegen tussen Surat en Ahmadabad].
[Map of the cities and villages located between Surat and Ahmadabad].
- 108 [Anoniem / Anonymous, 1698] :
[Plattegrond van de loges en woningen in Surat].
[Ground-plan of the lodges and buildings in Surat].
- 109 [Anoniem / Anonymous, 1698] :
[Renovatieplan voor de oude loge te Surat].
[Renovation plan for the old lodge at Surat].
- 110 [Anoniem / Anonymous, 1698] :
[Nieuwbouwplan op de plaats van de oude loge te Surat: eerste verdieping].
[Building plan for the site of the old lodge at Surat: first floor].
- 110 [Anoniem / Anonymous, 1698] :
[Nieuwbouwplan op de plaats van de oude loge te Surat: begane grond].
[Building plan for the site of the old lodge at Surat: ground floor].
- 111 [Anoniem / Anonymous, 1698] :
[Projectplan voor nieuwe logegebouwen te Surat op het erf van Muhammad Shahid].
[Project plan for new lodge buildings at Surat on the property of Muhammad Shahid].
- 112 [Anoniem / Anonymous, 1698] :
[Projectplan voor nieuwe gebouwen te Surat op de tuinen en percelen gekocht door de Compagnie].
[Project plan for new buildings at Surat in the gardens and on the parcels bought by the Company].
- 113 [Johannes Vingboons, ca. / c. 1665] :
De Stad Sovratte, geleegeen op de Noorder breete van 21 Graden.
The City of Surat, located at the Northern latitude of 21 Degrees.
- 113 A. Matham, 1629 :
Svratte.
Surat.
- 113 [Anoniem / Anonymous, ca. / c. 1634] :
Logie van Svrat.
Lodge at Surat.
- 114 [Johannes Vingboons, ca. / c. 1665] :
Visiapour aan de zijde van de Rivier Mandova [afgebeeld is Surat].
Bijapur at the Mandova River [depicted is Surat].
- 115 [Johannes Vingboons, ca. / c. 1660] :
De Stadt Sovratte, geleegeen op de Noorder breete van.
The City of Surat, situated at the Northern latitude of.
- 116 [Anoniem / Anonymous, 1703-1708] :
[Gevecht op de rivier bij Surat].
[Battle on the river at Surat].
- 117 [Anoniem / Anonymous, ca. / c. 1713] :
Platte grond van S'E Comp:s Nieuwe Logie, / sijnde het geweese hujs van den overleden gouverneur / Ette baarchan [...].
Plan of the Honourable Company's New Lodge, / being the former residence of the late Governor / I'tibar Khan [...].
- 118 [Anoniem / Anonymous, ca. / c. 1735] :
[Plattegrond van de compagniestuin en aanpalende percelen bij Surat].
[Plan of the Company garden and adjacent plots at Surat].
- 119 [Anoniem / Anonymous, ca. / c. 1822] :
Schets van het Gedeelte der Nederlandsche Factorie te Suratte naast aan de Rivier.
Sketch of a Part of the Dutch Lodge at Surat next to the River.
- 119 [Anoniem / Anonymous, ca. / c. 1822] :
Schets van het gedeelte der Nederlandsche Factorie naast aan de Rivier / aantonende de nodige muuren die gebouwd dienen te worden tot het behoud derzelve.
Sketch of the part of the Dutch Lodge at the River / showing the walls necessary to be built in order to preserve it.
- 120 [Anoniem / Anonymous, 1698] :
[Plattegrond van de compagnieswerf te Suvali].
[Plan of the Company yard at Suvali].
- 121 [Johannes Vingboons, ca. / c. 1660] :
Chom van Svhalij.
Bay of Suvali.
- 122 [Anoniem / Anonymous, ca. / c. 1698] :
[Kaart van de steden en dorpen gelegen tussen Surat en Ahmadabad].
[Map of the cities and villages located between Surat and Ahmadabad].

VI VOOR-INDIË, PERZIË, ARABISCH SCHIEREILAND /

INDIA, PERSIA, ARABIAN PENINSULA

Voor-Indië / India

(Deel/Vol. I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, I-2b, I-15, I-16, I-17, I-18, I-19, I-20, I-21, I-22, I-24, I-25, I-26, I-27, I-28, I-29, I-30).

Voor-Indië, overzicht. Het gehele resterende deel van deze atlas behandelt de nagelaten manuscriptkaarten en topografische afbeeldingen uit de compagniestijd van de grote geografische regio die in de Nederlandse traditie vanouds bekend is als Voor-Indië en in het Engels in historische context wordt aangeduid met de meer algemene term India. Als geheel omvat dit gebied de tegenwoordige staten Pakistan, India, Sri Lanka, Bangladesh en het noordelijke deel van Birma (Myanmar), Arakan. De omvangrijke VOC-cartografie en diverse gerelateerde onderwerpen met betrekking tot Sri Lanka zijn hiervoor afzonderlijk aan de orde geweest in Deel IV: *Ceylon*. In het voorliggende atlasdeel worden de onderscheiden deelregio's waar de Compagnie op het vasteland van Voor-Indië actief is geweest, behandeld in de volgorde van west naar oost. Achtereenvolgens betreft dit Gujarat (bladen 92–135), de Konkankust (bladen 136–161), de Kanarakust (bladen 162–169), de Malabarkust (bladen 170–293), de Visserijkust (onder het gouvernement Ceylon, zie Deel IV: *Ceylon*, maar hier opnieuw en uitgebreider op de bladen 294–319), de Malediven (320–323), de Coromandelkust (bladen 324–382), Bengalen (bladen 383–415) en Arakan (bladen 416–419). Bij wijze van inleiding volgen hierna t/m blad 91 enkele overzichtskaarten van de regio als geheel, mede in samenhang met de overige delen van het Indische Oceaan gebied, van de Indiase kusten tot en met Noord-Coromandel en van het dominerende vorstenrijk in Voor-Indië in de zeventiende en achttiende eeuw, dat van de Mughal-keizers.

India, general. The whole remaining part of this atlas deals with the legacy of manuscript maps and topographical depictions from the time of the Company showing the large geographical region which in the Dutch tradition has customarily been known as *Voor-Indië*, and in English in a historical context is designated with the more general term of India. As a whole this area comprises the present states of Pakistan, India, Sri Lanka, Bangladesh and the northern part of Burma (Myanmar), Arakan. The extensive VOC cartography and various related subjects relevant to Sri Lanka have already been discussed separately in Volume IV: *Ceylon*. In the present volume of the atlas the distinct sub-regions where the Company was active on the mainland of India are treated in order from west to east. In succession these are Gujarat (sheets 92–135), the Konkan Coast (sheets 136–161), the Kanara Coast (sheets 162–169), the Malabar Coast (sheets 170–293), the Fisheries Coast (under the government of Ceylon, see Volume IV: *Ceylon*, but here again and in more detail on sheets 294–319), the Maldive Islands (sheets 320–323) the Coromandel Coast (sheets 324–382), Bengal (sheets 383–415) and Arakan (sheets 416–419). By way of introduction there follow on the sheets up to sheet 91 several general maps of the region as a whole, also in relation to the remaining parts of the Indian Ocean, of the coasts of India up to and including North Coromandel, and of the dominant realm in India in the seventeenth and eighteenth centuries, namely that of the Mughal emperors.

bladen / sheets 84-85:

MARITIEM MUSEUM ROTTERDAM, K4066 CCC.

Bij Joan Blaeu met Octroij van de Ho:Mo:H. Staten Gener: l der vereenigde Nederlanden, 1669 :
By Joan Blaeu by Charter of the Loffty Gentlemen Members of the States-General of the United Netherlands, 1669 :

[KAART VAN DE INDISCHE OCEAAN].

[CHART OF THE INDIAN OCEAN].

Schaalstok van 100 Duijtsche Mijlen 15 voor een Graedt = [ca. 1 : 9.877.000].
Scale-bar of 100 Duijtsche Mijlen 15 voor een Graedt = [approximately 1 : 9,877,000].

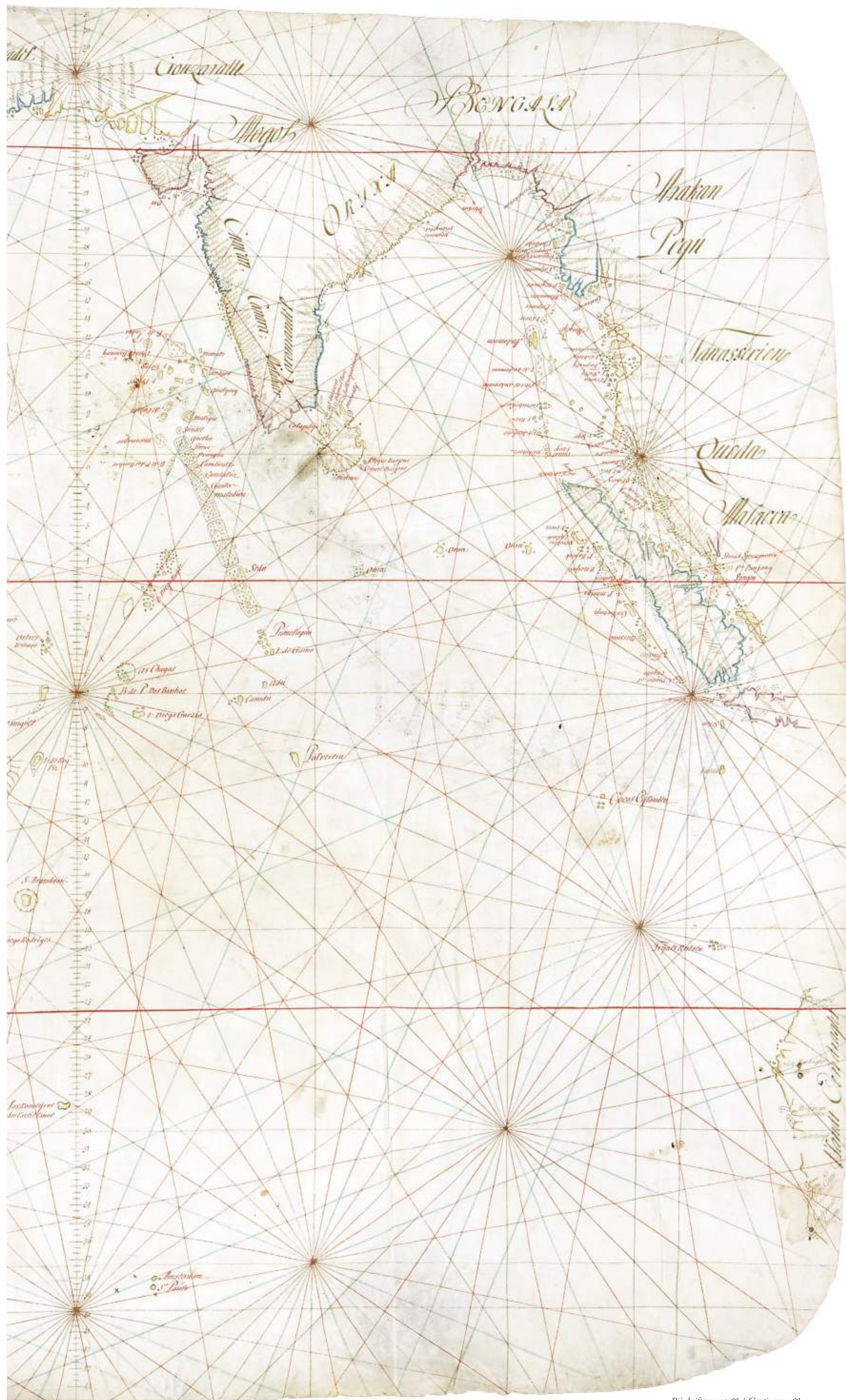
1 kaart : ms op perkament, gekleurd, 81 x 97 cm.
1 map : ms on vellum, coloured, 81 x 97 cm.

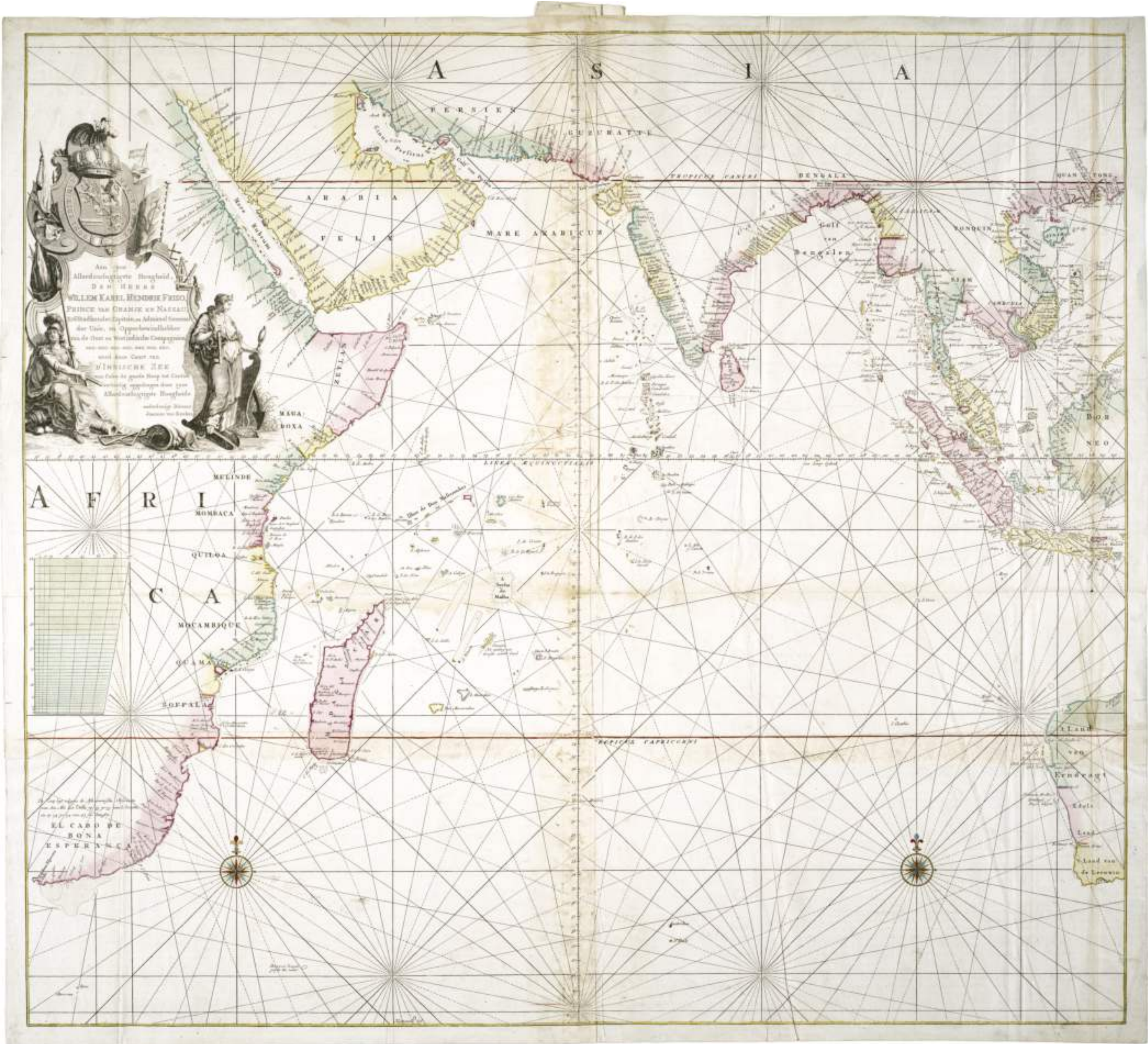
Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Indische Oceaan. De zogenoemde overzeiler, een kleinschalige navigatiekaart van een groter zeegebied, van de Indische Oceaan en aangrenzende kusten door Joan Blaeu I uit 1669 op de bladen 84–85 is afkomstig uit de bijzondere verzameling van overwegend Nederlandse zeventiende-eeuwse kaarten die lang eigendom was van het Oxfordse College Corpus Christi en in 2006 aangekocht werd door het Maritiem Museum Rotterdam. Het betreft hier een van de standaard-zeekaarten voor de navigatie aan boord van de compagnieschepen, waarvan het prototype al in 1622 was ontwikkeld door de eerste officiële kaartenmaker (1617–1632) van de VOC, Hessel Gerritsz. Met periodieke aanpassingen naar aanleiding van nieuwe ontdekkingen bleef dit model tot ver in de achttiende eeuw gangbaar, zoals blijkt uit de vrijwel identieke, maar meer dan 70 jaar jongere kaart van hetzelfde zeegebied door Isaak de Graaf, officiële kaartenmaker van de Compagnie in de jaren 1705–1743, op de bladen 86–87.

Indian Ocean. The small-scale navigation chart of the Indian Ocean and adjacent coasts by Joan Blaeu I from 1669 on sheets 84–85 originates from the special collection of predominantly Dutch seventeenth-century maps that for a long time was the property of Corpus Christi College, Oxford, and in 2006 was purchased by the Rotterdam Maritime Museum. This item is one of the standard sea-charts for navigation on board Company ships, the prototype of which had already been developed in 1622 by the first official map-maker of the VOC, Hessel Gerritsz (active 1617–1632). With periodic adjustments due to new discoveries this model remained in use until late in the eighteenth century, as can be seen from the practically identical but more than 70 years later map of the same area of sea by Isaak de Graaf, official map-maker to the Company in the years 1705–1743, on sheets 86–87.

bladen / sheets 86-87:

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK LEIDEN, COLLECTIE BODEL
NIJENHUIS 054-10-002.

T'Amsterdam By Isaak de Graaf, 1740 :
At Amsterdam By Isaak de Graaf, 1740 :

[KAART VAN DE INDISCHE OCEAAN].

[CHART OF THE INDIAN OCEAN].

Schaalstok van 100 Duijtze Mijlen 15 voor een Graadt =
[ca. 1 : 10,507,000].
Scale-bar of 100 Duijtze Mijlen 15 voor een Graadt =
[approximately 1 : 10,507,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 78 x 93 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 78 x 93 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

blad / sheet 88:

NATIONAAL ARCHIEF, 4.VELH 156.2.24.

Joannes van Keulen, [1751 of eerder / 1753] :
Joannes van Keulen, [1751 or earlier / 1753] :

[INDIASCHE ZEE].

[INDIAN OCEAN].

Schaalstok van 90 [Duitse mijlen] = [ca. 1 : 11.852.000].
Scale-bar of 90 [Duitse mijlen] =
[approximately 1 : 11,852,000].

1 kaart : kopergravure op papier, gekleurd, 92 x 101 cm.
1 map : copper-plate engraving on paper, coloured,
92 x 101 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

[in de cartouche] een opdracht :
[in the cartouche] a dedication :

Aan zyne Allerdoorlugtigste Hoogheid, Den Heere,
Willem Karel Hendrik Friso, Prince van Oranje en
Nassau, Erf-Stadhouder, Capitein, en Admiraal Generaal
der Unie, en Opperbewindhebber van de Oost en
Westindische Compagnien enz. enz. enz. enz. enz.
enz. werd deze Caart van D'Indische Zee van Cabo de
goede Hoop tot Canton eerbiedig opgedragen door zyne
Allerdoorlugtigste Hoogheids onderdanige Dienaar
Joannes van Keulen.

Op blad 88 is volledigheidshalve de enige gedrukte kaart
gereproduceerd die de Bataviase baas-kaartenmaker Gerrit
de Haan opnam in zijn tweedelige manuscriptatlas *Ligtende
Zee Fakkel* uit 1760-1761, een overzicht van de Indische
Oceaan en de oostelijk aangrenzende zeegebieden tot
Kanton, oostelijk Borneo en 't Land van de Eendragt', de
westkust van Australië. Mogelijk koos De Haan voor deze
kaart vanwege de opdracht aan Stadhouder Willem IV
(1747-1751), die veel meer dan zijn voorgangers betrokken
was bij de VOC. In 1749 werd hij opperbewindhebber van
de Compagnie. Deze titel wordt met enige nadruk ge-
noemd in de opdracht van deze kaart van Johannes van
Keulen, door De Haan overgenomen uit het in 1753 ver-
schenen zesde deel van Van Keulens grote zeeatlas. Vanaf
zijn meerderjarigheid in 1766 was ook Willem IV's opvolger
Willem V een direct belanghebbende bij de VOC, een belang
dat zich mede uitstrekte tot de Westerkwartieren: de erfprins
had een aandeel in de zogenoemde Amfioen-Sociëteit, die
het monopolie bezat van de handel in Bengaalse opium in
het VOC-octrooigebied.

For the sake of completeness, on sheet 88 is reproduced the
only printed map that the Batavian master map-maker
Gerrit de Haan included in his two-volume manuscript
atlas *Ligtende Zee Fakkel* from 1760-1761; this is a survey
of the Indian Ocean and the areas of sea bordering on it
to the east, as far as Canton, eastern Borneo and 't *Land
van de Eendragt*, the western coast of Australia. Possibly
De Haan chose this map because of the dedication to
Stadtholder Willem IV (r. 1747-1751), who was much more
involved with the VOC compared with his predecessors
and in 1749 was made Supreme Governor of the Company.
This title is mentioned with some emphasis in the
dedication of this map by Johannes van Keulen, which
De Haan adopted from the sixth volume of the latter's
large sea-atlas which appeared in 1753. From his majority
in 1766 Willem IV's successor Willem V was also a direct
stakeholder in the VOC, an interest that extended as far as
the Western Quarters: the hereditary prince had a share in
what was called the *Amfioen-Sociëteit* (Opium Society),
which held a monopoly of the trade in Bengal opium in
the VOC charter area.

blad / sheet 89:

ÖSTERREICHISCHE NATIONALBIBLIOTHEK, ATLAS BLAEU-
VAN DER HEM 38:26.

[Johannes Vingboons, 1665-1670] :

INDOSTAN / HET RYCK VAN DEN GROOTEN /
MOGOUL.

HINDUSTAN / THE EMPIRE OF THE GREAT /
MUGHAL.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart + 1 portret : ms op papier, gekleurd, 55,5 x 72 cm.
1 map + 1 portret : ms on paper, coloured, 55.5 x 72 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

De kaart van het Mughalrijk uit het atelier van Johannes Vingboons op blad 89 is een vrijwel exacte kopie, in kleur, van de kaart die gemaakt werd door de Britse zeevaarder en cartograaf William Baffin en in 1619 in Londen voor het eerst in druk verscheen. De omstandigheden van de totstandkoming van die kaart zijn uitgebreid beschreven door William Foster in zijn editie van de papieren betreffende de Engelse ambassade naar het Mughalhof onder Thomas Roe in 1616 (Roe, *Embassy* ed. 1899, 2: 542-6), waarbij ook een reproductie van de kaart is gevoegd. Roe lijkt al tijdens zijn ambassade van plan geweest te zijn een kaart te maken, volgens de korte geografische verhandeling die hij daartoe opstelde (*ibidem*, 529-41), en waarin de ligging en andere bijzonderheden werden beschreven van alle regio's die ook op de kaart voorkomen. Toen Roe op de terugreis naar Engeland Baffin ontmoette, moet de basis voor de samenwerking tussen de ambassadeur en de grote kaartenmaker gelegd zijn.

De reden dat het verband tussen de hier afgebeelde kaart en het origineel van Roe en Baffin tot nu toe niet is opgemerkt door Nederlandse onderzoekers, ligt ongetwijfeld deels in de omstandigheid dat de oorspronkelijke, Engelse inschriften in Vingboons' versie voor de atlas van Laurens van der Hem zijn gelatiniseerd of vernederlandst. Zo werd de Perzische provincie Lar, die overigens in werkelijkheid niet aan het Mughalrijk grensde, van 'the Persians Lar' tot 'Parsiae pars Lar' en veranderde de aantekening bij de plaats Jallamakee, ongeveer in het midden van de kaart, van 'The pilgrimage of the Banians' tot 'de peregrinatie van de Banians'. Dit laatste was een verwijzing naar de tempel van Jawala Mukhi in de Punjab, die veel hindoeïstische pelgrims trekt, waaronder in de tijd van Roe kennelijk veel Baniya's. Onder de zeer weinige originele toevoegingen op de Van der Hem-kaart is de aanduiding van Dhaka (hier 'Deka') als hoofdstad van Bengalen, wat inderdaad het geval was, en de minder met de werkelijkheid overeenstemmende plaatsing van Tibet tussen Kasjmir ('Chishmeere') en de Kaukasus. Ook werd bij dit 'Tibet' de opmerking toegevoegd dat de inwoners veel goud bezaten of dat er veel goud te vinden was ('hebben veel goud') en dat het buiten het gebied van de Mughal-keizer viel. In het westelijke district Hajkan ('Haiacan'), voegde de Nederlandse vervaardiger de opmerking 'meest rebellen' toe. De decoratie van de kaart is eveneens gedeeltelijk overgenomen van de kaart van

Baffin. Het symbool dat de Mughal-keizer Jahangir wel voerde op zijn banieren, de *sher-o-khurshid* of de leeuw en de zon, is daar ook al aanwezig, maar krijgt in de Van der Hem-kaart de vorm van een Europees wapen. Dit is overigens een symbool dat door veel moslimvorsten in het gebied tussen het huidige Oost-Turkije en India gebruikt werd, in Iran zelfs tot 1979. Het portret van de keizer is een originele toevoeging op deze kaart en is ongetwijfeld gemaakt naar een van de vele Mughalse miniatuurschilderingen die in het zeventiende-eeuwse Nederland circuleerden. Op basis van vergelijking tussen dit portret en zulke in India gemaakte miniaturen heeft Pauline Lunsingh Scheurleer vastgesteld dat het de keizer Jahangir (1605-1627) betreft, de regerende vorst in de tijd van Roe, die echter al tweemaal opgevolgd was tegen de tijd dat de voorliggende kopie gemaakt werd. De Koninklijke Bibliotheek in Den Haag bezit een vrijwel identieke zeventiende-eeuwse manuscriptkaart van het Mughalrijk opgenomen in een handgeschreven kopie van de *Remonstrantie* van Franciscus Pelsaert uit ca. 1625 (129 B 3), die in 1798 werd verworven uit de Stadhoudelijke Bibliotheek.

The map of the Mughal empire from the studio of Johannes Vingboons on sheet 89 is an almost exact copy, in colour, of the map that was made by the British seafarer and cartographer William Baffin and which appeared in print for the first time in London in 1619. The circumstances in which this map was made were described at length by William Foster in his edition of the papers relating to the English embassy to the Mughal court under Thomas Roe in 1616 (Roe, *Embassy* ed. 1899, 2: 542-6), where a reproduction of the map is attached. It appears that during his mission Roe was already planning to make a map, in view of the short geographical treatise he composed for this (*ibid.*, 529-41), in which the location and other particulars of all the regions that occur on the map were described. When Roe met Baffin on the way back to England, the foundation must have been laid for the collaboration between the ambassador and the great map-maker. The reason that the connection between the map shown here and the original by Roe and Baffin has not hitherto been observed by Dutch researchers undoubtedly lies partly in the circumstance that the

original, English captions were turned into Latin or Dutch in Vingboons's version for the atlas of Laurens van der Hem. In this way the Persian province of Lar, which in any case did not in fact border on the Mughal empire, changed from 'the Persians Lar' to *Parsiae pars Lar*, and the note at the town of Jallamakee, in about the centre of the map, changed from 'The pilgrimage of the Banians' to *de peregrinatie van de Banians*. This latter was a reference to the temple of Jawala Mukhi in the Punjab which draws many Hindu pilgrims, in Roe's time apparently including many Baniyas. Among the very few original additions on the Van der Hem map is the indication of Dhaka (here *Deka*) as capital of Bengal, which was indeed the case, and the less accurate placement of Tibet between Kashmir (*Chishmeere*) and the Caucasus. There was also the addition to this *Tibet* that the inhabitants possessed much gold or that there was much gold to be found there (*hebben veel goud*), and that it was outside the territory of the Mughal emperor. In the western district of Hajkan (*Haiacan*) the Dutch maker added the remark *meest rebellen* (most of them rebels). The decoration of the map has likewise largely been taken from Baffin's map. The symbol that the Mughal emperor sometimes placed on his banners, the *sher-o-khurshid* or the lion and the sun, is also present there, but on the Van der Hem map takes the form of a European coat of arms. Incidentally, this is a symbol that was used by many Muslim rulers in the area between eastern Turkey and India, and in Iran even up to 1979. The portrait of the emperor is an original addition to the map and was undoubtedly copied from one of the many Mughal miniature paintings that circulated in the seventeenth-century Netherlands. On the basis of a comparison between this portrait and such miniatures made in India, Pauline Lunsingh Scheurleer has established that this was the emperor Jahangir (1605-1627), who was ruling in Roe's time, but had already been succeeded twice by the time that the copy we see here was made. The Koninklijke Bibliotheek in The Hague has an almost identical seventeenth-century manuscript map, which was included in a hand-written copy of the *Remonstrantie* by Franciscus Pelsaert from about 1625 (129 B 3), and was acquired from the *Stadhoudelijke Bibliotheek* (Stadtholder's Library) in 1798.

blad / sheet 90:

NATIONAAL ARCHIEF, 1.11.01.01 256, FOL. 9V
[= 4. VELH 321].

[Aernout van Buchel, 1619] :

[SCHETSKAART VAN DE DECCAN].

[SKETCH MAP OF THE DECCAN].

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

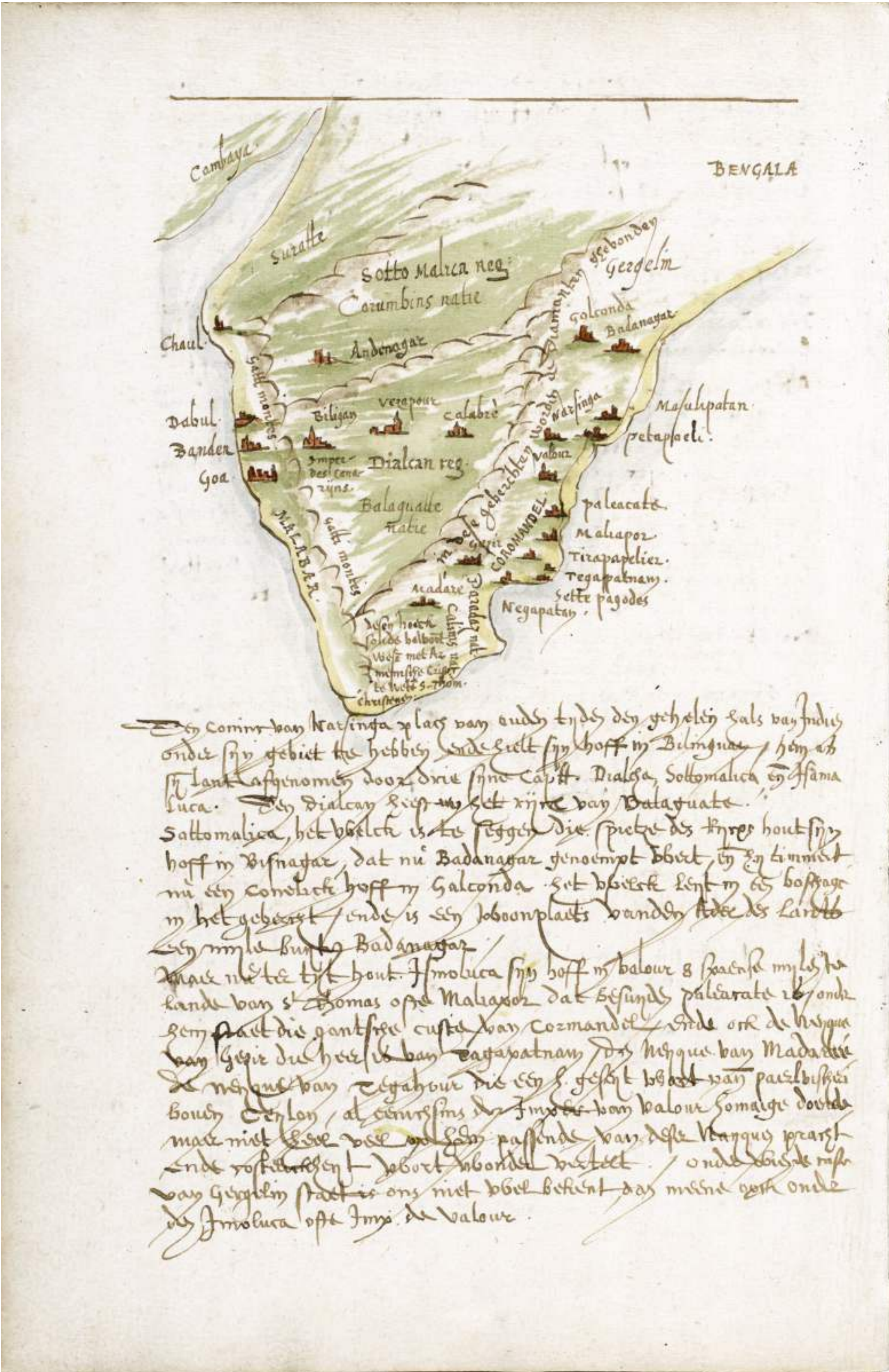
1 kaart : ms op papier, gekleurd, 30 x 19,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 30 x 19.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

In augustus 1619 kreeg de oudheidkundige, genealoog en heraldicus Aernout van Buchel ofwel Arnoldus Buchelius (1565–1641) toestemming twee jaar lang namens de provincie Utrecht de vergaderingen van de bewindhebbers van de VOC-kamer Amsterdam bij te wonen. Zijn aantekeningen van deze bijeenkomsten legde Van Buchel, die verder een groot deel van zijn tijd besteedde aan de geschiedenis van zijn woonplaats Utrecht, vast in een soort dagboek, met speciale aandacht voor allerlei nieuwe wetenswaardigheden over verre landstreken buiten Europa die hij bij deze gelegenheden en uit andere bronnen kon opdoen. Het kaartje gereproduceerd op blad 90 is een van de eerste producten van deze virtuele verkenningen vanuit zijn studeerkamer; het bevindt zich vrij aan het begin van het dagboek, tussen de aantekeningen van december 1619.

Buchelius' weergave is in zoverre vergelijkbaar met de kaart van Thomas Roe en William Baffin (blad 89) dat hier een poging is gedaan om de politieke situatie zoals die uit beschrijvingen naar voren kwam op een kaart te projecteren. Uit de bijgaande tekst krijgen we de indruk dat hij daarvoor mede uit Portugese reisverslagen putte. Zo wordt bijvoorbeeld de afstand van São Thomé de Meliapur ('Maliapor' op de kaart) aan de Coromandelkust, dat in Portugese handen was, naar de vorstelijke hofstad Vellore ('Valour') in het achterland aangegeven in Spaanse mijlen. Langs de westkust zijn alleen plaatsen aangegeven waar de Portugezen een belang hadden, op de oostkust is ook een aantal plaatsen te zien waar de VOC toen al vestigingen had. Waar echter de voorgaande kaart het Mughalse Noord-India liet zien, bedekt de schets van Buchelius in hoofdzaak de 'hals van Indië', dat wil zeggen de zuidelijke gebieden in de punt van het subcontinent. Deze regio werd sinds oude tijden Deccan (Perzisch: *Dakkan*, Sanskrit: *Dakshinapatha*) genoemd, een term die zoveel betekent als 'alles dat ten zuiden van het noorden is'. Soms wordt deze benaming ook specifiek gebruikt voor het centrale deel van de punt met zijn diverse grote vorstendommen, die Buchelius bespreekt in de tekst onder de kaart. Centraal daarin staat de teloorgang van het hindoeïstische rijk Vijayanagara ('Bisnagar'), dat de Portugezen ook wel het rijk van Narsinga noemden, naar de vorst die er regeerde toen zij er begin van de zestiende eeuw voor het eerst voet aan wal zetten. De hoofdstad Vijayanagara in de tegenwoordige deelstaat Karnataka waarnaar het rijk meestal genoemd wordt, was in 1565 gevallen, waarna het hof enkele malen verplaatst was. In het begin van de zeventiende eeuw was het gevestigd in Vellore en vervolgens in het wat noordelijker gelegen Chandragiri (hier aangeduid als 'Narsinga'). Buchelius' verhaal over de teloorgang van Vijayanagara lijkt echter nogal ver afgedreven van de werkelijkheid.

Ook enkele van de sultanaten die in de zestiende en zeventiende eeuw een groot deel van de Deccan beheersten, komen naar voren op de kaart. Het fort Golkonda is aangegeven, evenals de stad Bijapur (als 'Vezapour'). Het gebied van de sultans van Bijapur is verder benoemd als 'Dialcan reg.', een verbastering van Adil Khan, wat de aanduiding van de Mughals voor de aldaar regerende dynastie was. De leden van de dynastie zelf noemden zich Adil Shah, maar de Mughals vonden de titel Shah teveel eer en maakten er Khan van, wat ook een adellijke titel is maar minder hoog dan Shah. Daarnaast worden op het kaartje verschillende bevolkingsgroepen genoemd. In het rijk van 'Dialcan' vond men de 'Balaguate natie', dat wil zeggen de mensen van Balaghat. Deze laatste term stond voor het hoogland van de Deccan boven (*bala*) de westelijke Ghats, de bergketen langs de westkust ('gatti montes'). Ten noorden daarvan zou volgens de kaart de 'Corumbins natie' wonen. De Korumbi's waren een kaste van landbouwers in het gebied van het huidige Maharashtra, inderdaad ongeveer waar de aanduiding staat op de kaart, maar zij maakten daar zeker niet de gehele bevolking uit. In het zuiden zijn voorts de Parava's ('Paradas nat.') en de 'Calims nat.' aangegeven. De bedoeling van dat laatste is niet helemaal duidelijk, maar de Parava's waren een kaste die aan de zuidelijke Coromandelkust door de Portugezen tot het katholicisme was bekeerd en daar later in de zeventiende eeuw deels onder Nederlandse bescherming en jurisdictie zou komen. In het uiterste zuiden ten slotte is de opmerking te vinden dat 'dese hoek soude bewoont wesen met Armenische christ, te weten S.Thom. christenen'. Inderdaad woont ten westen van het aangeduide gebied, op de Malabarkust, vanouds een aanzienlijke groep christenen, die wel als St. Thomas-christenen wordt aangeduid omdat zij door de apostel Thomas bekeerd zouden zijn. Er is echter weinig verband tussen de geschiedenis van deze groep en die van de veel kleinere groep Armeniërs in India, behalve dat die ook christelijk is. De opmerking lijkt aan te sluiten bij de grote theologische belangstelling van Van Buchel, die van katholiek tot protestant was geworden. Uit het dagboek blijkt ook dat hij geïnteresseerd was in de mogelijkheden van een protestantse zending naar de Oost.

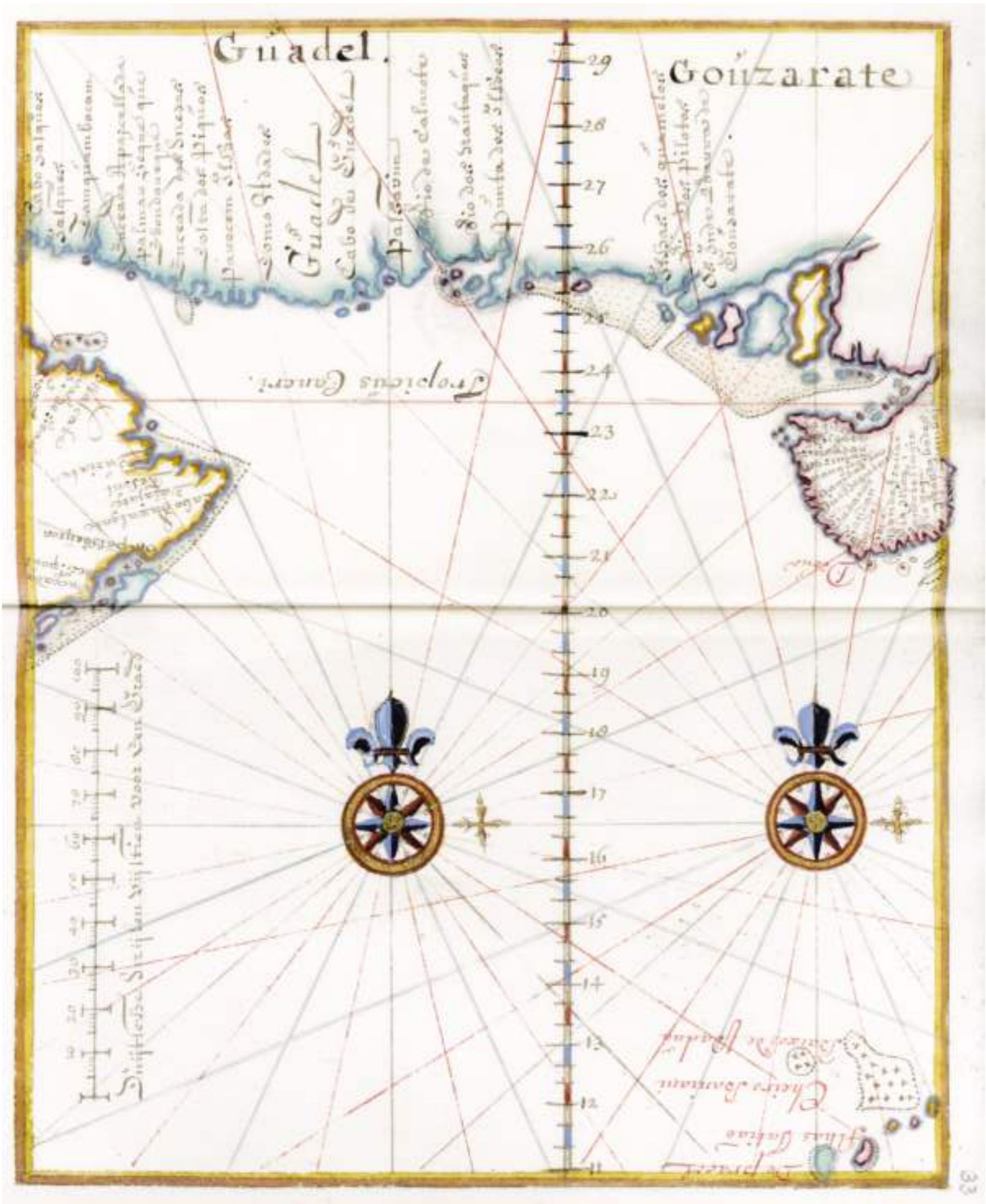
In August 1619 the archaeologist, genealogist and heraldist Aernout van Buchel, otherwise known as Arnoldus Buchelius (1565–1641), was given permission to attend the meetings of the directors of the Amsterdam Chamber of the VOC for a period of two years. Van Buchel, who also devoted a great deal of his time to the history of his home town of Utrecht, recorded his notes from these meetings in a sort of diary, with special attention for all kinds of new pieces of information about distant regions outside Europe that he was able to acquire on these occasions or from other sources. The small map reproduced on sheet 90 is one of the first products of these ‘virtual explorations’ from his arm-chair; it is to be found quite near the front of the diary, among the notes from December 1619.

Buchelius's depiction is comparable to the map by Thomas Roe and William Baffin (sheet 89) to the extent that here an attempt is made to place the political situation on a map such as this could be gleaned from descriptions. From the accompanying text we get the impression that for this he was also relying on Portuguese accounts. For example, the distance from São Thomé de Meliapur (*Maliapor* on the map) on the Coromandel Coast, which

was in Portuguese hands, to the royal capital Vellore (*Valour*) in the interior is given in Spanish miles. Along the west coast only places are shown where the Portuguese had an interest, but on the east coast in addition a number of places can be seen where the VOC already had settlements at that time. However, whereas the preceding map shows Mughal North India, Buchelius's sketch covers mainly the 'neck of India', that is, the southern regions in the tip of the subcontinent. From early times this area had been called the Deccan (Persian *Dakkan*, Sanskrit *Dakshinapatha*), a term that means something like ‘everything that is south of the north’. Sometimes this term is also used more specifically for the central part with its various large kingdoms, which Buchelius discusses in the text beneath the map. A central theme there is the loss of the Hindu kingdom of Vijayanagara (*Bisnagar*), that the Portuguese also called the kingdom of Narsinga after the king who was ruling there when they first set foot there in the early sixteenth century. The capital, Vijayanagara (in the present state of Karnataka), after which the kingdom is generally named, had fallen in 1565, and after this the court was moved several times. At the beginning of the seventeenth century

it was established in Vellore and then in Chandragiri (here indicated as *Narsinga*), located somewhat further north. However, Buchelius's story about the fall of Vijayanagara seems to have wandered some distance from the truth.

Some of the sultanates that ruled a large part of the Deccan in the sixteenth and seventeenth centuries are also mentioned on the map. The fort of Golkonda is shown, as is the city of Bijapur (as *Vezapour*). The territory of the sultans of Bijapur is also called *Dialcan reg.*, a corruption of Adil Khan, which was the Mughals' name for the dynasty ruling there. Members of the dynasty called themselves Adil Shah, but the Mughals found the title Shah too much of an honour and made it Khan, which is also a noble title but not as high. As well as these, various population groups are named on the map. In the kingdom of *Dialcan* we find the *Balaguate natie*, that is, the people of Balaghat. This term stood for the Deccan plateau above (*bala*) the western Ghats, the mountain range along the western coast (*gatti montes*). To the north of this according to the map lived the *Corumbins natie*. The Korumbis were a caste of agriculturists in the area of the present Maharashtra, in fact approximately where they are marked

blad 91 boven / sheet 91 above:

BRITISH LIBRARY, ADD. MS. 34.184 FOL. 33.

[Johannes Vingboons, ca. / c. 1660] :

[KAART VAN DE NOORDELIJKE KUSTEN VAN DE ARABISCHE ZEE TUSSEN OMAN EN GUJARAT].

[CHART OF THE NORTHERN COASTS OF THE ARABIAN SEA BETWEEN OMAN AND GUJARAT].

Schaalstok van 100 Duijtsche Mijlen Vijftien voor Een Graed = [ca. 1 : 9.620.000].
Scale-bar of 100 Duijtsche Mijlen Vijftien voor Een Graed = [approximately 1 : 9,620,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 17,5 x 21 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 17.5 x 21 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

De twee aansluitende overzichtskaartjes op blad 91 zijn weer afkomstig uit de kleine navigatie-atlas van Johannes Vingboons uit ca. 1660 in de British Library. Het opvallende 'Guadel' op de bovenste kaart, van de noordkusten van de Arabische Zee, is een voorbeeld van de indertijd gangbare naamgeving uit maritiem perspectief. Europeanen noemden vaak simpelweg het gehele achterland naar de belangrijkste haven in het gebied, in dit geval Gwadar ofwel 'Guadel'. De term Gujarat, hier 'Gouzarate', was wel een naam die ook door bewoners van het betreffende gebied zelf werd gebruikt. De kaart onder omvat de kusten van het Indiase subcontinent van Gujarat tot iets zuidelijk van Bengalen. Naast het voor kaarten uit die tijd zo kenmerkende 'Mogoll' ter aanduiding van het Mughalrijk, worden hier de Konkankust ('Cuncan'), de kust van Karnataka waar men Kannada sprak ('Canara'), de Malabarkust, de Coromandelukust en de kust van Orissa ('Orixa') onderscheiden. Omwille van de oriëntatie en een betere leesbaarheid zijn beide kaarten in de reproductie een kwartslag gedraaid, met het noorden boven.

The two adjoining general maps on sheet 91 are again from the little navigation atlas by Johannes Vingboons from about 1660 in the British Library. The remarkable name *Guadel* on the upper map covering the northern coasts of the Arabian Sea, in an example of the custom usual at that time to give names from a maritime perspective. Europeans often simply named the whole interior after the most important port in the area, in this case Gwadar or *Guadel*. The term Gujarat, here *Gouzarate*, was a name that the inhabitants of the region concerned also used themselves. The map below includes the coasts of the Indian subcontinent from Gujarat to a little south of Bengal. As well as *Mogoll*, the name so typical of the time for indicating the Mughal empire, here the Konkani Coast (*Cuncan*), the coast of Karnataka where Kannada was spoken (*Canara*), the Malabar Coast, the Coromandel Coast and the coast of Orissa (*Orixa*) are distinguished. For the sake of the orientation and better legibility, in the reproduction both maps have been turned 90 degrees, with north at the top.

blad 91 onder / sheet 91 below:

BRITISH LIBRARY, ADD. MS. 34.184 FOL. 35.

[Johannes Vingboons, ca. / c. 1660] :

[DE KUSTEN VAN INDIA TUSSEN GUJARAT EN NOORDELIJK COROMANDEL].

[THE COASTS OF INDIA BETWEEN GUJARAT AND NORTHERN COROMANDEL].

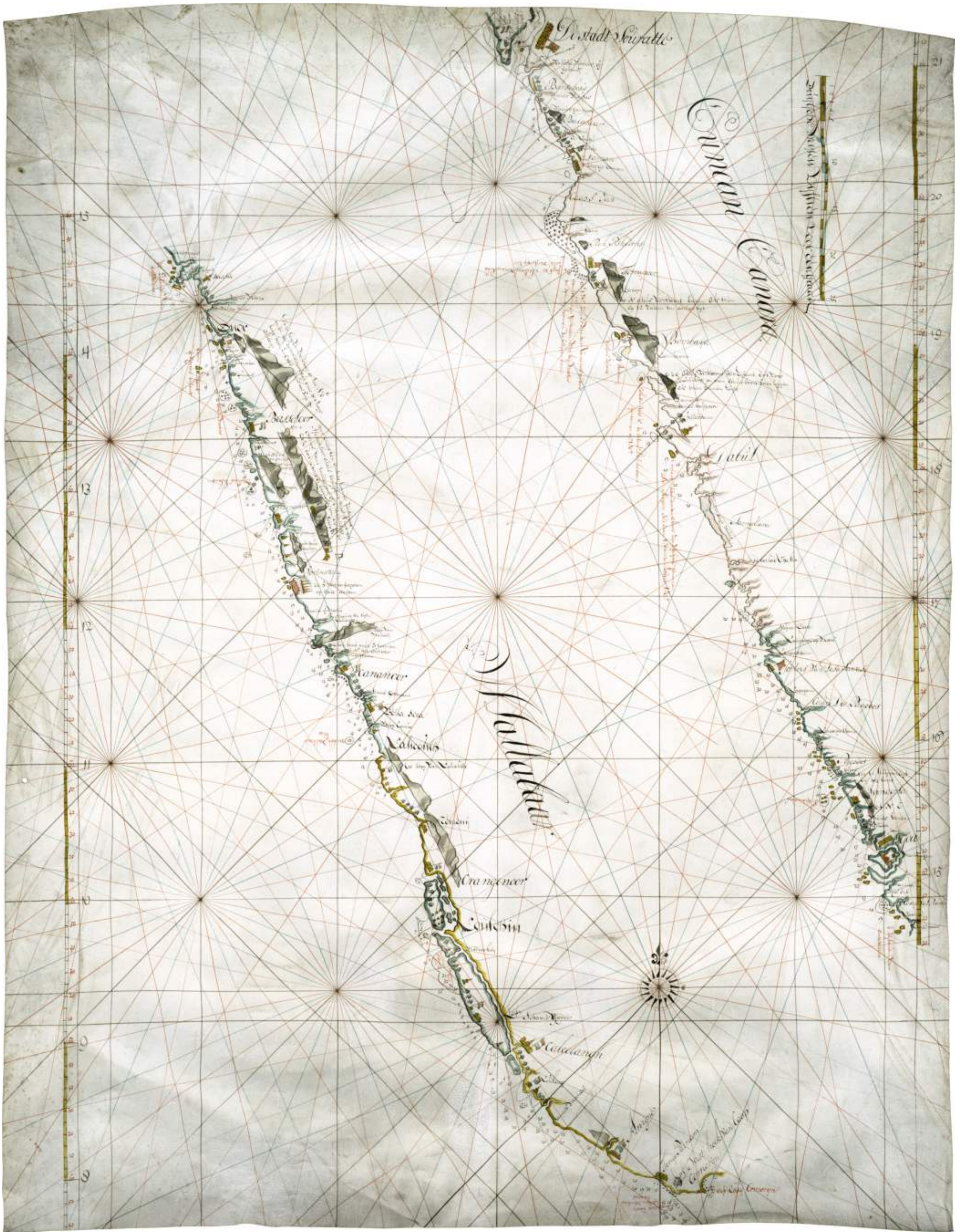
Schaalstok van 100 Duijtsche Mijlen Vijftien voor Een Graedt = [ca. 1 : 10.000.000].
Scale-bar of 100 Duijtsche Mijlen Vijftien voor Een Graedt = [approximately 1 : 10,000,000].

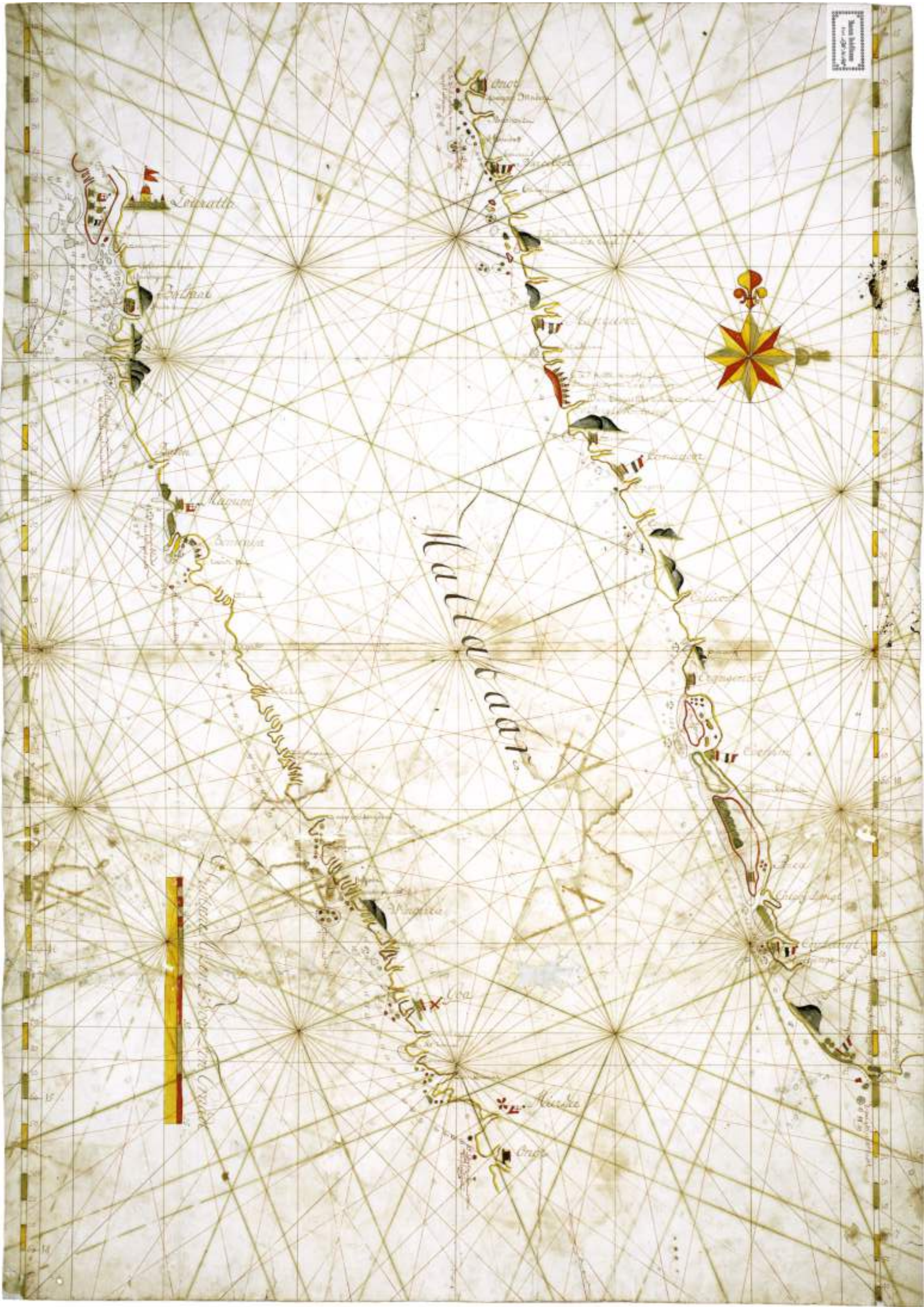
1 kaart : ms op papier, gekleurd, 16,5 x 20 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 16.5 x 20 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

on the map, but they certainly did not comprise the whole population. In the south the Paravas (*Paradas nat.*) and the *Calim nat.* are marked. The meaning of the latter is not completely clear, but the Paravas were a caste on the southern Coromandel Coast who had been converted to Catholicism and would later in the seventeenth century partly come under the protection and jurisdiction of the Dutch. Finally in the extreme south there is a remark to be seen that 'this corner is said to be inhabited by Armenian Christians, namely the Saint Thomas Christians'. It is true that to the west of the area indicated, on the Malabar Coast, there have traditionally lived a considerable group of Christians, called the Thomaean Christians because they are said to have been converted by the apostle Thomas. However, there is little connection between the history of this community and the much smaller group of Armenians in India, except that they are also Christian. The remark seems to tally with Van Buchel's great interest in theology, and the fact that he had changed from Catholic to Protestant. From the diary it also appears that he was interested in the possibilities for a Protestant mission to the East.

Gujarat

(Deel/Vol. I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, I-15 I, II, I-16).

De bladen 92 t/m 135 geven een overzicht van de kaarten, plattegronden en topografische afbeeldingen met betrekking tot de VOC in Gujarat, de landstreek langs de noordwest-kust van India waar de belangrijkste haven van het Mughal-rijk was gelegen, Surat. Inleidend volgen hierna op de bladen 92 t/m 97 enkele overzichtskaarten van de westkust van het Indiase subcontinent als geheel, waarop onder meer de ligging van Gujarat ten opzichte de overige deelregio's en compagniesvestigingen in dit gebied is weergegeven. In de VOC-cartografie werden deze andere kustgedeelten overigens niet steeds alle als afzonderlijke gebieden onderschei-den: op veel zeventiende- en achttiende-eeuwse kaarten vindt men de benaming Malabar voor de gehele westkust ten zuiden van Gujarat.

Sheets 92 to 135 give a survey of the maps, plans and topographical depictions relating to the VOC in Gujarat, the region along the north-west coast of India where the main port of the Mughal empire, Surat, lay. By way of introduction, on sheets 92 to 97 there follow several general maps of the west coast of the Indian subcontinent as a whole, on which the location of Gujarat in relation to the remaining sub-regions and Company settlements in this area is shown. In VOC cartography these other parts of the coast were not always distinguished as separate areas: on many seventeenth and eighteenth-century maps we find the name Malabar used for the whole west coast to the south of Gujarat.

blad / sheet 92:

NATIONAAL ARCHIEF, 4.VELH 107.

[Anoniem, 1675-1700] :
[Anonymous, 1675-1700] :

[KAART VAN DE WESTKUST VAN INDIA, VAN SURAT TOT KAAP COMORIN].

[CHART OF THE WEST COAST OF INDIA, FROM SURAT TO CAPE COMORIN].

Schaalstok van 25 Duijtsche Mijlen Vijftien voor een graadt = [ca. 1 : 1.102.000].
Scale-bar of 25 *Duijtsche Mijlen Vijftien voor een graadt* = [approximately 1 : 1,102,000].

1 kaart in 2 delen : ms op perkament, gekleurd, 89 x 70 cm.
1 map in 2 parts : ms on vellum, coloured, 89 x 70 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

blad / sheet 93:

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK LEIDEN, COLLECTIE BODEL NIJENHUIS 006-14-009.

[Anoniem, ca. 1740] :
[Anonymous, c. 1740] :

MALLABAAR.

MALABAR.

Schaalstok van 25 Duijtsche Mijlen 15 voor Een Graadt = [ca. 1 : 10.433.000].
Scale-bar of 25 *Duijtsche Mijlen 15 voor Een Graadt* = [approximately 1 : 10,433,000].

1 kaart in 2 delen : ms op papier, gekleurd, 92 x 66 cm.
1 map in 2 parts : ms on paper, coloured, 92 x 66 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Beide anonieme kaarten op de bladen 92 en 93 zijn van een gangbaar VOC-type waarbij de westkust als geheel in twee delen is afgebeeld, met dit verschil dat in de (veel) oudere versie op blad 92 het gedeelte tussen Gujarat en Goa rechts op de kaart staat en in de andere links. In die laatste kaart heeft de maker de titel, ‘Mallabaar’, centraal tussen beide delen geplaatst, terwijl deze benaming feitelijk alleen van toepassing is op het zuidelijke deel van de kust. De opvallend grote rood met gele kompasroos op deze kaart komt overeen met die op de volgende van de westkust, op de bladen 94-95, en met die op blad 285. In het laatste geval gaat het om een kaart die in 1739 in Colombo werd vervaardigd naar aanleiding van de inspectiereis die de Ceylonese gouverneur Gustaaf Willem baron van Imhoff (1736-1740) in dat jaar maakte in Malabar, langs de Visserij-kust en in het commandement Jaffnapatnam.

Both the anonymous maps on sheets 92 and 93 are of the usual VOC type, where the west coast as a whole is shown in two parts, with the difference that in the (much) older version on sheet 92 the section between Gujarat and Goa is on the right on the map, and on the other one on the left. On the latter map the maker has placed the title, *Mallabaar*, in the centre between the two parts, although in fact this name only applies to the southern part of the coast. The surprisingly large red and yellow compass rose on this map corresponds with the ones on the following maps of the west coast, on sheets 94-95, and with the one on sheet 285. In the latter case we have a map that was drawn in Colombo in 1739 in connection with the tour of inspection that the then governor of Ceylon, Gustaaf Willem Baron von Imhoff (1736-1740), made in that year in Malabar, along the Fisheries Coast and in the commandery of Jaffnapatnam.

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK LEIDEN, COLLECTIE BODEL
Nijenhuis 006-14-010.

[Anoniem, ca. 1740] :
[Anonymous, c. 1740] :

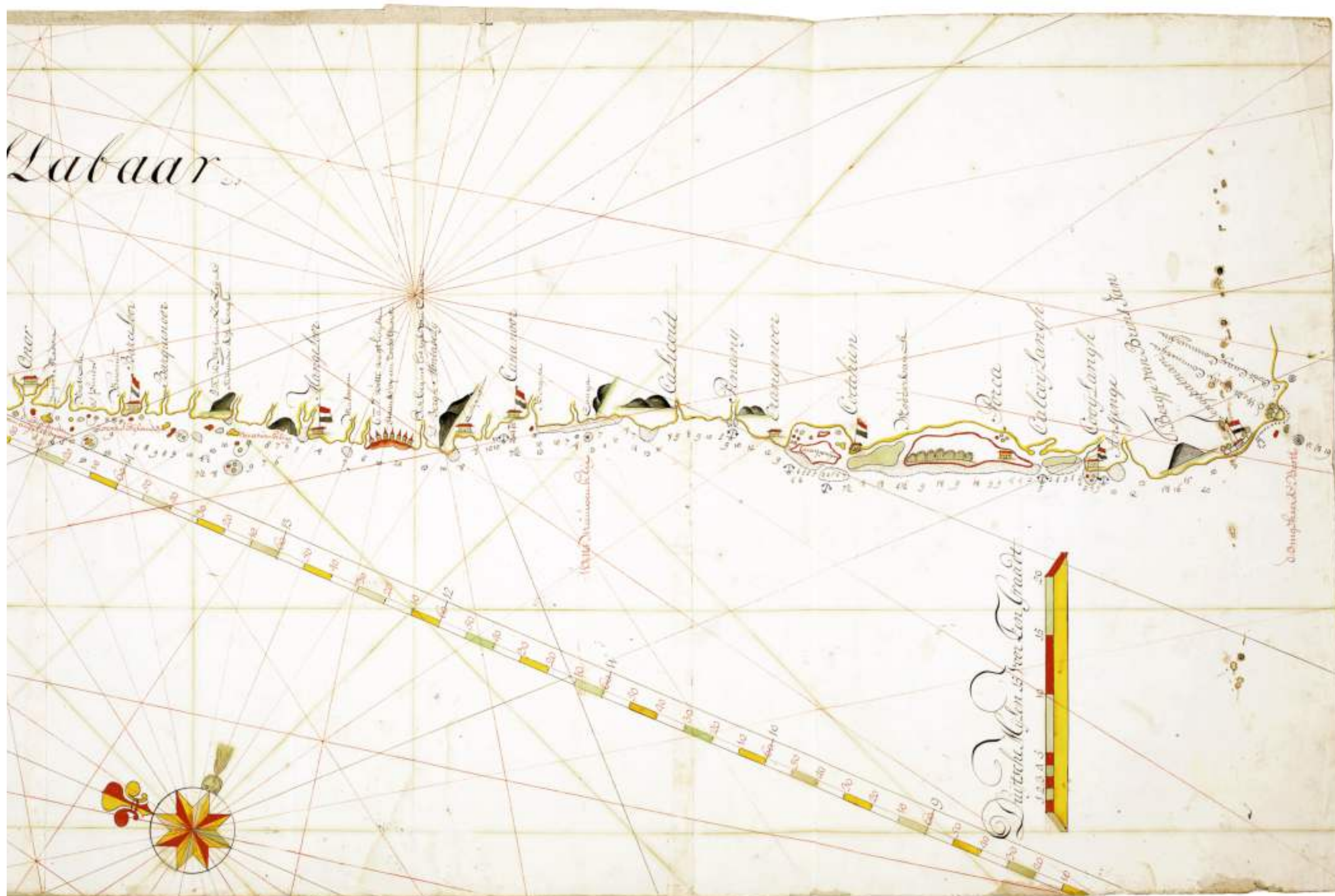
MALLABAAR.

MALABAR.

Schaalstok van 20 Duijsche Mijlen 15 voor Een Graadt =
[ca. 1 : 1,018,000].
Scale-bar of 20 *Duijsche Mijlen* 15 *voor Een Graadt* =
[approximately 1 : 1,018,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 55 x 159 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 55 x 159 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksboven.
Orientation: north is upper left.

Ook deze kaart, van de kaartenmaker met de rood-gele kompasroos met diepte-effect (vergelijk het vorige blad en 285), toont de gehele westkust van India onder de noemer 'Mallabaar'. Opvallend is de artistieke weergave van een punt ten zuiden van Mangalore, met '6 a 7 witte wagthuizen staande op een roode gront', die eveneens op de voorgaande kaart te zien is. In Surat, het noordelijke eindpunt, is de rode banier met twee punten te herkennen die we op veel kaarten vinden en die zoveel lijkt te betekenen als: 'in handen van een lokale machthebber'. Bij Suvali, de eigenlijke haven van Surat voor grote schepen, zijn een Engelse zeevlag (de *Red Ensign*), een Franse *fleur-de-lis* en een Nederlandse driekleur ingetekend als symbolen van de kantoren van de drie compagnieën in Surat. De rede aldaar wordt op de kaart aangeduid als 'Schreijershoeck' en 'Swallijstrand'. Het laatste is een verbastering van Suvali, voor de andere naam zijn net als in het geval van de Amsterdamse Schreierstoren twee etymologische verklaringen mogelijk. Van die toren wordt wel gezegd dat de zeemannen-vrouwen er schreiden bij het vertrek van de schepen, maar waarschijnlijker is dat de naam werd afgeleid van de scherpe hoek of 'schray' die de stadsmuur ter plaatse maakte. Ook de hoek van het schiereiland van Suvali is scherp, maar dit is tevens een plek waar men de schepen kon zien uitvaren.

This map, by the map-maker with the red-and-yellow compass rose with depth-effect (compare the preceding sheet and 285), also shows the entire west coast of India under the denomination of *Mallabaar*. A striking feature is the artistic rendering of a point to the south of Mangalore, with '6 to 7 white watch-houses standing on a red ground', which can also be seen on the preceding map. In Surat, the northern end-point, we can discern the red banner with two points that is found on many maps, and seems to mean something like 'in the hands of the local ruler'. At Suvali, the actual harbour of Surat for large ships, we see an English marine flag (the Red Ensign), a French *fleur-de-lis* and a Dutch tricolour drawn as symbols for the offices of the three companies in Surat. The roadstead there is marked on the map as *Schreijershoeck* and *Swallijstrand*. The latter is derived from Suvali, and for the other name, just as in the case of the *Schreierstoren* (Weepers' Tower) in Amsterdam, there are two possible etymologies. It is said of that tower that the sailors' wives wept there when the ships set out, but it is more likely that the name was taken from the sharp angle or *schray* that the city wall took at that place. The point of the peninsula of Suvali is also sharp, but at the same time this is a spot where one could see the ships sailing out.

bladen / sheets 96-97:

NATIONAAL ARCHIEF, 4.VELH 156.2.10.

[Gerrit de Haan, 1761] :

[MALLABAAR EN RHEEDE VAN SOURATTA].

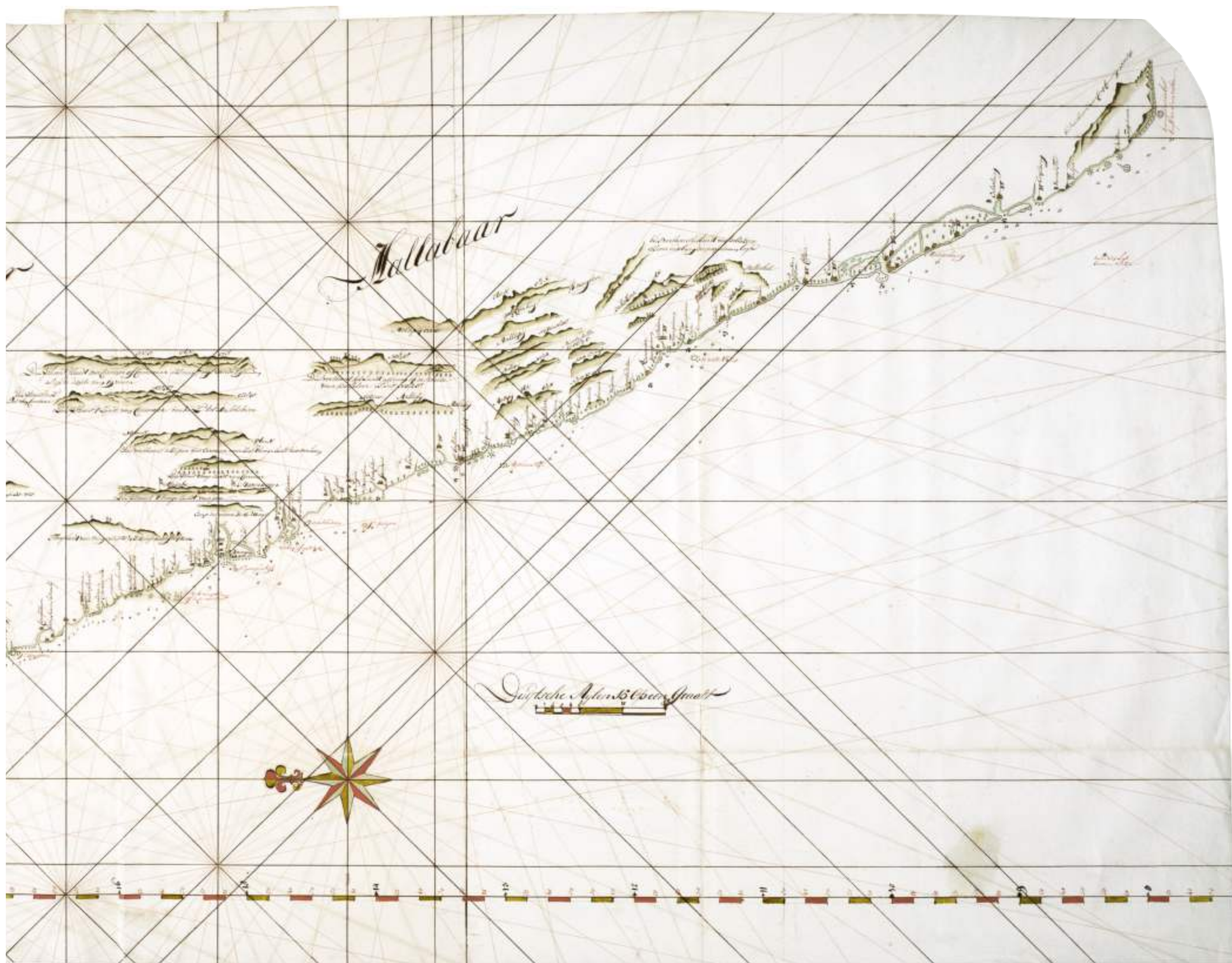
[MALABAR AND THE ROADSTEAD OF SURAT].

Schaalstok van 15 Duytsche Mijlen 15 Op een Graadt = [ca. 1 : 1.240.000] [inzetkaart] 10 Duytsche Mijlen 15 Op een Graadt = [ca. 1 : 705.000] [1 : 620.000].
Scale-bar of 15 Duytsche Mijlen 15 Op een Graadt = [approximately 1 : 1,240,000] [inset map] 10 Duytsche Mijlen 15 Op een Graadt = [approximately 1 : 705,000] [1 : 620,000].

1 kaart + 1 inzetkaart + 29 profielen : ms op papier, gekleurd, 66 x 153,5 cm.
1 map + 1 inset map + 29 profiles : ms on paper, coloured, 66 x 153,5 cm.

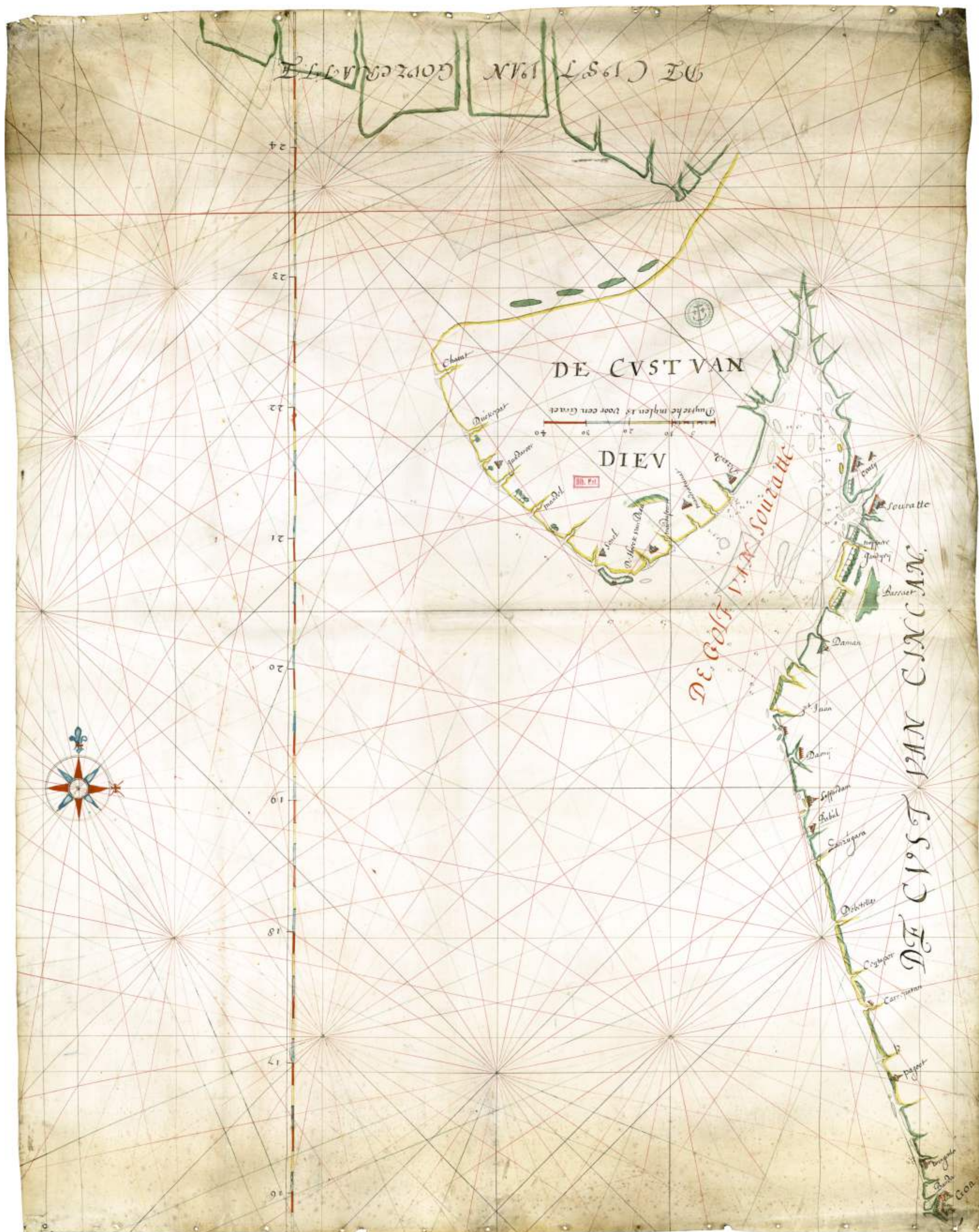
Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

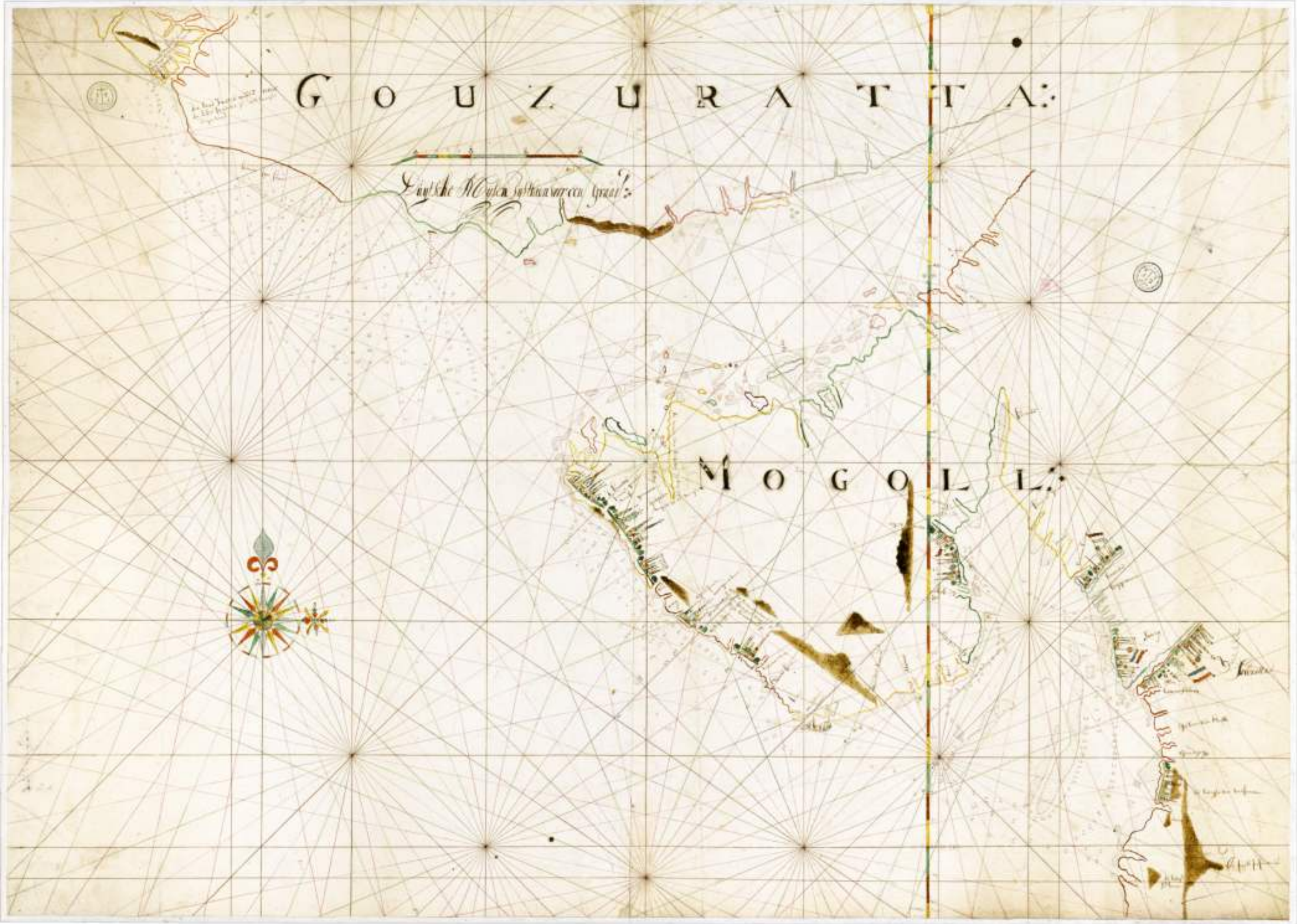
Verklaringen: [diverse plaatsen] beschrijvingen van 29 kustprofielen, geen transcriptie.
Explanations: [various places] descriptions of 29 coastal profiles, not transcribed.

De afsluitende overzichtskaart van 'Mallabaar' met de gehele westkust van India en een inzetkaart van de rede van Surat op de bladen 96-97 is kaart no. 10 uit het tweede deel van de manuscriptatlas *Ligtende Zee Fakkel* van de Bataviase baas-kaartenmaker Gerrit de Haan uit 1761. Twee jaar voor de aanmaak van deze kaart, in 1759, was de politieke situatie in Gujarat ingrijpend veranderd door de feitelijke overname van Surat door de Britten. De gedetailleerde inzetkaart van de 'Rheede van Souratta', de Golf van Cambay (Khambhat), is afzonderlijk op groter formaat nogmaals gereproduceerd op blad 134. De schaal van de inzetkaart is door De Haan onjuist weergegeven; in werkelijkheid is deze het dubbele van die van de hoofdk kaart, ca. 1 : 620.000.

The concluding general map of *Mallabaar* with the entire west coast of India and an inset map of the roads of Surat on sheets 96-97 is map no. 10 from the second volume of the manuscript atlas *Ligtende Zee Fakkel* by the Batavian master map-maker Gerrit de Haan from 1761. Two years before this chart was made, in 1759, the political situation in Gujarat had changed fundamentally because of the virtual take-over by the British. The detailed inset map of the *Rheede van Souratta*, the Gulf of Cambay (Khambhat), is shown in a larger reproduction on sheet 134 to a larger scale. De Haan has indicated the scale of the inset incorrectly; in fact it is twice that of the main map, approximately 1 : 620,000.

blad / sheet 98:

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE,
DCP SH 18 PF. 206 DIV. 4 P. 3.

[Anoniem, 1650–1675] :
[Anonymous, 1650–1675] :

[KAART VAN HET SCHIEREILAND KATHIAWAR EN DE KONKANKUST].

[CHART OF THE KATHIAWAR PENINSULA AND THE KONKAN COAST].

Schaalstok van 40 Duytsche mylen 15 voor een Graet =
[ca. 1 : 2.233.000] [1 : 1.050.000].
Scale-bar of 40 Duytsche mylen 15 voor een Graet =
[approximately 1 : 2.233.000] [1 : 1.050.000].

1 kaart : ms op perkament, gekleurd, 96 x 75 cm.
1 map : ms on vellum, coloured, 96 x 75 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

blad / sheet 99:

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE,
DCP SH 18 PF. 208 DIV. 3 P. 1.

[Anoniem, ca. 1700] :
[Anonymous, c. 1700] :

GOUZURATTA / MOGOLL.

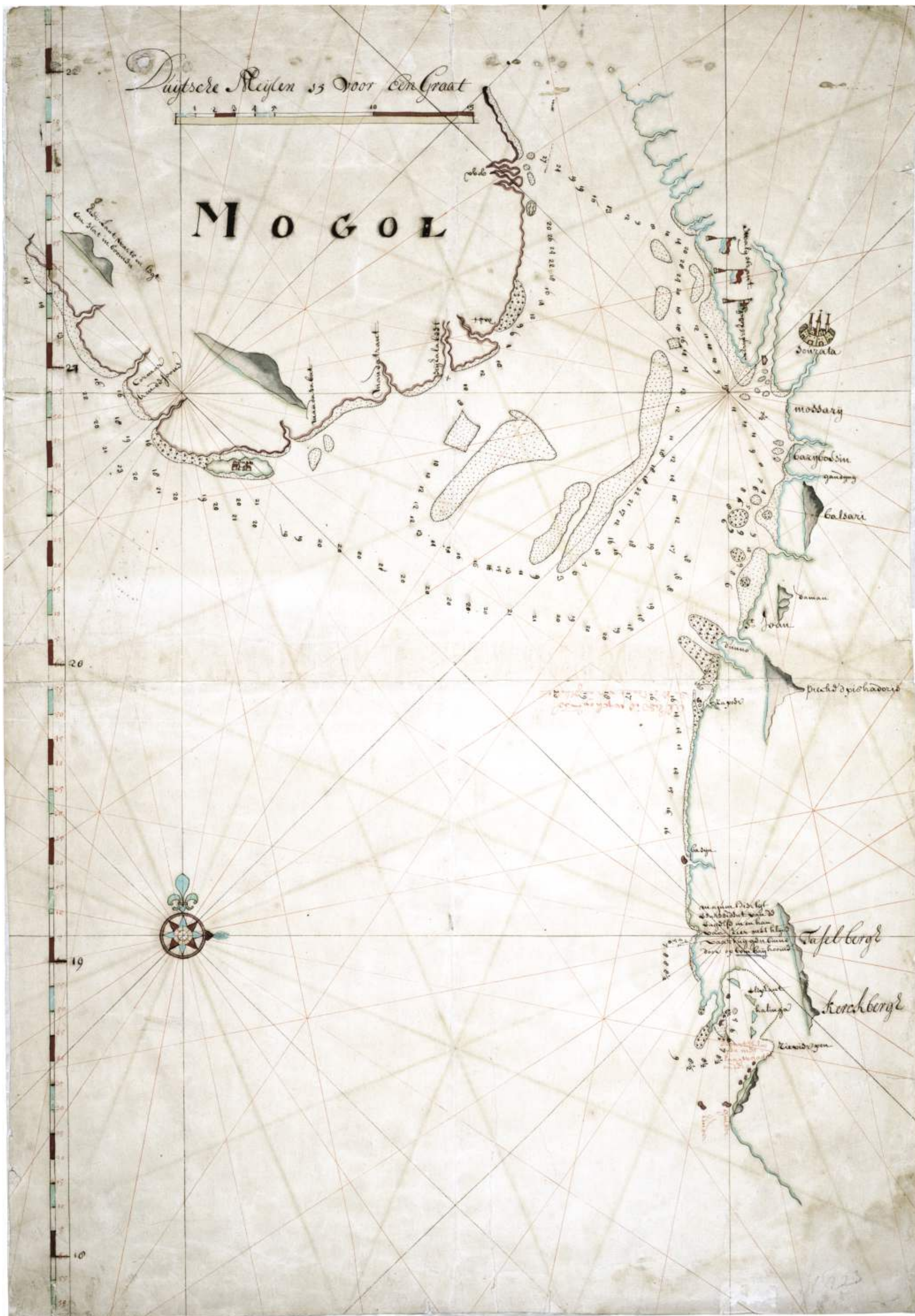
GUJARAT / MUGHAL [KATHIAWAR PENINSULA].

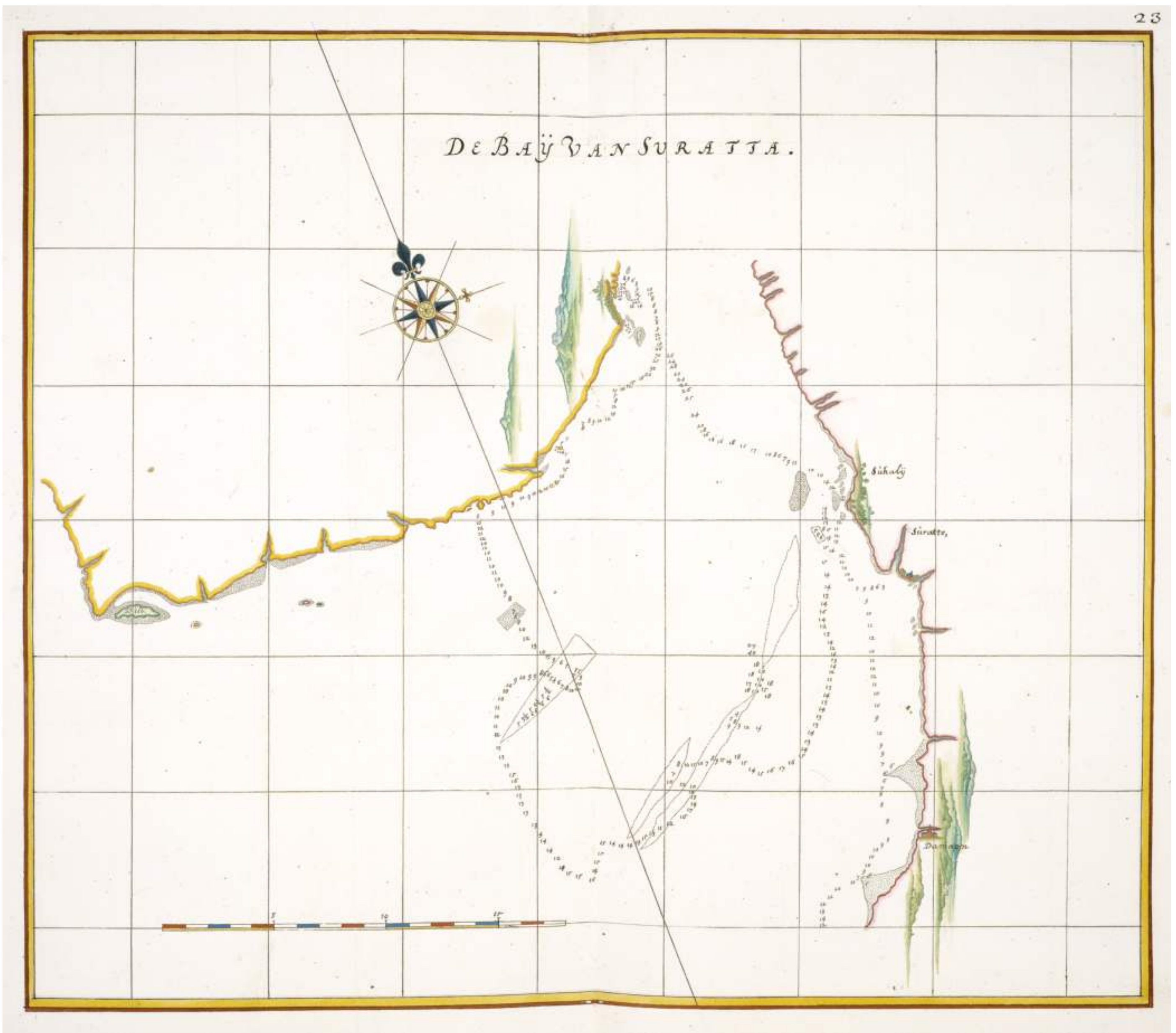
Schaalstok van 15 Duijtsche Mijlen vijfthien voor een Graadt =
[ca. 1 : 855.000].
Scale-bar of 15 Duijtsche Mijlen vijfthien voor een Graadt =
[approximately 1 : 855.000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 72 x 101 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 72 x 101 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Gulf of Cambay and adjacent coasts. On sheets 98 to 103 we reproduce several VOC maps from various sources showing the coasts and area of sea near the entrance to the Mughal port of Surat, hence the Gulf of Cambay or Khambat and broader surroundings. This series begins on sheet 98 with an anonymous navigation chart, fairly schematically drawn on vellum from older models, from the collection of the *Bibliothèque nationale de France* and dating presumably from the third quarter of the seventeenth century, but possibly of a somewhat earlier date. The large error in the scale in this rendering is rather remarkable – the correct scale is more than twice that given by the bar, approximately 1 : 1,050,000. The later and considerably more detailed map from the same collection on sheet 99, with a coverage not reaching as far southwards, already conforms with the customary VOC prototype that came into use in the second half of the seventeenth century; for a comparison, see the largely similar maps made in Batavia on sheets 102 and 103.

blad / sheet 100:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VEL 223.

[Anoniem, 1700–1720] :
[Anonymous, 1700–1720] :

MOGOL.

MUGHAL.

Schaalstok van 15 Duijtsche Meijlen 15 voor Een Graat = [ca. 1 : 643.000].
Scale-bar of 15 *Duijtsche Meijlen 15 voor Een Graat* = [approximately 1 : 643,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 77,5 x 53 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 77.5 x 53 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

De vroeg achttiende-eeuwse kaart op blad 100 toont de Golf van Cambay met Surat en omgeving in het groot, met aan de noordwestzijde het schiereiland Kathiawar ('Mogol') en in zuidelijke richting de Konkankust. Tegenover Surat zijn ook hier de ligplaats Suvali ('Swallij Strant') en de 'Schreijershoeck' aangegeven; zie de iets latere kaart op de bladen 94–95. Bij Mahim ('Majum') net ten noorden van Bombay ('Bombaij') wordt opgemerkt dat men vandaar binnendoor met kleine scheepjes naar de baai van Bombay kon komen en dat daar een Engelse resident was. Het gebied dat de Engelsen hier sinds 1661 bezaten, bestond oorspronkelijk uit zeven eilanden, die pas in de eerste helft van de negentiende eeuw met elkaar werden verbonden tot één aaneengesloten geheel. Halverwege Surat en Bombay staat nog in rood op zee de opmerking dat daar de schepen *Soldaat* en *Wyk op Zee* verongelukt waren. Deze compagniesschepen vergingen beide in september 1700 (*Generale Missiven* VI: 151; de *Soldaat* wordt daar echter abusievelijk vermeld als 'De Matroos').

The early eighteenth-century chart on sheet 100 shows the Gulf of Cambay with Surat and environs in large detail, with on the north-west side the peninsula of Kathiawar (*Mogol*) and in a southerly direction the Konkan Coast. Opposite Surat the anchorage of Suvali (*Swallij Strant*) and the *Schreijershoeck* are also shown here; see the somewhat later map on sheets 94–95. At Mahim (*Majum*) just to the north of Bombay (*Bombaij*) it is remarked that from there one could take a short cut with little boats to the bay of Bombay, and that there was an English resident there. The area that the English possessed here from 1661 originally consisted of seven islands, which were only linked with each other in the first half of the nineteenth century to form one connected whole. Halfway between Surat and Bombay in red in the sea there is the remark that the ships *Soldaat* and *Wijk op Zee* came to grief there. These Company ships both went down in September 1700 (*Generale Missiven* VI: 151; however, the *Soldaat* is wrongly mentioned there as *De Matroos*).

blad / sheet 101:

ÖSTERREICHISCHE NATIONALBIBLIOTHEK, ATLAS BLAEU-VAN DER HEM 38:27.

[Johannes Vingboons, 1665–1670] :

DE BAIJ VAN SURATTA.

THE BAY OF SURAT [GULF OF CAMBAY].

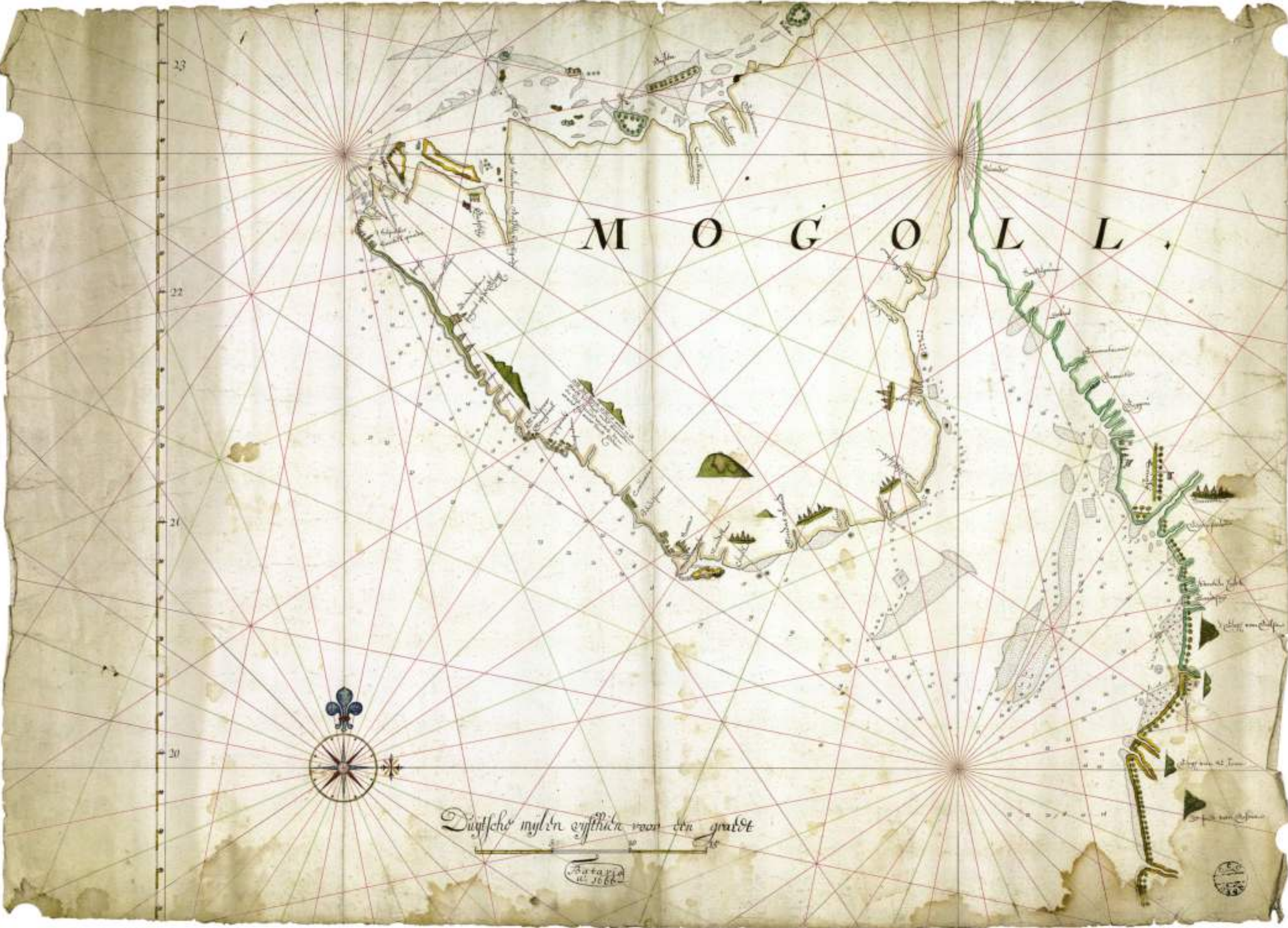
Schaalstok van 18 [Duitse mijlen] = [ca. 1 : 667.000].
Scale-bar of 18 [*Duitse mijlen*] = [approximately 1 : 667,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 49 x 56,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 49 x 56.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksboven.
Orientation: north is upper left.

De kaart van de 'Baij van Suratta', tegenwoordig meer algemeen bekend als de Golf van Cambay of Khambat, op blad 101 is weer gereproduceerd uit de atlas die Johannes Vingboons in de jaren kort voor 1670 vervaardigde voor Laurens van der Hem. Als voorbeeld diende een onbekende oudere kaart met peilgegevens uit een verkenning van de Golf, waarin zich op de aanlooproute naar Suvali een aantal verraderlijke ondiepten bevonden; zie in dit verband ook de kaart van hetzelfde zeegebied door Gerrit de Haan uit 1761 op blad 134.

The chart of the *Baij van Suratta*, at present more generally known as the Gulf of Cambay or Khambat, on sheet 101 is again reproduced from the atlas that Johannes Vingboons made for Laurens van der Hem in the years shortly before 1670. The model was an unknown older map with soundings from an exploration of the Gulf, in which there were a number of deceptive shoals on the approach to Suvali. In this connection see also the map of the same area of sea by Gerrit de Haan from 1761 on sheet 134.

blad / sheet 102:

MARITIEM MUSEUM ROTTERDAM, K4080 CCC.

[Anoniem], A.o 1666 :
[Anonymous], A.o 1666 :

MOGOLL.

MUGHAL.

Schaalstok van 15 Duytsche mijlen vijftien voor een graet = [ca. 1 : 823.000].
Scale-bar of 15 Duytsche mijlen vijftien voor een graet = [approximately 1 : 823,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 53 x 75 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 53 x 75 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

De twee sterk gelijkende, anonieme kaarten van de Golf van Cambay en aangrenzende kusten op de bladen 102 en 103 zijn beide afkomstig uit de eerder genoemde Corpus Christi Collectie in het Maritiem Museum Rotterdam. Ze werden respectievelijk in 1666 en vermoedelijk omstreeks 1670 getekend in de compagnies kaartenmakerswinkel in Batavia, mogelijk door één en dezelfde kaartenmaker. Opvallend is in beide gevallen ook weer de karakteristieke schrijfwijze van de titel 'Mogoll', waarmee hier overigens alleen het zuidelijke deel van Gujarat met het schiereiland Kathiawar wordt aangegeven. Wellicht is het ooit begonnen als *Mogol I[mpERIum]* of *Mogol I[mpERIi] Pars*, ter aanduiding van het Mughalse rijk of een deel daarvan. Zie ter vergelijking de eveneens anonieme kaart van vermoedelijk overeenkomstige datering uit de Bibliothèque nationale de France op blad 99, die hetzelfde prototype volgt.

The two very similar, anonymous charts of the Gulf of Cambay and adjacent coasts on sheets 102 and 103 both originate from the earlier mentioned Corpus Christi Collection in the Rotterdam Maritime Museum. They were drawn in 1666 and probably around 1670 respectively in the Company's map-maker's shop in Batavia, possibly by one and the same map-maker. In both cases the characteristic manner of writing the title *Mogoll* is striking, which in any case only applies to the southern part of Gujarat with the peninsula of Kathiawar. Perhaps it started out as *Mogol I[mpERIum]*, or *Mogol I[mpERIi] Pars*, indicating the Mughal empire or a part of it. For a comparison, see the likewise anonymous map of presumably similar dating from the Bibliothèque nationale de France on sheet 99, which follows the same prototype.

blad / sheet 103:

MARITIEM MUSEUM ROTTERDAM, K4073 CCC.

[Anoniem, ca. 1670] :

[Anonymous, c. 1670] :

GOVZARATA / MOGOLL.

GUJARAT / MUGHAL.

Schaalstok van 15 Duijsche Mijlen 15 voor een Gradt =
[ca. 1 : 855.000].

Scale-bar of 15 *Duijsche Mijlen* 15 voor een Gradt =
[approximately 1 : 855.000].

1 kaart : ms op perkament, gekleurd, 77 x 88 cm.

1 map : ms on vellum, coloured, 77 x 88 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.

Orientation: north is up.

(Deel/Vol. I: Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam, I-16).

blad / sheet 104:

BAYERISCHE STAATSBIBLIOTHEK, COD.ICON. 162 FOL. 5R.

[João Teixeira I Albernaz, ca. / c. 1640] :

4 / FORTALEZA DE DIO.

4 / HET FORT VAN DIU.

4 / THE FORT AT DIU.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 21 x 30,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 21 x 30.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Diu. De kaart op blad 104, afkomstig uit het hiervoor geïn-troduceerde Portugese kaartboek van João Teixeira Albernaz de Oude van omstreeks 1640 (blad 45), toont in schematische vorm het eiland Diu en de gelijknamige Portugese vestiging aan de zuidkust van het schiereiland Kathiawar. De als enige bewaard gebleven Nederlandse kaart van Diu uit de compagnie-tijd is die van Isaak de Graaf in diens overzichts-atlas van het octrooigebied van de VOC uit ca. 1695 (Deel I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, I-16). De Portugezen vestigden zich hier in 1535, met aanvanke-lijke instemming van de sultans van Gujarat die toen nog over deze regio heersten. Diu wordt van het vasteland van Gujarat gescheiden door een getijdenrivier, die het strate-gisch gelegen eiland in combinatie met de omvangrijke fortificaties die in de jaren tot 1546 tot stand kwamen tot een bijna onneembare vesting maakte. Vanaf het bolwerk aan zee dat linksonder te zien is, kon de haven worden afgesloten met een ketting. Diu maakte als handelstad in de tweede helft van de zestiende eeuw een periode van grote bloei door, maar na de eeuwwisseling werd het spoedig overvleugeld door Surat, de nabijgelegen haven van de Mughals. Na ca. 1670 vertrok een groot deel van de Baniya's, de belangrijkste gemeenschap van kooplieden, naar het Engelse Bombay, waar een religieus toleranter klimaat heers-te. Mede dankzij hun komst zou Bombay in latere jaren geleidelijk aan de rol van Surat kunnen overnemen. Diu bleef Portugees tot 1961, toen het door de Republiek India werd geannexeerd.

Diu. The map on sheet 104, which comes from the Portuguese map-book by João Teixeira Albernaz the Elder from around 1640 introduced on sheet 45, shows in a schematic form the island of Diu and the Portuguese fort of the same name on the southern coast of the peninsula of Kathiawar. The sole extant Dutch map of Diu from the time of the Company is that of Isaak de Graaf in his general atlas of the charter area of the VOC from about 1695 (Volume I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, I-16). The Portuguese settled here in 1535, initially with the permission of the sultans of Gujarat who were still ruling over this region. Diu is separated from the mainland of Gujarat by a tidal river, which in combination with the extensive fortifications that arose in the years up to 1546 made this strategically located island into an almost impregnable stronghold. From the rampart on the shore that can be seen at the lower left the harbour could be closed with a chain. In the second half of the sixteenth century this trading town experienced a period of great prosperity, but after the end of the century it was soon overtaken by Surat, the port of the Mughals located nearby. After about 1670 a large proportion of the Baniyas, the main community of merchants, departed for English Bombay, where there was a more tolerant atmosphere with regard to religion. Partly due to their arrival, in later years Bombay was able gradually to take over the role of Surat. Diu remained Portuguese until 1961, when it was annexed by the Republic of India.

blad 105 boven / sheet 105 above:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VELH 619.11.

[Johannes Vingboons, ca. / c. 1665] :

DE RIEUIER VAN SURATTA.

THE RIVER OF SURAT.

Schaalstok van 3 Duytsche mijllen met haer gedeelte tot 15 in Een graet = [ca. 1 : 108.000].
Scale-bar of 3 *Duytsche mijllen met haer gedeelte tot 15 in Een graet* = [approximately 1 : 108,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 47 x 69 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 47 x 69 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Surat. De beide kaarten op blad 105 bedekken de beneden-loop van de rivier van Surat, de Tapti-rivier, tussen deze belangrijkste havenstad van het Mughalrijk en de uitmon-ding in de Golf van Cambay. De versie op middelgrote schaal boven is afkomstig uit het atelier van Johannes Vingboons en werd gemaakt omstreeks 1665; later was deze kaart opgenomen in de Beudeker Atlas. De navigatiekaart onder behoort tot de bescheiden die in 1700 uit Surat bij de bewindhebbers in de Republiek werden ontvangen en kan op grond daarvan in dat jaar of het voorgaande geda-teerd worden. Deze grotere weergave is veel nauwkeuriger dan de kaart van Vingboons, met speciale aandacht voor de exacte ligging van de ondiepten in de riviermonding.

Surat. The two maps on sheet 105 cover the lower course of the river of Surat, the Tapti River, between this main port city of the Mughal empire and the mouth in the Gulf of Cambay. The medium-scale version above comes from the studio of Johannes Vingboons and was made in about 1665; later this map was included in the Beudeker Atlas. The navigation chart below belongs to the documents that the directors in the Republic received from Surat in 1700, and on these grounds can be dated to that year or the previous one. This larger depiction is much more accurate than Vingboons's map, with special attention to the exact location of the shoals in the mouth of the river.

blad 105 onder / sheet 105 below:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VEL 225.

[Anoniem, 1699-1700] :
[Anonymous, 1699-1700] :

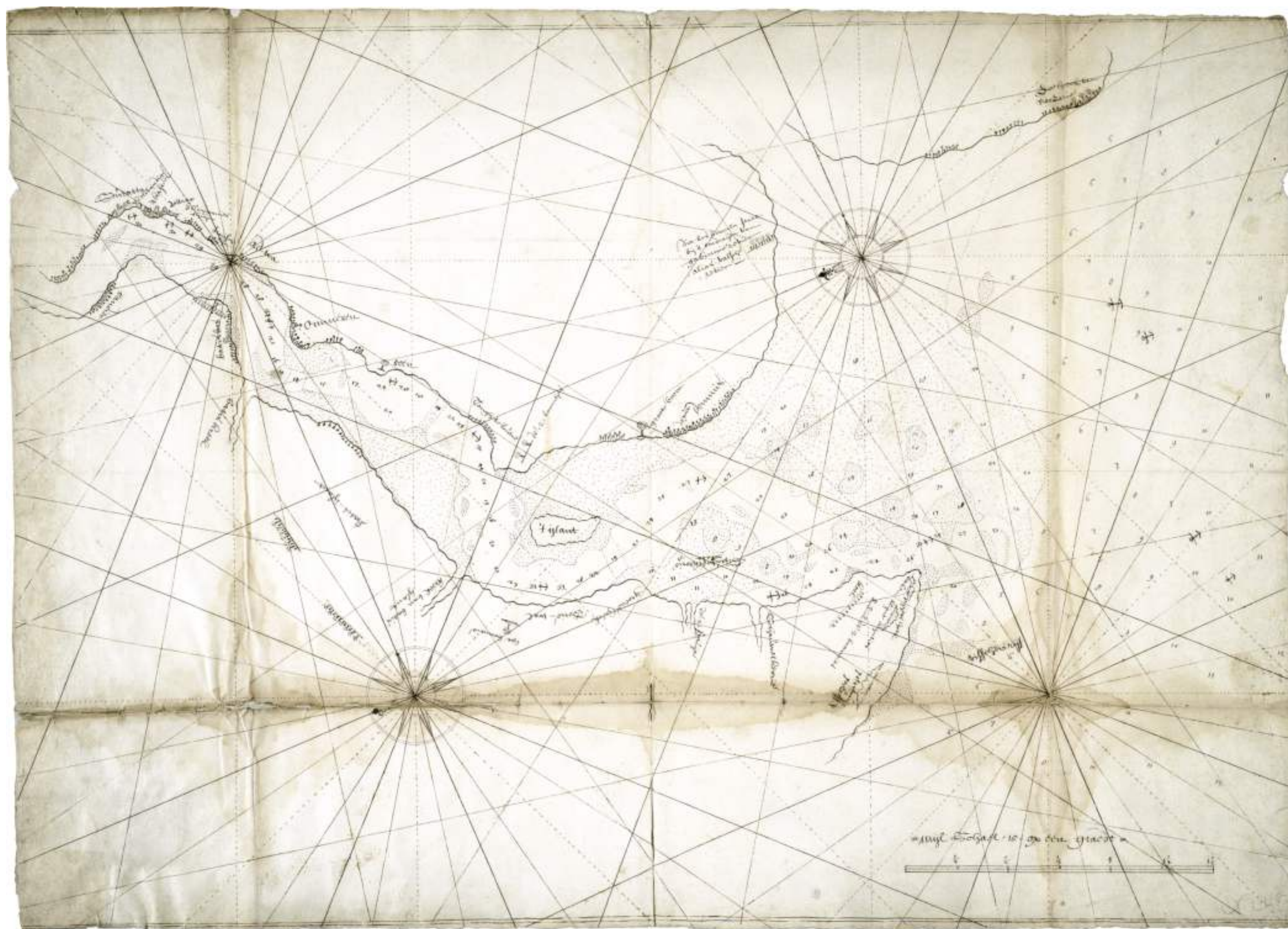
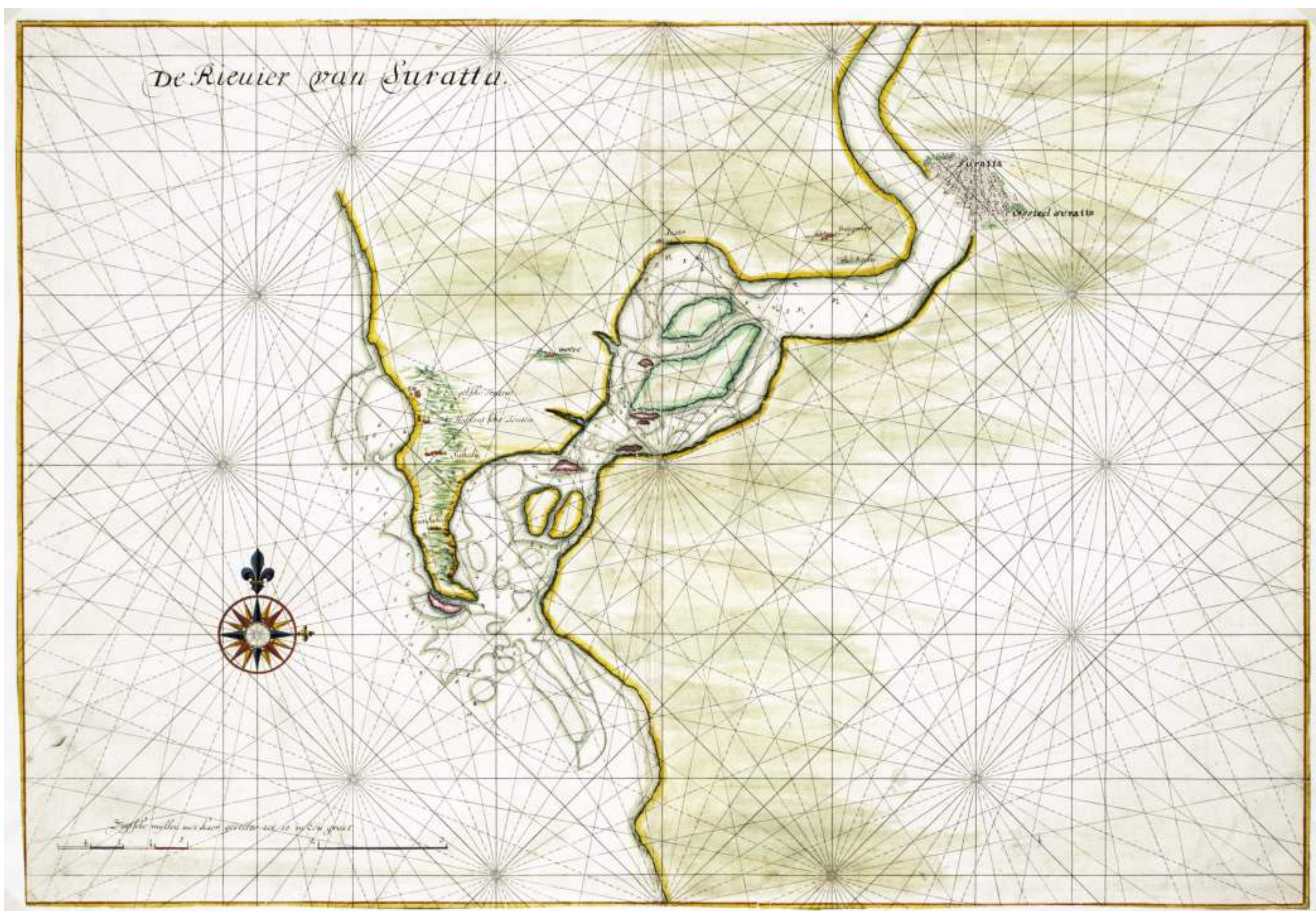
[KAART VAN DE TAPTI-RIVIER NABIJ SURAT].

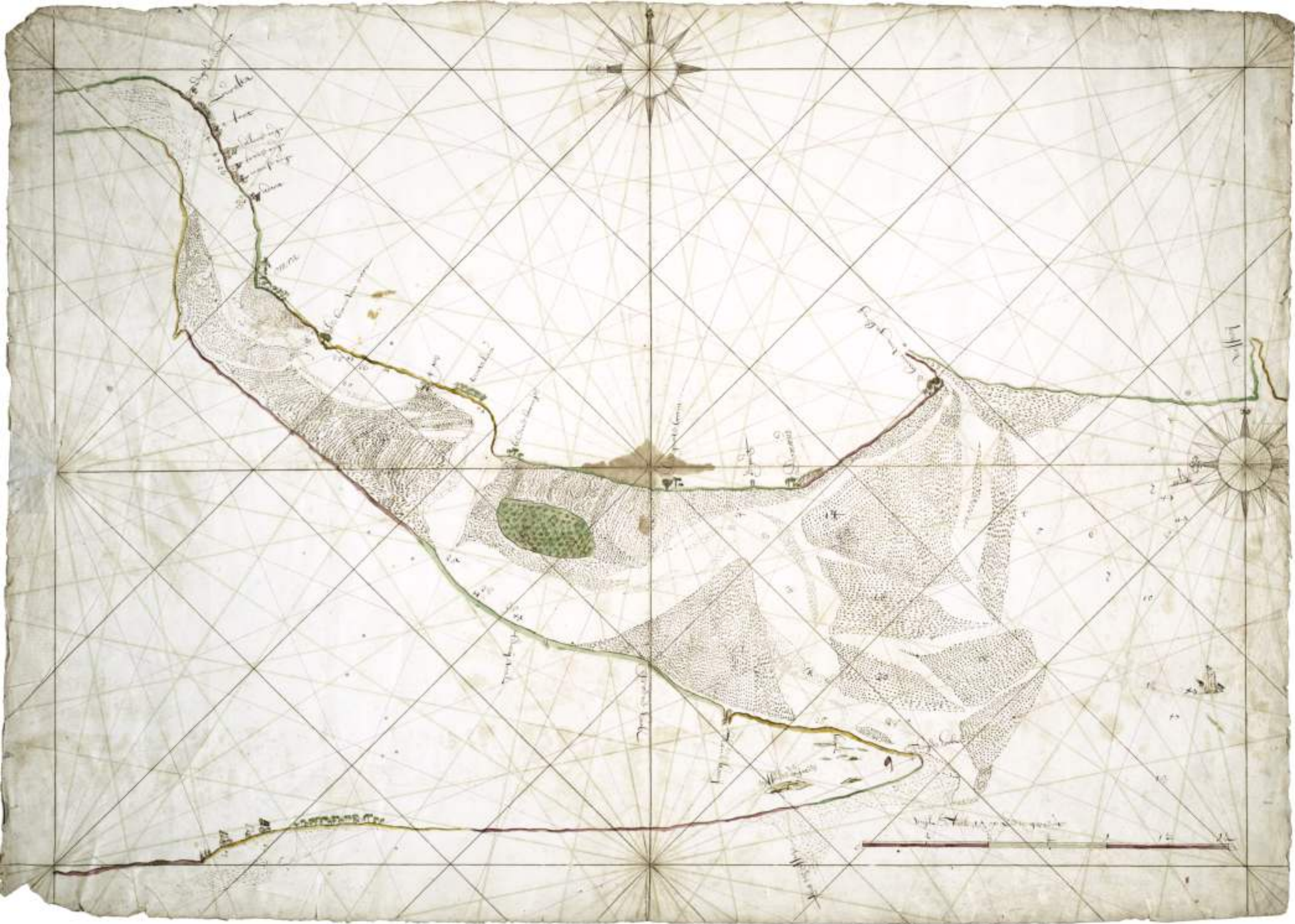
[CHART OF THE TAPTI RIVER NEAR SURAT].

Schaalstok van 1½ mijl Schael 15 op een graedt = [ca. 1 : 63.000].
Scale-bar of 1½ *mijl Schael 15 op een graedt* = [approximately 1 : 63,000].

1 kaart : ms op papier, 53 x 74 cm.
1 map : ms on paper, 53 x 74 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

blad / sheet 106:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VELH 105.

[Anoniem, ca. 1695] :
[Anonymous, c. 1695] :

[KAART VAN DE TAPTI-RIVIER NABIJ SURAT].

[CHART OF THE TAPTI RIVER NEAR SURAT].

Schaalstok van 1½ mijl Schaal 15 op Een graedt =
[ca. 1 : 53.000].
Scale-bar of 1½ mijl Schaal 15 op Een graedt =
[approximately 1 : 53,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 52,5 x 74,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 52.5 x 74.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

De kaart van de benedenloop van de Tapti-rivier op blad 106 uit ca. 1695, afkomstig uit de overgekomen papieren van Pieter Ketting (zie blad 122) en weer met veel nadruk op de ligging van de ondiepten in de monding, geeft goed de verschillende locaties van de VOC-activiteiten rond Surat weer. De eigenlijke factorij was gelegen in de stad Surat ('Souratta'), maar het feitelijke goederenverkeer vond plaats bij de 'tent' aan het strand van Suvali, linksonder op de kaart, waar naast de Nederlandse ook de Engelse en de Franse vlag zijn ingetekend. Verder was er de tuin van de VOC iets stroomafwaarts van de stad, eveneens aangeduid met een Nederlandse vlag en met het bijschrift 'hollanse tuijn'. De afzonderlijke compagniesvestigingen in en nabij de stad Surat en elders in Gujarat worden hierna uitgebreider besproken aan de hand van de kaarten t/m blad 135.

The chart of the lower reaches of the Tapti River on sheet 106 from about 1695, taken from the papers of Pieter Ketting received in the Republic (see sheet 122) and again with much emphasis on the positions of the shoals in the mouth, shows clearly the various locations of the VOC's activities around Surat. The actual factory lay in the town of Surat (*Souratta*), but the real traffic in goods took place at the 'tent' on the beach of Suvali, at the lower left of the map, where as well as the Dutch also the English and French flags have been drawn. Moreover there was the VOC's garden a little downstream of the town, also marked with a Dutch flag and with the caption *hollanse tuijn* (Dutch garden). The separate Company settlements in and near the town of Surat and elsewhere in Gujarat will now be discussed in more detail on the basis of the maps up to sheet 135.

blad / sheet 107:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VEL 868.

[Anoniem, 1698] :
[Anonymous, 1698] :

[KAART VAN DE STEDEN EN DORPEN GELEGEN TUSSEN SURAT EN AHMADABAD].

[MAP OF THE CITIES AND VILLAGES LOCATED BETWEEN SURAT AND AHMADABAD].

Schaalstok van 15. Cos ofte halve Mijlen =
[ca. 1 : 427.000].
Scale-bar of 15. Cos ofte halve Mijlen =
[approximately 1 : 427,000].

1 kaart : ms op papier, 65 x 47 cm.
1 map : ms on paper, 65 x 47 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

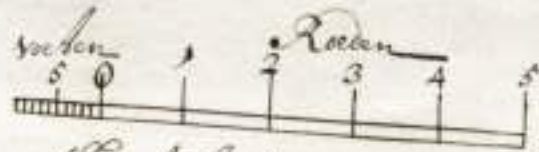
Surat (VOC: *Suratte*) en Ahmadabad (VOC: *Amed-abaad*) waren de belangrijkste steden in de Mughalse provincie Gujarat. De eerste was als voornaamste haven van het rijk het onbetwiste economische centrum van de regio en in Ahmadabad zetelde de *nazim*, de gouverneur van de provincie. VOC-dienaren maakten al vroeg geregeld de reis van Surat naar Ahmadabad om bij de *nazim* de compagniesbelangen te behartigen. De eerste provisorische factorij van de VOC in Surat werd in 1606 opgezet door de koopman David van Deynsen, die echter in hetzelfde jaar zelfmoord pleegde naar aanleiding van een uit de hand gelopen conflict met de Portugezen in de stad en de gebleken onmogelijkheid om bij de plaatselijke autoriteiten recht te halen. In 1616 kwam er opnieuw een compagniesvestiging tot stand in Surat, die daarna tot de bezetting door de Engelsen in 1795 onafgebroken bleef gehandhaafd. In Ahmadabad werd een jaar later eveneens een factorij opgericht, die tot 1740 zou blijven bestaan. Daarnaast waren in elk van de overige belangrijke plaatsen die op de kaart op blad 107 zijn aangegeven, namelijk Baroda (Vadodara, VOC: *Brodera*), Cambay (Khambat, VOC: *Cambaija*) en Broach (Bharuch, VOC: *Brootchia*), voor kortere of langere tijd nevenvestigingen aanwezig. De kaart is een bijlage bij een rapport over de toestand van de factorijen in Gujarat dat in 1698 op verzoek van de Hoge Regering in Surat werd samengesteld. Ook een deel van de plattegronden van de factorijen in Surat, Ahmadabad, Broach en Agra op de volgende bladen zijn uit dit rapport afkomstig. De schaal van de kaart is in *kos*, een lengtemaat van ruim 3,5 kilometer. Langs veel routes in het Mughal-rijk stonden *kos-minars*, het equivalent van de moderne kilometerpaal.

Surat (VOC: *Suratte*) and Ahmadabad (VOC: *Amed-abaad*) were the most important towns in the Mughal province of Gujarat. As the main port of the empire, the former was the undisputed economic centre of the region, and Ahmadabad was the seat of the *nazim*, the governor of the province. From early times VOC employees regularly made the journey from Surat to Ahmadabad in order to promote the Company's interests with the *nazim*. The first provisional factory of the VOC in Surat was set up in 1606 by the merchant David van Deynsen, but he committed suicide in the same year because of a conflict with the Portuguese in the town that got out of hand, when it turned out to be impossible to get justice from the local authorities. In 1616 a Company establishment was set up once more, and this was maintained without interruption until the English occupied it in 1795. A year later another factory was established in Ahmadabad, which would last till 1740. As well as these, subsidiary posts existed for a shorter or longer time in the following places that are shown on the map on sheet 107: Baroda (Vadodara, VOC *Brodera*), Cambay (Khambat, VOC: *Cambaija*), and Broach (Bharuch, VOC: *Brootchia*). This map is an appendix to the report on the condition of the factories in Gujarat that was compiled in Surat in 1698 at the request of the High Government. A number of the plans of the factories in Surat, Ahmadabad, Broach and Agra on the following sheets are taken from this report. The scale of the map is expressed in *kos*, a measure of distance equivalent to a little more than 3.5 kilometres. Along many roads in the Mughal empire stood *kos-minars*, comparable to the modern kilometre marker or milestone.

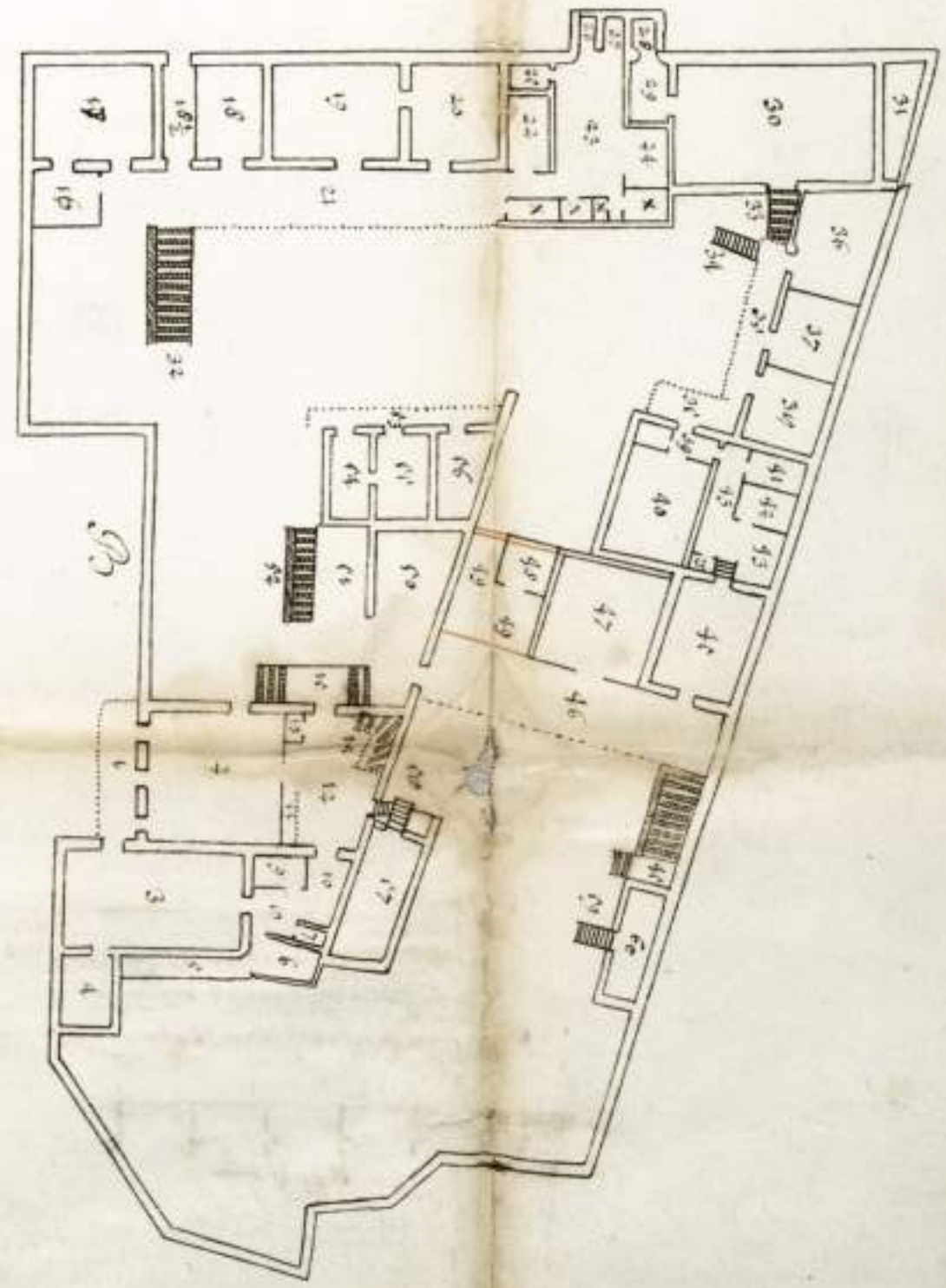
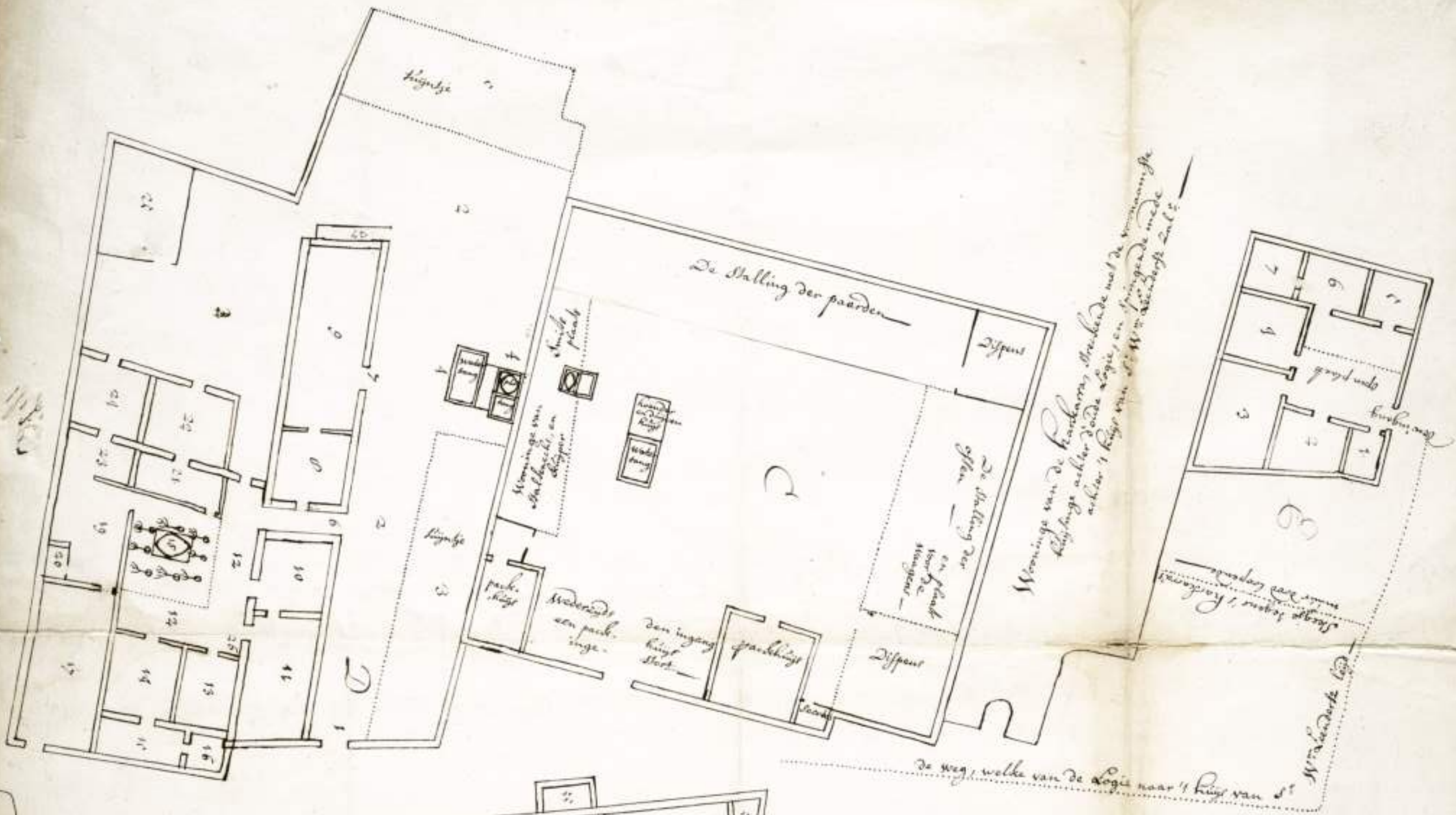

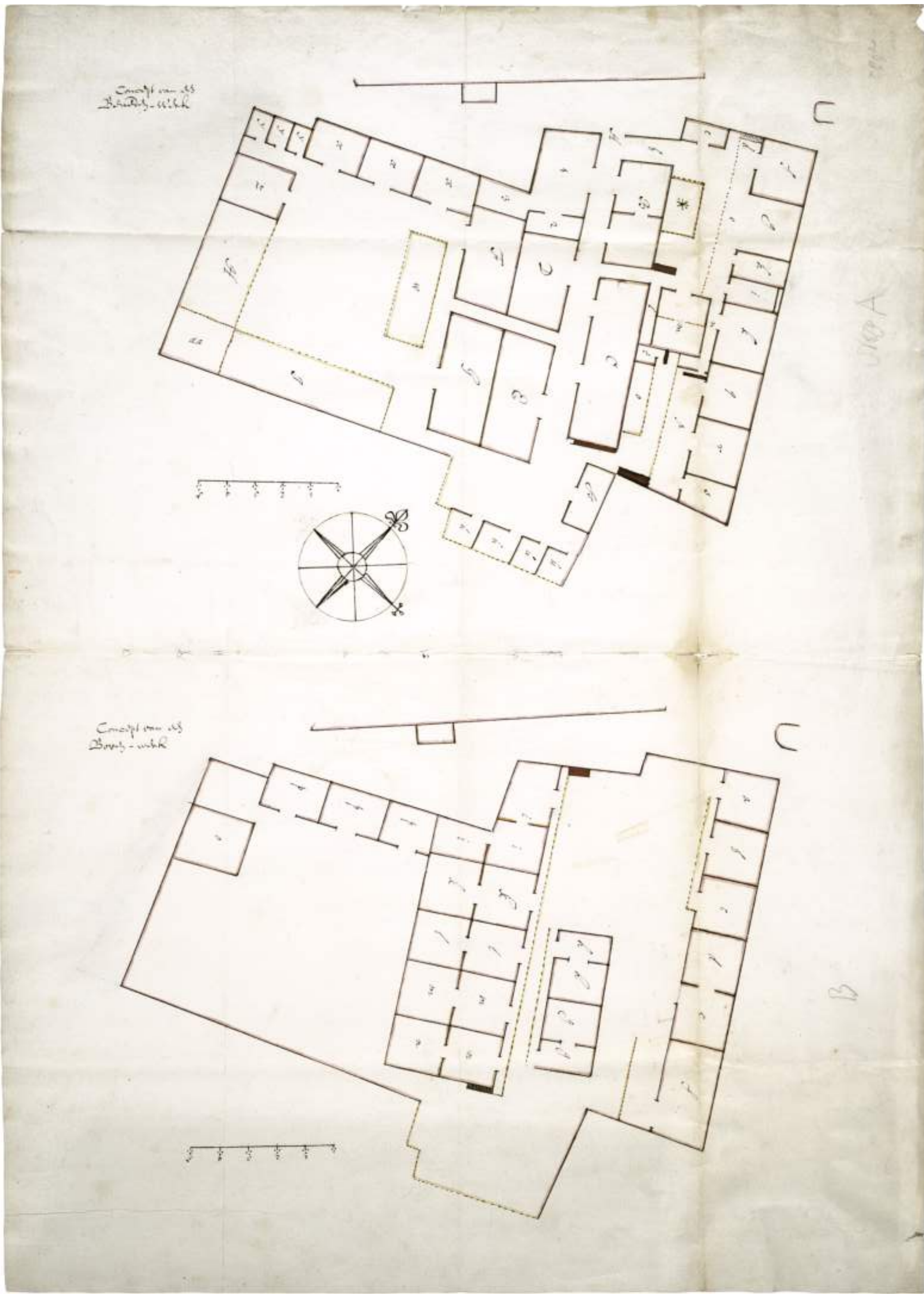
Deccan 100 Miles

1768

*Maatschaale van Aynlandse roeden;
lynde de roede in tien voeten, en de voet
in tien duymen verdeelt*

blad / sheet 108:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VEL 869.

[Anoniem, 1698] :
[Anonymous, 1698] :

[PLATTEGROND VAN DE LOGES EN WONINGEN IN SURAT].

[GROUND-PLAN OF THE LODGES AND BUILDINGS IN SURAT].

Schaalstok van 5 Rijnlandse roeden; zijnde de roede in tien voeten, en de voet in tien duimen verdeelt = [ca. 1 : 235].
Scale-bar of 5 Rijnlandse roeden; zijnde de roede in tien voeten, en de voet in tien duimen verdeelt = [approximately 1 : 235].

1 kaart + 1 inzetkaart: ms op papier, 74 x 53 cm.
1 map + 1 inset map: ms on paper, 74 x 53 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

De factorij van Surat was verdeeld over verschillende locaties: de 'tuin' en de 'tent' buiten de stad (zie blad 106) en een aantal gebouwen binnen de stad. In 1692 omvatten de ondernemingen van de VOC in Surat zelf twee naast elkaar gelegen panden met bijgebouwen, waar in dat jaar nog een derde bij werd gehuurd. In de volgende jaren werden meerdere malen ambitieuze en minder ambitieuze voorstellen voor verbouwing en renovatie gepresenteerd, waarvan de bladen hierna t/m 112 mede een overzicht geven. Uit de zeer uitgebreide oorspronkelijke verklaring bij de op blad 108 gereproduceerde plattegrond uit 1698 blijkt dat het hier gaat om een overzicht van alle drie de locaties. Het gebouw C in het midden was de zogenoemde 'oude logie', het pand dat de VOC het eerst in gebruik had genomen, en A geeft de 'nieuwe logie' aan de andere kant van de straat aan. Terrein D, rechtsboven, betreft het nieuw gehuurde perceel en E was het huis van een recentelijk overleden maar verder onbekende Willem Leendertsz. Tussen E en C is verder het huis van de *harkara* aangegeven, een van de belangrijke Mughalse beambten in de stad; hij verzorgde onder meer de geheime rapporten aan de keizer. De plattegronden A, B, en C en E laten steeds de begane grond zien, in aanvulling waarop het inzetkaartje B de eerste verdieping van de 'nieuwe logie' toont. De volledige legenda van de aangegeven nummers in de afzonderlijke vertrekken in de plattegronden is te vinden in het naar de Republiek verzonden rapport met betrekking tot de voorgestelde verbouwing van 1698, Nationaal Archief 1.04.02 1620 folio's 236-239, waar deze

kaart oorspronkelijk voor gevoegd was als folio 235. We geven hier een kleine selectie uit de legenda van plattegrond A, die een interessant inzicht geeft in de sociale verhoudingen op de logie: 25. Een klein kinder camerken [een klein kinderkamertje]; 26. 'T Secreet [het toilet]; 27. 'T Slaven secreet [het toilet voor de slaven]; 28. De eigentl. combuijs [de eigenlijke keuken]; 29. 'T Slachthuijs [het slachthuis]; 30. 'T Slaven-huijs [de woning van de slaven].

The factory at Surat was distributed over different locations: the *tuin* (garden) and the *tent* (tent) outside the town (see sheet 106), and a number of buildings within the town. In 1692 the premises of the VOC in Surat itself consisted of two properties standing alongside each other with various outhouses, and another that was rented in addition in that year. In the years after this on many occasions ambitious and less ambitious proposals for rebuilding and renovation were put forward, and the sheets from here up to 112 give a survey of these. From the very extensive original explanation with the plan from 1698 reproduced on sheet 108, it appears that this related to all three locations. Building C in the centre was called the 'old lodge', the premises that the VOC had used first, and A the 'new lodge' on the other side of the street. Area D, at the top right, is the newly rented lot, and E was the house of a recently deceased but otherwise unknown Willem Leendertsz. Next, between E and C the house of the *harkara*, one of the important Mughal officials in the town, is marked; amongst other things he provided the secret reports to the emperor. The plans A, B and C and E each show the ground floor, and to supplement this the little inset map B shows the first floor of the 'new lodge'. The complete legend for the numbers indicated in the separate rooms on the plans can be found in the report sent to the Republic relating to the proposed rebuilding in 1698, Netherlands National Archives 1.04.02 1620 folios 236-239, where this map was originally attached as folio 235. We give here a small selection from the legend of plan A, which provides an interesting insight into the social relations in the lodge: 25. A small room for children; 26. The toilet; 27. The toilet for slaves; 28. The actual kitchen; 29. The slaughterhouse; 30. The slaves' house.

blad / sheet 109:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VEL 870A.

[Anoniem, 1698] :
[Anonymous, 1698] :

[RENOVATIEPLAN VOOR DE OUDE LOGE TE SURAT].

[RENOVATION PLAN FOR THE OLD LODGE AT SURAT].

Schaalstok van 5 [Rijnlandse roeden] = [ca. 1 : 235].
Scale-bar of 5 [Rijnlandse roeden] = [approximately 1 : 235].

2 kaarten : ms op papier, gekleurd, 73 x 52 cm.
2 maps : ms on paper, coloured, 73 x 52 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsboven.
Orientation: north is upper right.

Verklaringen: [linksboven] een aantekening :
Explanations: [upper left] a note :

Concept van een Beneden-Werk.

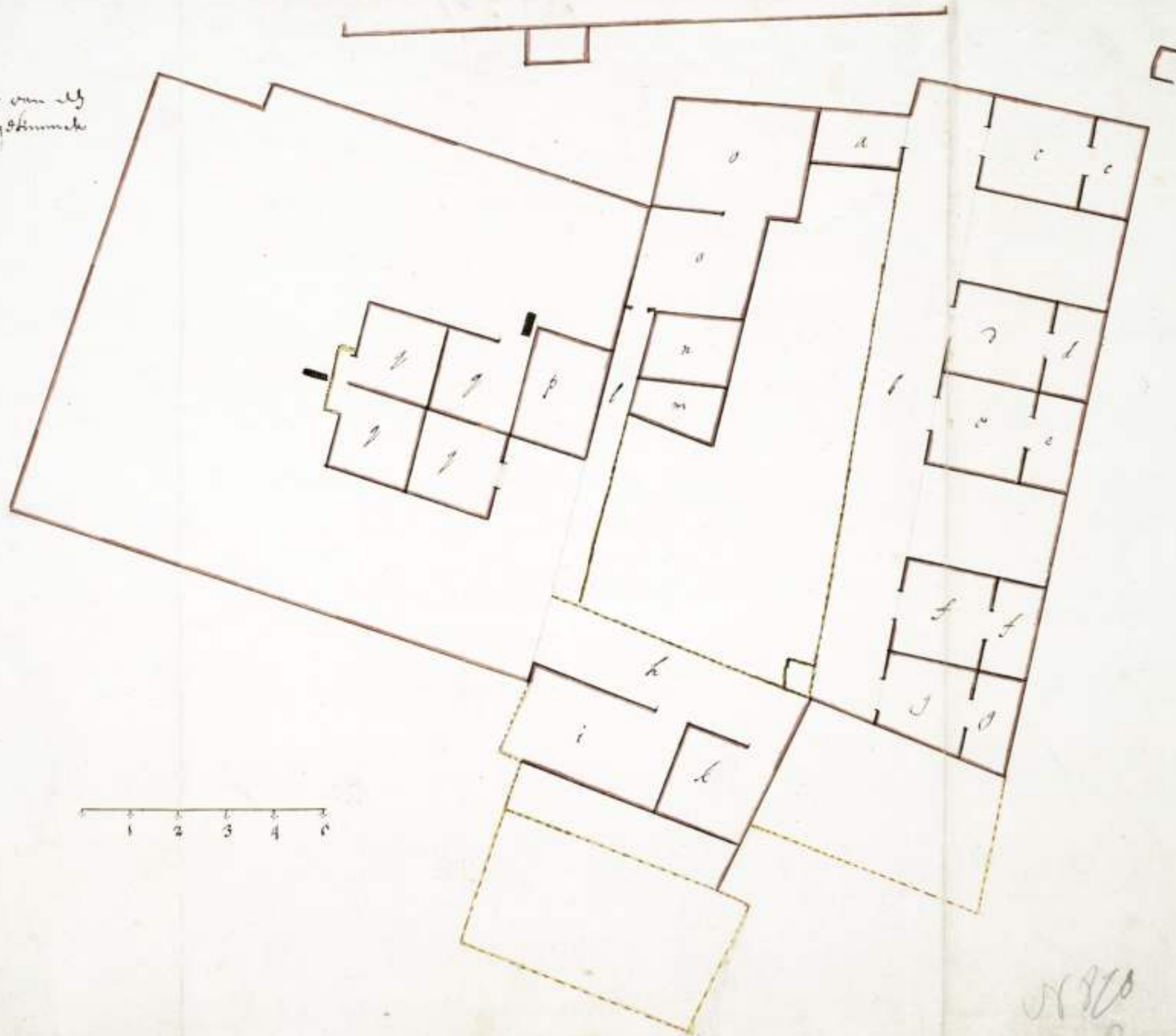
[linksmidden] een aantekening :
[centre left] a note :

Concept van een Boven-werk.

De plattegronden gereproduceerd op blad 109 hebben betrekking op de locaties D en C van de overzichtsplattegrond op blad 108. C was de oude loge en D was het in 1692 gehuurde perceel. Dit laatste had voorheen de Fransen als loge gediend maar was na de verhuizing van deze concurrenten in het genoemde jaar vrijgekomen, waarop de Compagnie de kans te baat nam om het over te nemen. In het in het Perzisch opgestelde huurcontract met de eigenaren, de broers Muhammad Shahid en Mirza Muhammad Arif, zonen van Mirza Mu'azzam, werden meteen afspraken gemaakt over de verbouwing van de opstallen op het terrein. Deze zou op kosten van de VOC uitgevoerd worden door de eigenaren, waarna de huur van twintig naar zesentwintig roepies per maand zou gaan. In 1698 voldeed het gebouw echter al niet meer en werden er plannen gemaakt om het samen te voegen met de 'oude logie'. De plattegronden op dit blad geven het concept weer voor een verbouwing van het geheel waarbij zoveel mogelijk van het bestaande intact wordt gelaten. De bovenste plattegrond geeft het ontwerp voor de begane grond weer, de onderste voor de eerste verdieping. Ook voor deze plattegronden is een uitgebreide verklaring van de letters bij afzonderlijke vertrekken te vinden in de uit Surat overgekomen brieven en papieren, Nationaal Archief 1.04.02 1620 folio's 241-242.

The plans reproduced on sheet 109 relate to the locations D and C on the general plan on sheet 108. C was the old lodge and D was the premises rented in 1692. The latter had formerly served the French as their lodge, and after these competitors moved out in the above year had become vacant, whereupon the Company took the opportunity to take it over. In the contract (drawn up in Persian) with the owners, the brothers Muhammad Shahid and Mirza Muhammad Arif, sons of Mirza Mu'azzam, agreements were made regarding the renovation of the buildings in the grounds. This would be carried out by the owners at the expense of the VOC, after which the rent would go from 20 to 26 rupees per month. However, in 1698 the building was already inadequate, and plans were made to join it to the 'old lodge'. The plans on this sheet show a draft for rebuilding the complex, while retaining as much as possible of the existing structure. The upper plan provides a draft for the ground floor, and the lower one for the first floor. For these plans a lengthy explanation of the letters on the separate rooms can also be found in the letters and papers received from Surat, Netherlands National Archives 1.04.02 1620 folios 241-242.

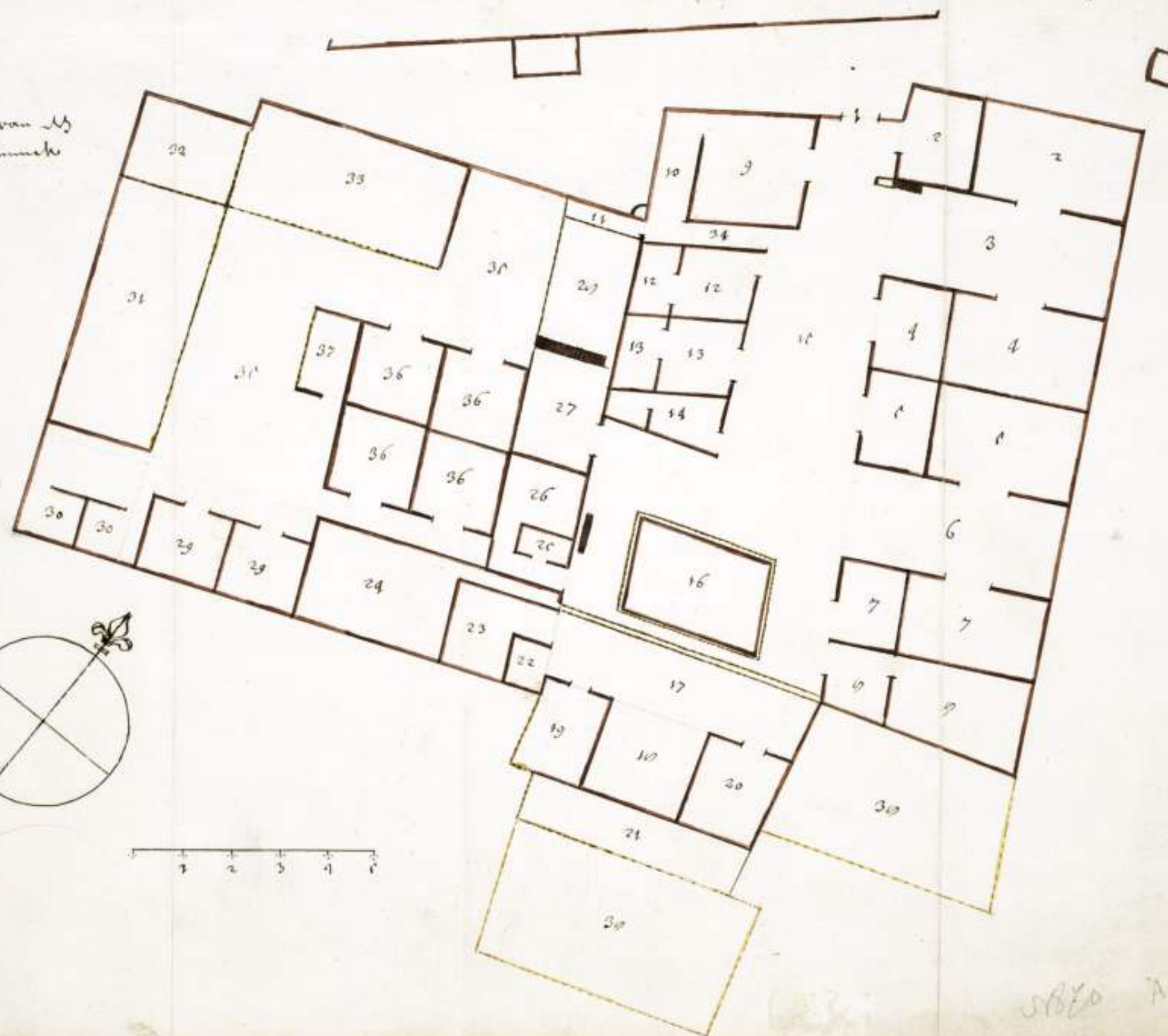
Condyt van 15
Dordt-gelukkig

1 2 3 4 5 6

1880
1892

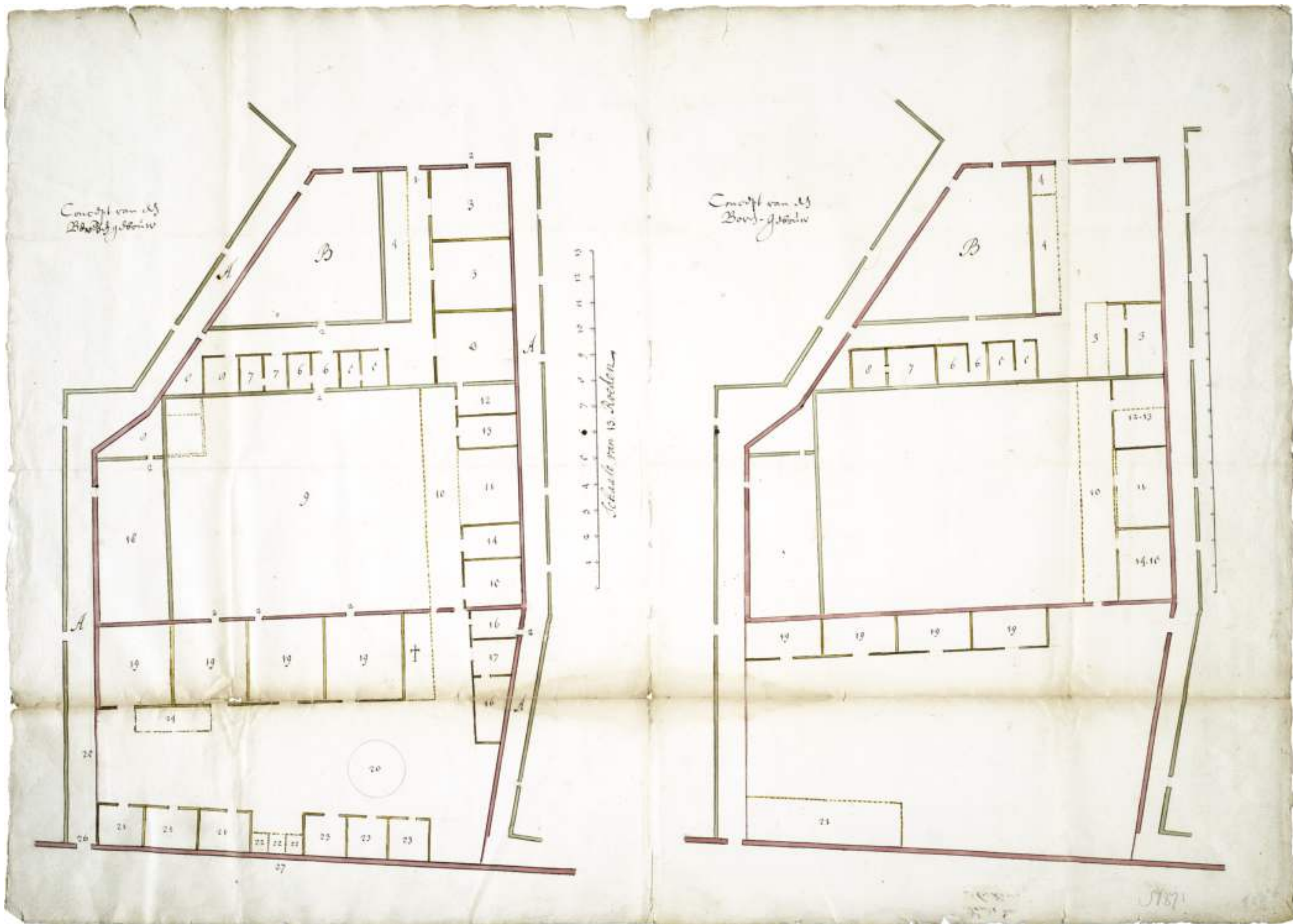
Condyt van 15
Dordt-gelukkig

1 2 3 4 5 6

1880 A

1892

blad 110 boven / sheet 110 above:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VEL 870B.

[Anoniem, 1698] :
[Anonymous, 1698] :

[NIEUWBOUWPLAN OP DE PLAATS VAN DE OUDE LOGE TE SURAT: EERSTE VERDIEPING].

[BUILDING PLAN FOR THE SITE OF THE OLD LODGE AT SURAT: FIRST FLOOR].

Schaalstok van 5 [Rijnlandse roeden] = [ca. 1 : 245].
Scale-bar of 5 [Rijnlandse roeden] = [approximately 1 : 245].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 36 x 51 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 36 x 51 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsboven.
Orientation: north is upper right.

Verklaringen: [linksboven] een beschrijving :
Explanations: [upper left] a description :

Concept van een Boven-getimmer.

De beide plattegronden op blad 110 hebben eveneens betrekking op de locaties D en C van de overzichtsplattegrond op blad 108. Ze geven het concept weer voor een geheel nieuwe bebouwing van die percelen na afbraak van de bestaande panden, boven voor de eerste verdieping en onder voor de begane grond. Bij deze plattegronden is ook weer een uitgebreide verklaring van de afzonderlijke vertrekken opgenomen in het uit Surat overgekomen rapport, Nationaal Archief 1.04.02 1620, op de folio's 245V-246. Op de eerste verdieping moest onder meer een ruimte komen die als vergaderkamer voor de raad van de directie Surat kon dienen en tevens als kerk (i). Verder waren hier werkkamers voorzien voor vijf raadsleden, met bij elk een slaapkamertje (c t/m g), naast een 'negotie-comptoir' of kantoor voor de handel (m), een secretarie (n) en woonruimte voor de klerken (q). De begane grond zou onderdak bieden aan de wacht, de keukens en de paardenstallen, maar ook aan de woning voor de directeur van Surat, die de ruimtes 17 t/m 26 in beslag nam.

The two plans on sheet 110 also refer to the locations D and C on the general plan on sheet 108. They show the draft for a completely new construction of those premises, after the existing ones were demolished, at the top for the first floor and at the bottom for the ground floor. With these plans again a lengthy explanation of the separate rooms is included in the report received from Surat, Netherlands National Archives 1.04.02 1620, on folios 245V-246. On the first floor there would be a space that could serve as a meeting room for the council of the Surat directorate and at the same time as a church (i). As well as this, work-rooms were provided for five members of the council, each with a little bedroom (c to g), as well as a *negotie-comptoir* or office for trade (m), a secretariat (n), and living quarters for the clerks (q). The ground floor would accommodate the watch, the kitchens and the stables, but also the residence for the director of Surat, which occupied the spaces 17 to 26.

blad 110 onder / sheet 110 below:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VEL 870C.

[Anoniem, 1698] :
[Anonymous, 1698] :

[NIEUWBOUWPLAN OP DE PLAATS VAN DE OUDE LOGE TE SURAT: BEGANE GROND].

[BUILDING PLAN FOR THE SITE OF THE OLD LODGE AT SURAT: GROUND FLOOR].

Schaalstok van 5 [Rijnlandse roeden] = [ca. 1 : 245].
Scale-bar of 5 [Rijnlandse roeden] = [approximately 1 : 245].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 36 x 50 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 36 x 50 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsboven.
Orientation: north is upper right.

Verklaringen: [linksboven] een beschrijving :
Explanations: [upper left] a description :

Concept van een Onder-getimmer.

blad / sheet 111:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VEL 871.

[Anoniem, 1698] :
[Anonymous, 1698] :

[PROJECTPLAN VOOR NIEUWE LOGEGEBOUWEN TE SURAT OP HET ERF VAN MUHAMMAD SHAHID].

[PROJECT PLAN FOR NEW LODGE BUILDINGS AT SURAT ON THE PROPERTY OF MUHAMMAD SHAHID].

Schaalstok van 13 Roeden = [ca. 1 : 250].
Scale-bar of 13 Roeden = [approximately 1 : 250].

2 kaarten : ms op papier, gekleurd, 53 x 74,5 cm.
2 maps : ms on paper, coloured, 53 x 74.5 cm.

Oriëntatie: niet aangegeven.
Orientation: not indicated.

Verklaringen: [linksboven] een beschrijving :
Explanations: [upper left] a description :

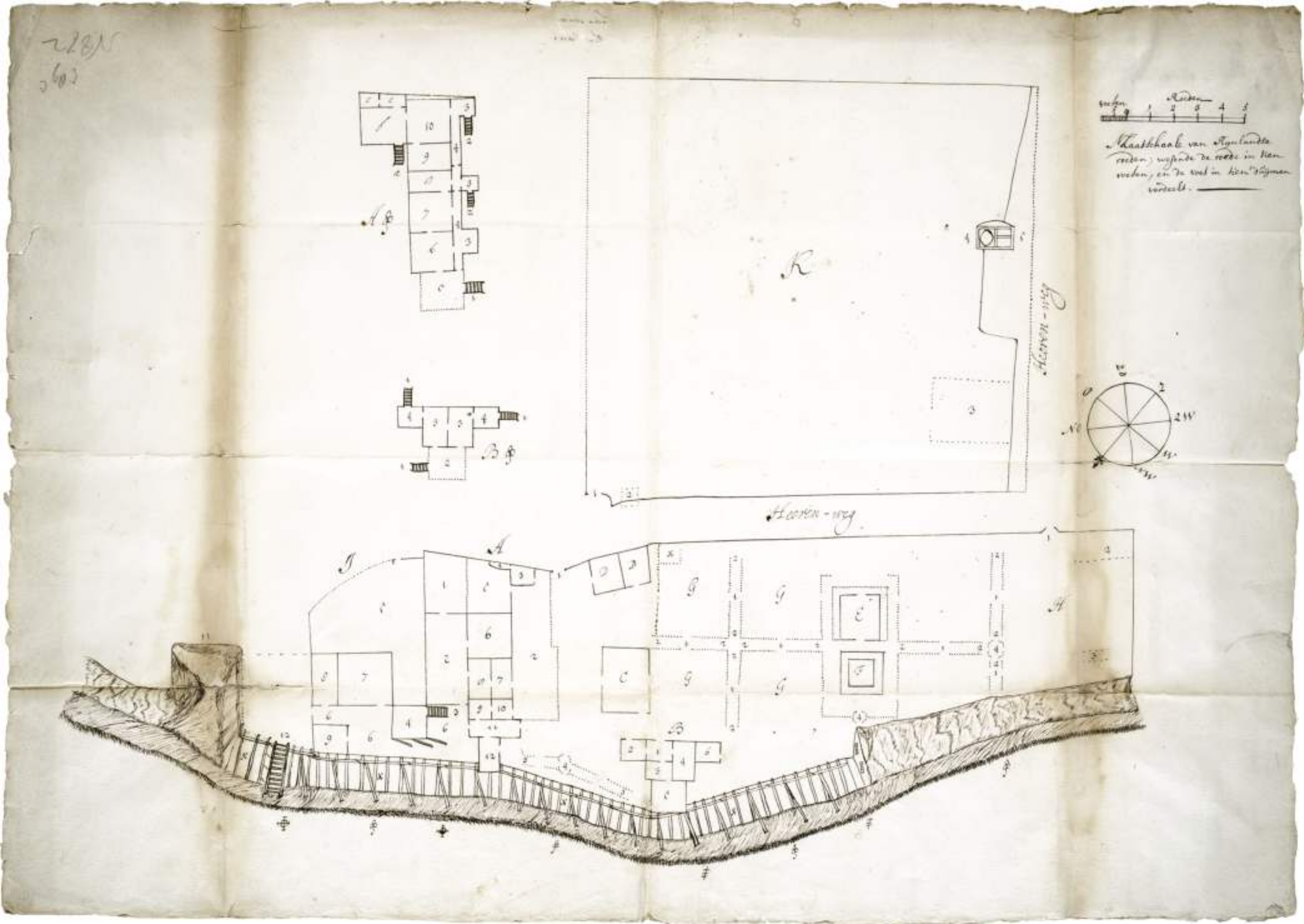
Concept van een Beneden-gebouw.

[midden boven] een beschrijving :
[above centre] a description :

Concept van een Boven-gebouw.

Voor het steeds maar groeiende bedrijf van de VOC in Surat was men rond 1700 voortdurend op zoek naar meer ruimte. Binnen de in 1679 gebouwde binnenste ring van de stadmuur (zie blad 116) was echter steeds minder plaats en de grondprijzen waren er enorm hoog (zie Das Gupta, *Indian Merchants*, 57-58). In 1698 leek zich de mogelijkheid voor te doen het hier getoonde, direct aan de rivier gelegen perceel van Muhammad Shahid te huren, van wie de VOC ook terrein D op blad 108 in pacht had. Er werden meteen plannen gemaakt voor de verbouwing, waarvan de beide plattegronden op blad 111 een onderdeel vormden. De uitgebreide verklaring van het bouwplan is weer te vinden in het desbetreffende rapport uit Surat, Nationaal Archief 1.04.02 1620, folio's 251-252. De linker plattegrond geeft de begane grond weer en de rechter de eerste verdieping. Op de eerstgenoemde duiden de letters A de straten rondom de nieuw te bouwen loge aan; B is een erf met opstallen dat Muhammad Shahid voor zich wilde behouden. De vertrekken met nummers 10 t/m 17 zouden de nieuwe woning voor de directeur worden, nummer 1 is de ingang aan de zijde van de stad en nummer 27 aan de tegenoverliggende zijde van het gebouw is de stadsmuur, met bij nummer 26 de stadspoort. De stadsmuur was aan de rivierkant, vandaar dat men op de eerste verdieping een terras had ontworpen, met bij nummer 21 van de plattegrond rechts een kamer 'om een rivierluchtje te kunnen scheppen'.

Around 1700 there was a continual search for more space for the ever growing business of the VOC in Surat. However, within the ring of the town walls built in 1679 there was less and less room, and the price of land was extremely high (see Das Gupta, *Indian Merchants*, 57-58). In 1698 it turned out to be possible to rent the premises located directly on the river shown here from Muhammad Shahid, from whom the VOC had also leased block D on sheet 108. Immediately plans were made for their reconstruction, of which the two ground-plans on sheet 111 are part. The lengthy explanation of the building plan can again be found in the relevant report from Surat, Netherlands National Archives 1.04.02 1620, folios 251-252. The plan on the left shows the ground floor, and the one on the right the first floor. On the former the letters A indicate the streets around the lodge that would be built, and B is the yard with structures that Muhammad Shahid wished to keep for himself. The quarters with numbers 10 to 17 would be the new residence for the director, number 1 is the entrance on the town side, and number 27 on the opposite side of the building is the town wall, with the town gate at number 26. The town wall was on the river side, and so on the first floor a terrace had been designed, with at number 21 on the plan on the right a room 'to be able to get a breath of fresh river air'.

blad / sheet 112:

NATIONAAL ARCHIEF, 4, VEL 872.

[Anoniem, 1698] :
[Anonymous, 1698] :

[PROJECTPLAN VOOR NIEUWE GEBOUWEN TE SURAT
OP DE TUINEN EN PERCELEN GEKOCHT DOOR DE
COMPAGNIE].

[PROJECT PLAN FOR NEW BUILDINGS AT SURAT IN THE
GARDENS AND ON THE PARCELS BOUGHT BY THE
COMPANY].

Schaalstokken van 5 Rijnlandse roeden = [ca. 1 : 275].
Scale-bars of 5 Rijnlandse roeden = [approximately 1 : 275].

1 kaart : ms op papier, 53 x 74 cm.
1 map : ms on paper, 53 x 74 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

In de meeste plaatsen in India waar de VOC een factorij had, onderhield zij ook een tuin, die doorgaans op enige afstand buiten was gelegen. Deze compagniestuinen leverden geneeskrachtige kruiden voor de heelmeeesters ter plaatse, maar dienden hier in de eerste plaats om te ontspannen en om zakenpartners te ontvangen. Dit laatste was naar het gebruik van vooral de moslimse edellieden in India, die ook meestal beschikten over een prachtig aangelegde tuin met paviljoens en waterpartijen. Vaak waren dit zogenoemde *charbaghs* of vierledige tuinen (zie blad 70). De plattegrond van de oorspronkelijke tuin van de VOC bij Surat, letter K op de kaart op blad 112, is helaas niet ingevuld. Bij de letters E t/m G zien we iets van een dergelijk vierledig plan terug, maar het lijkt erop dat men in 1698, toen deze kaart werd getekend als onderdeel van het rapport uit Surat over de voorgestelde uitbreidingen van de loge, al bezig was dit voorheen ook als tuin aangelegde gedeelte te bebouwen en als aanlegplaats in gebruik te nemen. Daaronder is de beschouwing langs de rivier te zien, terwijl bij de letter H recentelijk een stuk van het land was weggeslagen. Een uitgebreide maar door inktvraat helaas nauwelijks meer leesbare verklaring van de kaart vindt men op folio's 254-257 van het genoemde rapport, Nationaal Archief 1.04.02 1620. Zie ook de plattegrond uit ca. 1735 op blad 118.

In most places in India where the VOC had a factory it also kept a garden, which generally was located at some distance outside the town. These Company gardens supplied medicinal herbs for the physicians there, but here served primarily as a place to relax and to receive business partners. The latter was in keeping with the custom of the Muslim nobles of India in particular, who also mostly possessed a beautifully arranged garden with pavilions and pools. Often these were what were called *charbaghs* or gardens divided into four parts (see sheet 70). Unfortunately the plan of the VOC's original garden at Surat, letter K on the map on sheet 112, has not been filled in. At the letters E to M we find something of such a four-part garden, but it looks as if in 1698, when this map was drawn as part of the report from Surat concerning the proposed extensions to the lodge, steps were already being taken to build over this part formerly laid out as a garden and to use it as a mooring-place. Below it the embankment along the river can be seen, while at the letter H recently a piece of land had been washed away. An extensive explanation of the map, unfortunately scarcely legible due to ink corrosion, is found on folios 254-257 of the above-mentioned report, Netherlands National Archives 1.04.02 1620. See also the plan from about 1735 on sheet 118.

blad 113 boven / sheet 113 above:

BIBLIOTECA MEDICEA LAURENZIANA, CARTE DI
CASTELLO 58.

[Johannes Vingboons, ca. / c. 1665] :

DE STAD SOVRATTE. GELEEGEN OP DE NOORDER
BREETE VAN 21 GRADEN.

THE CITY OF SURAT. LOCATED AT THE NORTHERN
LATITUDE OF 21 DEGREES.

Aquareltekening op papier, gekleurd, 43,5 x 67,5 cm.
Water-colour drawing on paper, coloured, 43,5 x 67,5 cm.

De aquareltekening met pen en penseel uit het atelier van Johannes Vingboons op blad 113 boven werd door prins Cosimo de Medici aangekocht tijdens zijn bezoek aan Amsterdam in 1667 (zie blad 44 boven). De voorstelling toont de citadel of het 'Casteel' van Surat, rechts aan de rivier, en links daarvan het 'Gouverneurs huijs'. Met dit laatste wordt de woning van de *mutasaddi* bedoeld, de Mughalse beambte die de Europeanen beschouwden als de gouverneur van de stad. Nog iets verder links is de 'Alfhandigo' te zien, een aanduiding die via het Portugees is ontleend aan het Arabische *al-funduk*. Het was het depot waar alle goederen die voor de in- of uitvoer bestemd waren, gedeponeerd dienden te worden om te worden getaxeerd met het oog op de tolheffing. Zoals wel vaker bij Vingboons, doen de meeste gebouwen op de afbeelding onrealistisch Europees aan, in dit geval zelfs met kruizen op twee torens in de stad! Het is mogelijk dat Vingboons heeft gewerkt naar de gravure uit het werk van Pieter van den Broecke op blad 113 midden, of naar een tekening van Van den Broecke zelf die daaraan ten grondslag lag.

The water-colour with pen and brush from the studio of Johannes Vingboons reproduced on sheet 113 above was purchased by Prince Cosimo de Medici during his visit to Amsterdam in 1667 (see sheet 44 above). The picture shows the citadel or 'Castle' of Surat, on the right on the river, and to the left of it the 'Governor's house'. The latter alludes to the residence of the *mutasaddi*, the Mughal official whom the Europeans regarded as governor of the town. Further to the left the *Alfhandigo* can be seen, a name derived via Portuguese from the Arabic *al-funduk*. This was the depot where all goods destined for import or export had to be placed in order to be assessed for the purpose of levying tolls. As is often the case in Vingboons's work, most of the buildings have an unrealistically European look, in this instance even with crosses on two of the towers in the town! It is possible that Vingboons was working from the engraving from the work of Pieter van den Broecke on sheet 113 centre, or from a drawing by Van den Broecke himself that this was based on.

blad 113 midden / sheet 113 centre:

BEGIN ENDE VOORTGANGH VAN DE VEREENIGHDE
NEDERLANDSCHE GEOTROYEERDE OOST-INDISCHE
COMPAGNIE III, PIETER VAN DEN BROECKE, PAG. / P. 107
AFB. / FIG. 10.

A. Matham fecit, 1629 :

SVRATTE.

SURAT.

Kopergravure op papier, 10,5 x 16,5 cm.
Copper-plate engraving on paper, 10,5 x 16,5 cm.

De uit Commelin's verzamelwerk gereproduceerde gravure met aanzicht van Surat op blad 113 midden is afkomstig uit de eerste gedrukte editie van Pieter van den Broeckes verslag van diens reizen in Azië, zijn *Korte Historiae* uit 1634 (zie blad 44 onder). Commelin nam alle twaalf illustraties uit de oorspronkelijke editie over in zijn uitgave van 1646. Negen van deze gravures zijn anoniem, drie andere zijn getekend met de naam A. Matham, waaronder de afgebeelde. Pieter van den Broecke was van 1620 tot 1628 aangesteld als directeur van Surat. Hij bewees zich in deze functie mede door zijn diplomatieke talent in de relatie met de Mughalse bestuurders. Deze cruciale verhouding werd vooral in de laatste jaren van Van den Broeckes ambtsperiode ernstig op de proef gesteld door het onhandige optreden van haviken als de directeur van Coromandel, Maerten IJsbrandtsz (1626–1630), die onder meer enkele malen schepen met goederen van Mughalse edelen liet opbrengen.

The engraving with a view of Surat on sheet 113 centre reproduced from Commelin's miscellany was taken from the first printed edition of Pieter van den Broecke's account of his travels in Asia, his *Korte Historiae* from 1634 (see sheet 44 below). Commelin took all twelve illustrations from the original edition in his publication of 1646. Nine of the engravings are anonymous, and the three others bear the name A. Matham, including the one shown here. Pieter van den Broecke was appointed as director of Surat from 1620 to 1628. He proved himself in this position with his diplomatic talents in relations with the Mughal administrators. In particular during the later years of Van den Broecke's term this crucial relationship was sorely tested because of the inept actions of hawks such as the director of Coromandel, Maerten IJsbrandtsz (1626–1630), who several times had ships carrying the goods of Mughal nobles seized.

blad 113 onder / sheet 113 below:

BEGIN ENDE VOORTGANGH VAN DE VEREENIGHDE
NEDERLANDSCHE GEOTROYEERDE OOST-INDISCHE
COMPAGNIE III, PIETER VAN DEN BROECKE, PAG. / P. 106
AFB. / FIG. 9.

[Anoniem, ca. 1634] :
[Anonymous, c. 1634] :

LOGIE VAN SVRAT.

LODGE AT SURAT.

Kopergravure op papier, 10,5 x 16,5 cm.
Copper-plate engraving on paper, 10,5 x 16,5 cm.

De gravure op blad 113 onder, met een aanzicht in vogelvlucht van de factorij in Surat, is eveneens door Commelin overgenomen uit de eerste editie van het werk van Van den Broecke en zou dus terug kunnen gaan op een tekening van diens hand (zie blad 44 onder). De indeling van de loge lijkt enigszins overeen te komen met de plattegrond van gebouw C, 'de oude logie', op blad 108.

The engraving on sheet 113 below, with a view in bird's-eye perspective of the factory at Surat, was also adopted by Commelin from the first edition of the work of Van den Broecke, and hence could derive from a drawing by him (see sheet 44 below). The arrangement of the lodge seems to be rather similar to the plan of building C, 'the old lodge', on sheet 108.

blad / sheet 114:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VELH 619.105.

[Johannes Vingboons, ca. / c. 1665] :

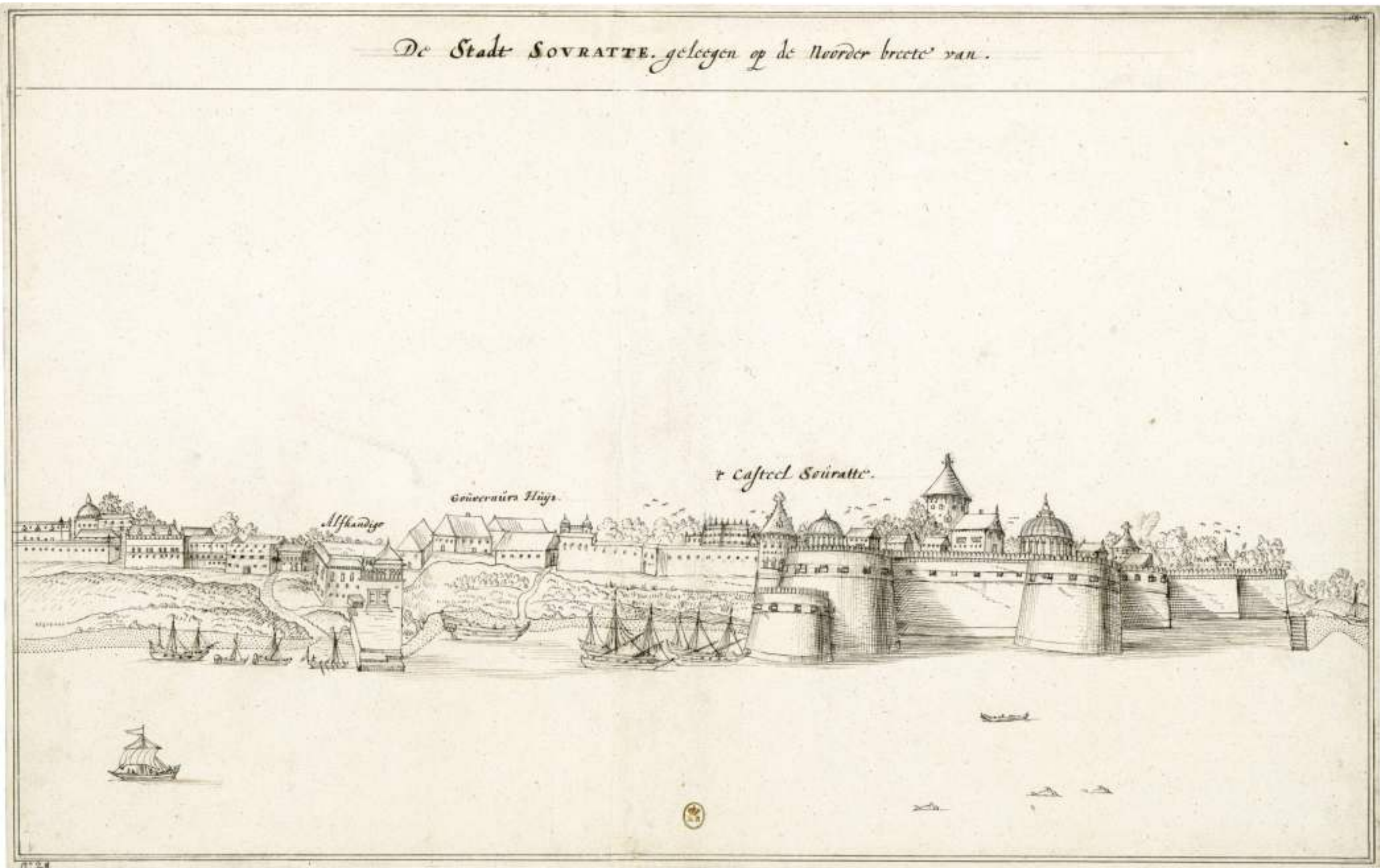
**VISIAPOUR AAN DE ZIJDE VAN DE RIVIER MANDOVA
[AFGEBEELD IS SURAT].**

**BIJAPUR AT THE MANDOVA RIVER [DEPICTED IS
SURAT].**

Aquareltekening op papier, gekleurd, 44 x 59 cm.
Water-colour drawing on paper, coloured, 44 x 59 cm.

De voorstelling van de aquareltekening op blad 114, omstreeks 1665 gemaakt in het atelier van Johannes Vingboons en naderhand opgenomen in de Beudeker Atlas, is met uitzondering van de hier niet aanwezige kruizen op de torens vrijwel gelijk aan die op Vingboons' tekening van Surat voor prins Cosimo de Medici op blad 113 boven. De inschriften zijn echter weggelaten en volgens de titel zou hier nu niet Surat maar Bijapur ('Visiapour') zijn afgebeeld. Van deze laatste plaats zijn door Vingboons meer tekeningen vervaardigd (bladen 153-155), die een heel ander stadsgezicht tonen; bovendien ligt Bijapur niet pal aan een brede rivier. De redenen voor deze verwisseling zijn niet bekend; vermoedelijk gaat het om niet meer dan een fout uit onoplettendheid. Martine Gosselink (*Land in zicht*, 49-50) laat zien dat Vingboons in een enkel geval zijn afbeeldingen bewust fraaier tekende dan de voorbeelden die hij ter beschikking had, zoals bij zijn tekeningen van Nieuw-Amsterdam, maar dit lijkt hier niet aan de orde te zijn geweest.

The depiction in the water-colour drawing on sheet 114, made in about 1665 in the studio of Johannes Vingboons and later included in the Beudeker Atlas, is, with the exception of the missing crosses on the towers, nearly the same as the one in Vingboons's drawing of Surat for Prince Cosimo de Medici on sheet 113 above. However, the captions have been left out, and according to the title it shows not Surat but Bijapur (*Visiapour*). Vingboons made other drawings of the latter (sheets 153-155), which give a quite different view of the town, and furthermore Bijapur is not located right on a wide river. The reasons for this exchange are not known; presumably it is no more than an error made out of inattention. Martine Gosselink (*Land in zicht*, 49-50) shows that occasionally Vingboons deliberately made his pictures look more beautiful than the models he had at his disposal, as in the case of his drawings of New Amsterdam, but that does not seem to have been the case here.

blad / sheet 115:

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE, DEPVD-25
TOME 11 (FOL.), P186983 [= GAIGNIÈRES 6510].

[Johannes Vingboons, ca. / c. 1660] :

DE STADT SOVRATTE, GELEEGEN OP DE NOORDER
BREETE VAN.

THE CITY OF SURAT, SITUATED AT THE NORTHERN
LATITUDE OF.

Pentekening in inkt op papier, 35,5 x 55 cm.
Pen drawing in ink on paper, 35.5 x 55 cm.

Look in de Bibliothèque nationale de France in Parijs bevindt zich een verzameling Vingboons-tekeningen, die echter niet in kleur zijn uitgevoerd; waarschijnlijk betreft het werktekeningen uit zijn atelier. Deze zijn waarschijnlijk na Johannes Vingboons’ overlijden in 1670 met nog andere stukken uit diens nalatenschap opgekocht door de Franse verzamelaar François-Roger de Gaignières (1644-1715), die zijn gehele collectie in 1711 schonk aan de Franse koning Lodewijk XIV. De tekening van Surat uit dit bestand op blad 115 was mogelijk een tussenstap tussen het model dat Vingboons en zijn medewerkers ter beschikking hadden (mogelijk van of naar Pieter van den Broecke, zie blad 113 midden) en de latere gekleurde versies op de bladen 113 boven en 114. De inschriften zijn geheel gelijk aan die op de tekening voor prins Cosimo de Medici op blad 113 boven, alleen de breedtegraad moest nog ingevuld worden.

There is also a collection of Vingboons drawings in the *Bibliothèque nationale de France* in Paris, but these are not in colour; probably they are working drawings from his studio. After Johannes Vingboons died in 1670 it seems that these, with other items he left, were bought up by the French collector François-Roger de Gaignières (1644-1715), who gave his whole collection to the French king, Louis XIV. The drawing of Surat from this corpus on sheet 115 was possibly a stage between the model that Vingboons and his colleagues had at their disposal (possibly by or after Pieter van den Broecke, see sheet 113 centre) and the later coloured versions on sheets 113 above and 114. The captions are exactly the same as the ones on the drawing for Prince Cosimo de Medici on sheet 113 above, except that the degree of latitude still had to be filled in.

blad / sheet 116:

Rijksmuseum Amsterdam, SK-A-4778.

[Anoniem, 1703–1708] :
[Anonymous, 1703–1708] :

[GEVECHT OP DE RIVIER BIJ SURAT].

[BATTLE ON THE RIVER AT SURAT].

Olieverf op doek, 80 x 119 cm.
Oil painting on canvas, 80 x 119 cm.

Het is onbekend wie het schilderij van Surat met een gevecht tussen schepen op de rivier op blad 116 gemaakt heeft, maar er zijn een paar aanwijzingen voor de datering ervan. Ten eerste is er de kleding van de Europese figuren op de voorgrond, die volgens de mode van rond 1700 is. Verder is hier al de nieuwe stadsmuur van Surat te zien, die nog geheel ontbreekt op de afbeeldingen van Surat op de bladen 113–115. Een derde indicatie wordt geleverd door de vermoedelijke achtergronden van de afgebeelde vijandelijkheden op de rivier en ten slotte is er een vergelijkbaar schilderij van Ludolf Backhuysen, van wie we weten dat hij in 1708 overleed. Aan de laatste drie van deze aspecten wordt hieronder nadere aandacht besteed.

Op de afbeeldingen op de voorgaande bladen was het enige deel van Surat dat door een muur beschermd werd de citadel, het ‘Kasteel’ in toenmalige Nederlandse termen, die van de overige stad werd gescheiden door een gracht. Tijdens de aanvallen van de Maratha’s op Surat in 1664 en 1670 (zie de inleiding) lag de stad dan ook min of meer voor hen open en moesten de Nederlanders en Engelsen hun eigen loges verdedigen. In 1679 werd de citadelmuur alsnog doorgetrokken ter bescherming van de aangrenzende stadsdelen, inclusief de Nederlandse, Engelse en Franse factorijen, later gevolgd door nog een tweede ring die enkele minder centrale wijken omvatte. De eerste muur stond bekend als de *shahrpanah*, ofwel ‘de toevlucht van de stad’, de tweede, buitenste als de *alampanah*, ‘de toevlucht van de wereld’. Bij vergelijking van dit schilderij met de schematische plattegrond van omstreeks 1713 op blad 117 vallen als overeenkomsten onder meer de ronde bastions in de muur en de poorten aan de rivierkant op. Ook zien we daar dat het paleis van de *mir-e bahr* (zie blad 117) en de loge van de Engelsen vlakbij twee van die poorten gelegen waren. Inderdaad is op het schilderij een Engelse vlag op een gebouw vlakbij de stadsmuur te herkennen, terwijl tussen die vlag en de citadel een aantal witte paleisachtige gebouwen is gelegen. Deze voorstelling van Surat toont verder een aantal oorspronkelijk aandoende details die niet voorkomen in die van Vingboons. Een voorbeeld is de machicoulis

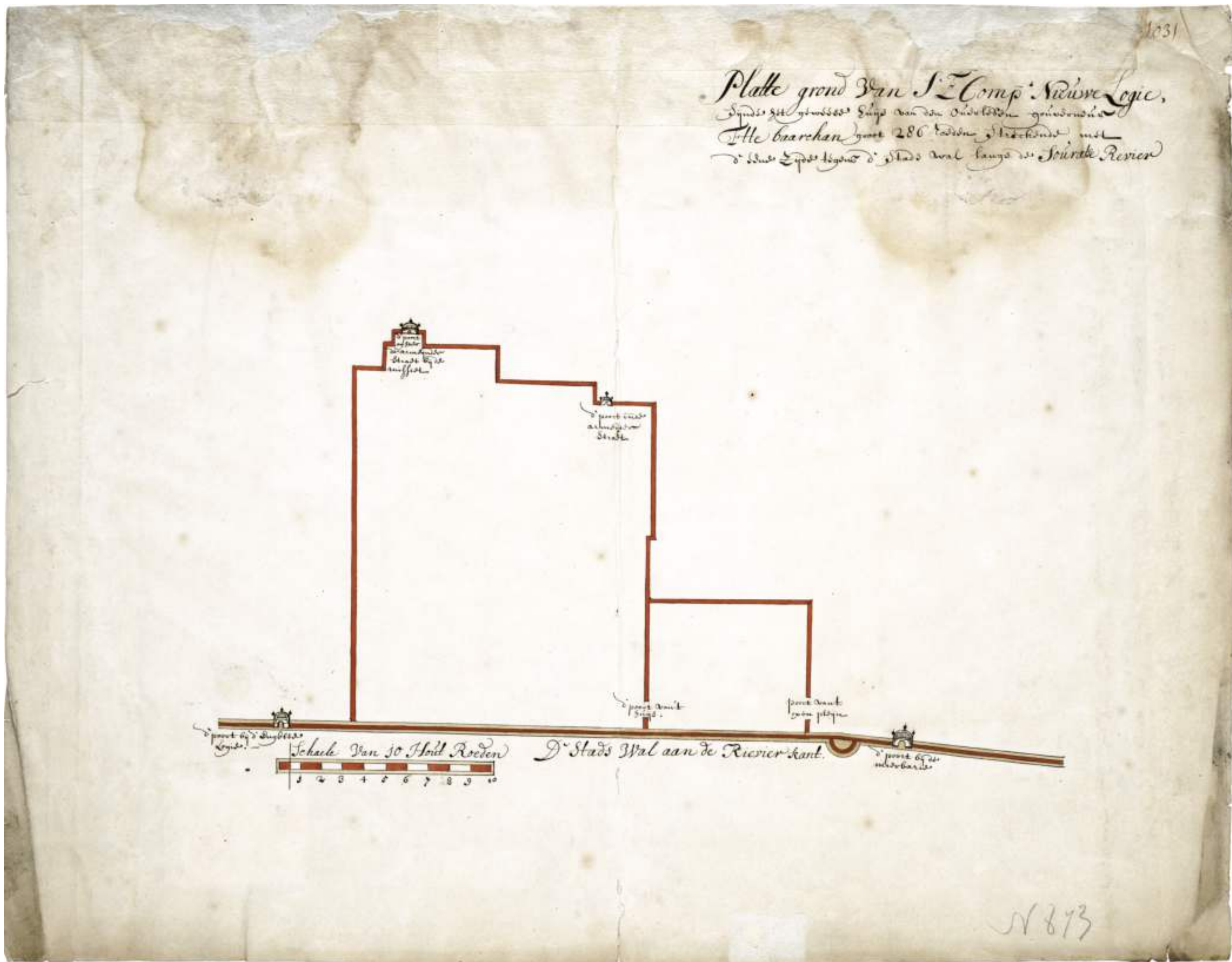
bovenaan de muren, de overhangende weergang die veel gebruikt werden in de Indiase vestingbouw, terwijl ook het witte hoge gebouw met een *ivan* (halfopen hal) en twee kleine torentjes echte Mughalse architectuurkenmerken vertoont. De *gurabs*, de lokale scheepjes met hun typische zeilen die in deze voorstelling her en der met kogels doorboord worden, maken eveneens een authentieke indruk. De afgebeelde gebeurtenis zou een gevecht kunnen zijn in verband met de blokkade van de rivier door de VOC in 1703, naar aanleiding van een langlopend conflict met de machtige handelaar Mulla Abdul Ghafur. Tijdens deze afsluiting, waarbij ook de EIC aan de kant van de Compagnie opereerde, werden door de Nederlanders drie grote schepen opgebracht van handelaren uit het kamp van Ghafur. Dit zouden de schepen met rode vlaggen rechts op de voorstelling kunnen zijn, al zijn deze door de kunstenaar wel geheel naar Europees model weergegeven. Overigens stond een deel van de Mughalse gezaghebbers, met name de ‘gouverneur’ I’tibar Khan, in dit conflict aan de zijde van de VOC (zie blad 117 en Das Gupta, *Indian Merchants*, 123–127).

Gezien alle overeenkomsten met de werkelijke situatie in het Surat van 1703 is het dus goed mogelijk dat we hier van doen hebben met een schilderij van een ooggetuige van de blokkade, of met een schilder die in elk geval zelf in Surat was geweest. Dat brengt ons bij de vierde aanwijzing voor de datering. Het hier getoonde schilderij vertoont grote overeenkomsten met een werk van de bekende schilder van zeegezichten Ludolf Backhuysen (ook: Backhuijsen, 1630–1708), die zelf nooit naar Azië reisde maar toch een aantal gezichten op plaatsen in dat werelddeel heeft vervaardigd. Van dat schilderij is tegenwoordig helaas alleen nog een foto uit een veilingcatalogus van 1879 beschikbaar, de huidige verblijfplaats is onbekend (zie Zandvliet, *Mapping*, 235–236). De overeenkomsten zijn echter evident; zelfs de groepen mensen op de voorgrond komen overeen, alleen staan ze op een iets andere plaats in de compositie. Gesteld dat Backhuysen heeft gewerkt naar het voorbeeld van het anonieme schilderij op blad 116, dan valt de uiterste datering in het jaar van diens overlijden, 1708.

It is unknown who did the painting of Surat showing a battle between ships on the river on sheet 116, but there are several pointers to the dating. First, there is the clothing of the European figures in the foreground, which is in keeping with the fashion of around 1700. Then the new town wall of Surat can be seen, whilst this is still completely lacking in the depictions of Surat on sheets 113–115. A third indication is provided by the presumed background of the hostilities on the river shown, and finally there exists a comparable painting by Ludolf Backhuysen, who we know died in 1708. Below we pay further attention to the last three aspects.

In the pictures on the preceding sheets the only part of Surat that was protected by a wall was the citadel, the ‘Castle’ in European terms of the time, which was separated from the rest of the town by a canal. During the attacks on Surat by the Marathas in 1664 and 1670 (see the Introduction), the town was more or less open to them, and the Dutch and the English had to defend their own lodges. In 1679 the citadel wall was extended in order to protect the adjacent parts of the town, including the Dutch, English and French factories, followed later by a second ring that surrounded several less important districts. The first wall was known as the *shahrpanah*, or ‘refuge of the town’, and the second, outer one as the *alampanah*, the ‘refuge of the world’. When comparing this painting with the schematic plan from around 1713 on sheet 117, the round bastions in the wall and the gates on the side of the river form striking similarities. We also see that the palace of the *mir-e bahr* (see sheet 117) and the lodge of the English were located close by two of the gates. On the painting the English flag can indeed be made out on a building close to the wall, while between that flag and the citadel there are a number of white palace-like buildings. Further, this depiction of Surat shows a number of details that give the impression of being original and do not occur in the ones by Vingboons. An example is the machicolation on top of the walls, the projecting gallery that was much used in Indian fortification, while the high, white structure with an *ivan* (half-open hall) and two small turrets also display the features of genuine Mughal architecture. The *gurabs*, the local ships with their typical sails that in this picture are being riddled with bullets also give an impression of authenticity. The event depicted could be a fight in connection with a blockade of the river by the VOC in 1703, as a result of a long-running conflict with the powerful merchant Mulla Abdul Ghafur. During this closure, in which the EIC was also operating on the side of the Dutch, the Dutch seized three large ships belonging to merchants from Ghafur’s camp. These could be the ships with red flags in the picture, although the artist has shown them as of a completely European type. Moreover a number of the Mughal authorities, namely the ‘governor’

I’tibar Khan, were on the side of the VOC in this conflict (see sheet 117 and Das Gupta, *Indian Merchants*, 123–127). In view of all the similarities to the real situation in the Surat of 1703, it is quite possible that we have here a painting by an eye-witness of the blockade, or by a painter who in any case had been in Surat. This brings us to the fourth indication for dating. The painting shown here displays great similarities to a work by the well known painter of seascapes Ludolf Backhuysen (also: Backhuijsen, 1630–1708), who himself never travelled to Asia but even so made a number of views of places in that part of the world. Unfortunately at present there is only a photo of that painting to be found, from an auction catalogue from 1879; its present whereabouts are unknown (see Zandvliet, *Mapping*, 235–236). However, the similarities are evident; even the groups of people in the foreground agree, except that they are standing in a slightly different place in the composition. Assuming that Backhuysen worked from a model of the anonymous painting on sheet 116, then at the latest the dating can be placed in the year in which he died, 1708.

blad / sheet 117:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VEL 873.

[Anoniem, ca. 1713] :
[Anonymous, c. 1713] :

PLATTE GROND VAN S'E COMP'S NIEUWE LOGIE, /
SIJNDE HET GEWESE HUIJS VAN DEN OVERLEDEN
GOUVERNEUR / ETTE BAARCHAN [...].

PLAN OF THE HONOURABLE COMPANY'S NEW
LODGE, / BEING THE FORMER RESIDENCE OF THE
LATE GOVERNOR / I'TIBAR KHAN [...].

Schaalstok van 10 Hout Roeden = [ca. 1 : 395].
Scale-bar of 10 Hout Roeden = [approximately 1 : 395].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 42 x 54 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 42 x 54 cm.

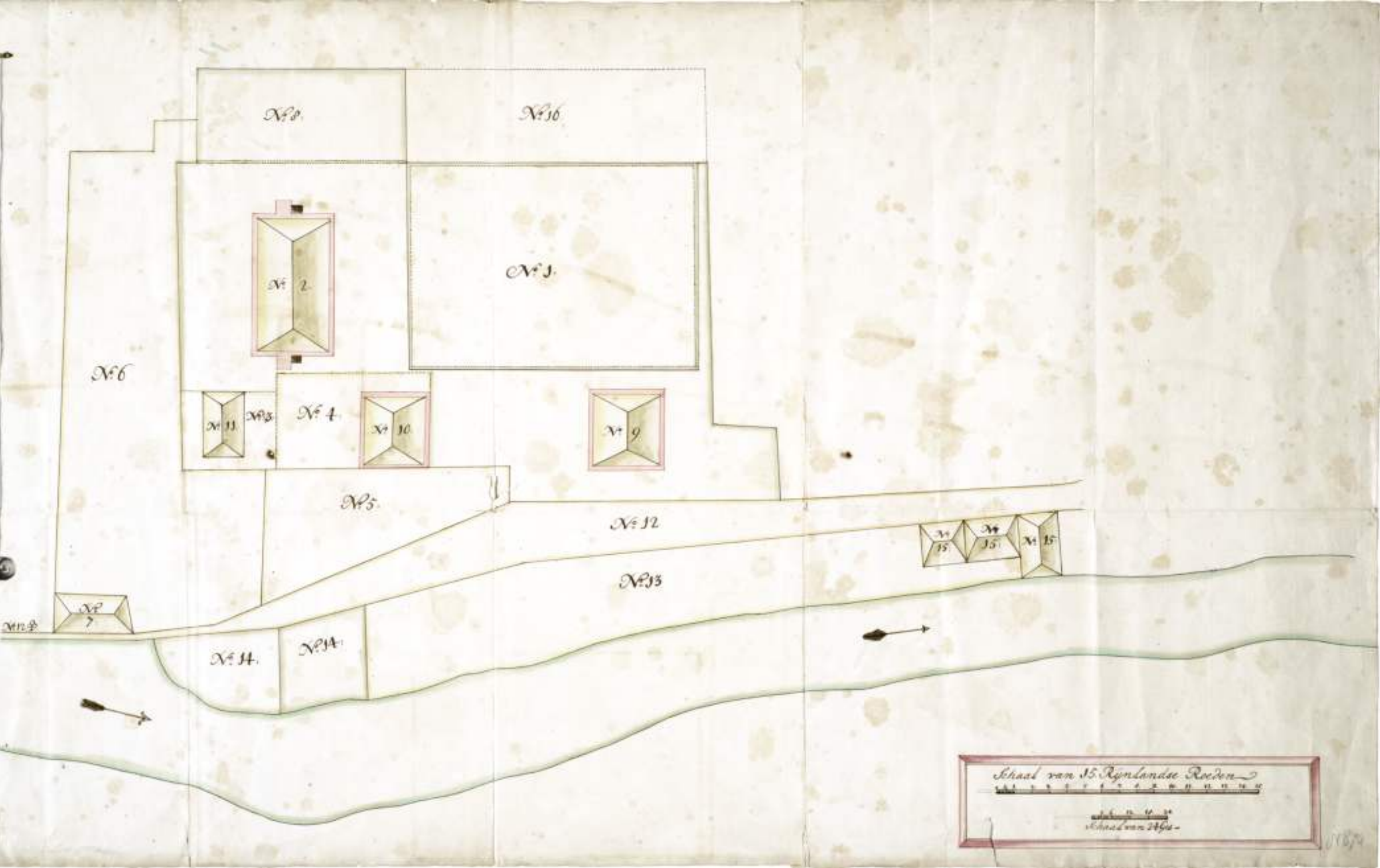
Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

Verklaringen: [rechtsboven] vervolg van de titel :
Explanations: [upper right] continuation of the title :

Groot 286 roeden streckende met d'eene zijde tegens
d'stads wal langs de Souratse Revier.

In tegenstelling tot wat de titel suggereert, is het pand van de plattegrond op blad 117 nooit de behuizing van de VOC in Surat geweest. Zoals al bij blad 111 werd opgemerkt, was men in de factorij omstreeks 1700 dringend op zoek naar een nieuw en groter onderkomen binnen de stads-muur. Toen in of kort voor 1713 de *mutasaddi* I'tibar Khan overleed en de Mughal-keizer diens huis aan de VOC schonk, werd deze gift dan ook dankbaar aanvaard. Een volksopstand in Surat voorkwam echter dat de Compagnie het pand ooit kon betrekken. Als authentieke plattegrond van de woning van een belangrijke Mughalse edele is deze nagelaten tekening niettemin van bijzonder belang. I'tibar Khan was oorspronkelijk de plaatselijke vertegenwoordiger van de Sidi's van Janjira (zie blad 138), van wie de invloed in de aangelegenheden van Surat in de latere zeventiende eeuw sterk was toegenomen. In 1702 werd hij benoemd tot *mutasaddi* van Surat, bij welke gelegenheid hij ook de titel of erenaam I'tibar Khan ('Khan van Vertrouwen') ontving. In deze hoedanigheid betoonde hij zich steeds een groot vriend van de Compagnie, waarmee hij velen in Surat tegen de haren instreek. Toen de keizer ook nog zijn huis aan de Compagnie toewees, was het daarom niet moeilijk voor anderen die belang hadden bij de erfenis steun te vinden voor verzet tegen de overdracht. Het protest werd geleid door een aantal religieuze leiders, van wie er één een claim had op I'tibar Khans nalatenschap vanwege een lening aan diens erfgenamen. Deze belanghebbenden wisten een groot deel van de stadsbevolking mee te krijgen, alsmede de commandant van de citadel, die zelfs dreigde het huis van I'tibar Khan in puin te schieten als de VOC het zou betrekken. Het perceel in kwestie was een prachtig pand binnen de binnenste muur en werd uiteindelijk aan een handelaar uit Sindh verkocht voor 40.000 roepies, zo'n 120.000 gulden (zie Das Gupta, *Indian Merchants*, 26, 35-36, 57-58, 118-119). Op de plattegrond zien we dat het tegen de stadsmuur aan de rivier gelegen was, tussen de Engelse loge en de 'mierbarie' ofwel het paleis van de *mir-e bahr*, letterlijk de 'heer der zee', een andere belangrijke Mughal-beambte in Surat. Aan de voorzijde, dus de stadskant, grensde het huis aan de straat waar de Armenen woonden (de 'Armeijnder straet'). Er waren daar twee ingangen, waarvan een blijkbaar vlakbij een moskee ('de missiet'); een derde poort bevond zich dichtbij de waterkant.

Contrary to what the title suggests, the premises on the plan on sheet 117 never housed the VOC in Surat. As was already noted with sheet 111, around 1700 in the factory there was an urgent search for new and more spacious accommodation inside the town walls. When in or shortly before 1713 the *mutasaddi* I'tibar Khan died and the Mughal emperor gave the latter's house to the VOC, this gift was then gratefully received. A popular revolt in Surat, however, prevented the Company from ever occupying it. As an authentic ground-plan of the residence of an important Mughal nobleman this surviving drawing is nevertheless of special interest. I'tibar Khan was originally the local representative of the Sidis of Janjira (see sheet 138), whose influence in the affairs of Surat in the later seventeenth century had greatly increased. In 1702 he was appointed *mutasaddi* of Surat, and on this occasion he was also given the title of I'tibar Khan, 'Khan of Trust'. In this capacity he always showed himself a good friend of the Company, and this rubbed many in Surat the wrong way. So when the emperor also granted his house to the Company, it was not difficult for others who had an interest in the estate to find support for resistance to the transfer. The protest was led by a number of religious leaders, one of whom had a claim on I'tibar's legacy because of a loan to the latter's heirs. These interested parties managed to win over a large proportion of the population, including the commander of the citadel, who even threatened to shoot I'tibar's house to bits if the VOC occupied it. The property concerned was a fine building inside the inner walls and ultimately it was sold to a merchant from Sindh for 40,000 rupees, or around 120,000 guilders (see Das Gupta, *Indian Merchants*, 26, 35-36, 57-58, 118-119). On the plan we see that it was located against the town wall on the river, between the English lodge and the *mierbarie* or palace of the *mir-e bar*, literally the 'lord of the sea', another Mughal official in Surat. At the front, hence the town side, the house bordered on the street where the Armenians lived (the *Armeijnder straet*). There were two entrances there, of which one was apparently close to a mosque (*de missiet*); a third gate was closer to the edge of the water.

blad / sheet 118:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VEL 874.

[Anoniem, ca. 1735] :
[Anonymous, c. 1735] :

[PLATTEGROND VAN DE COMPAGNIESTUIN EN AANPALENDE PERCELEN BIJ SURAT].

[PLAN OF THE COMPANY GARDEN AND ADJACENT PLOTS AT SURAT].

Schaalstokken van 15. Rijnlandse Roeden = [ca. 1 : 345]
24. Ges = [ca. 1 : 345].
Scale-bars of 15. Rijnlandse Roeden =
[approximately 1 : 345] 24. Ges = [approximately 1 : 345].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 54 x 110 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 54 x 110 cm.

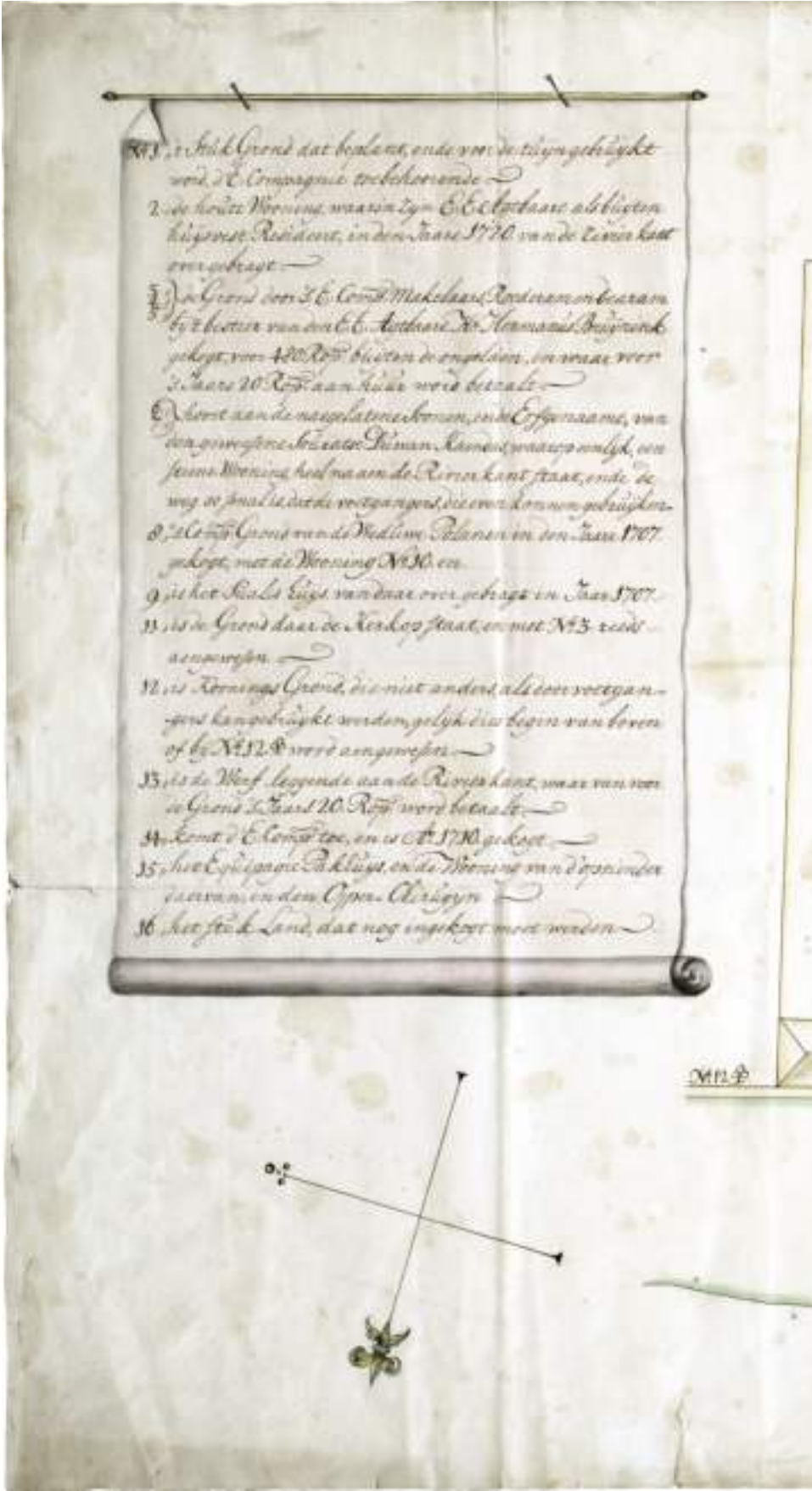
Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

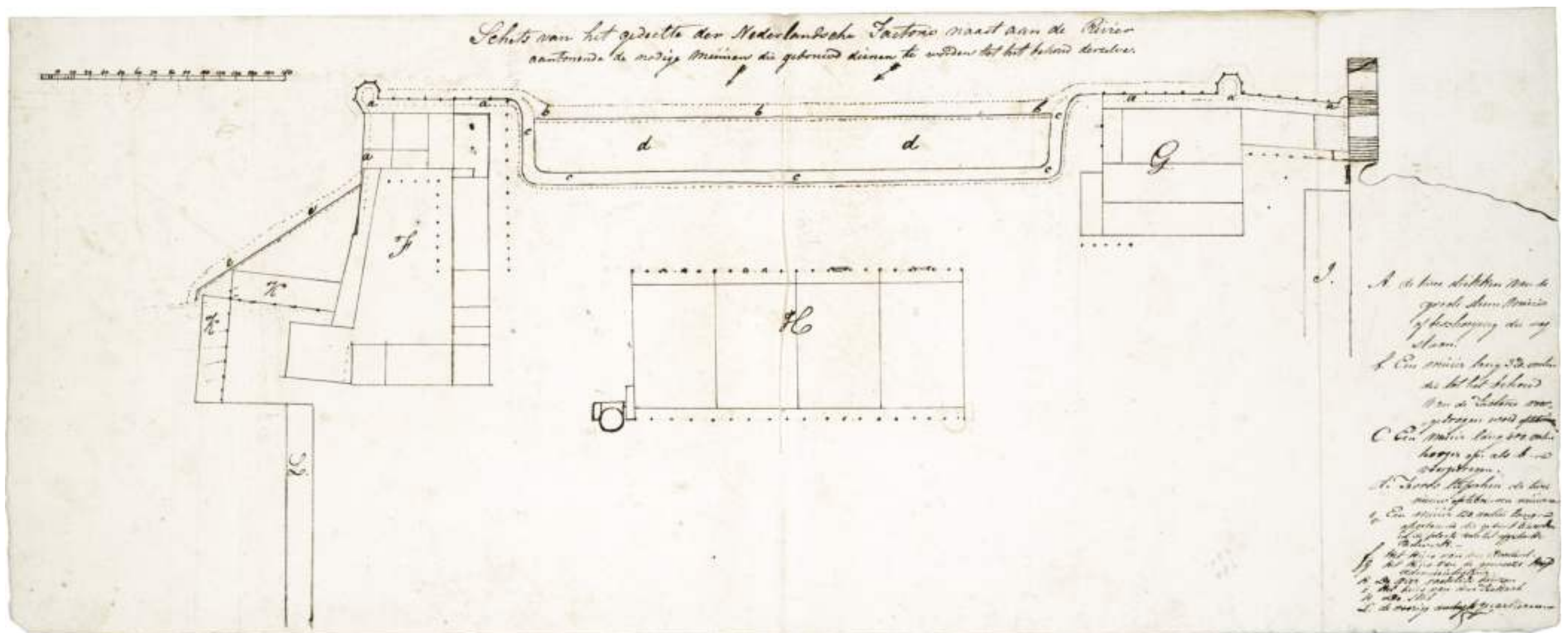
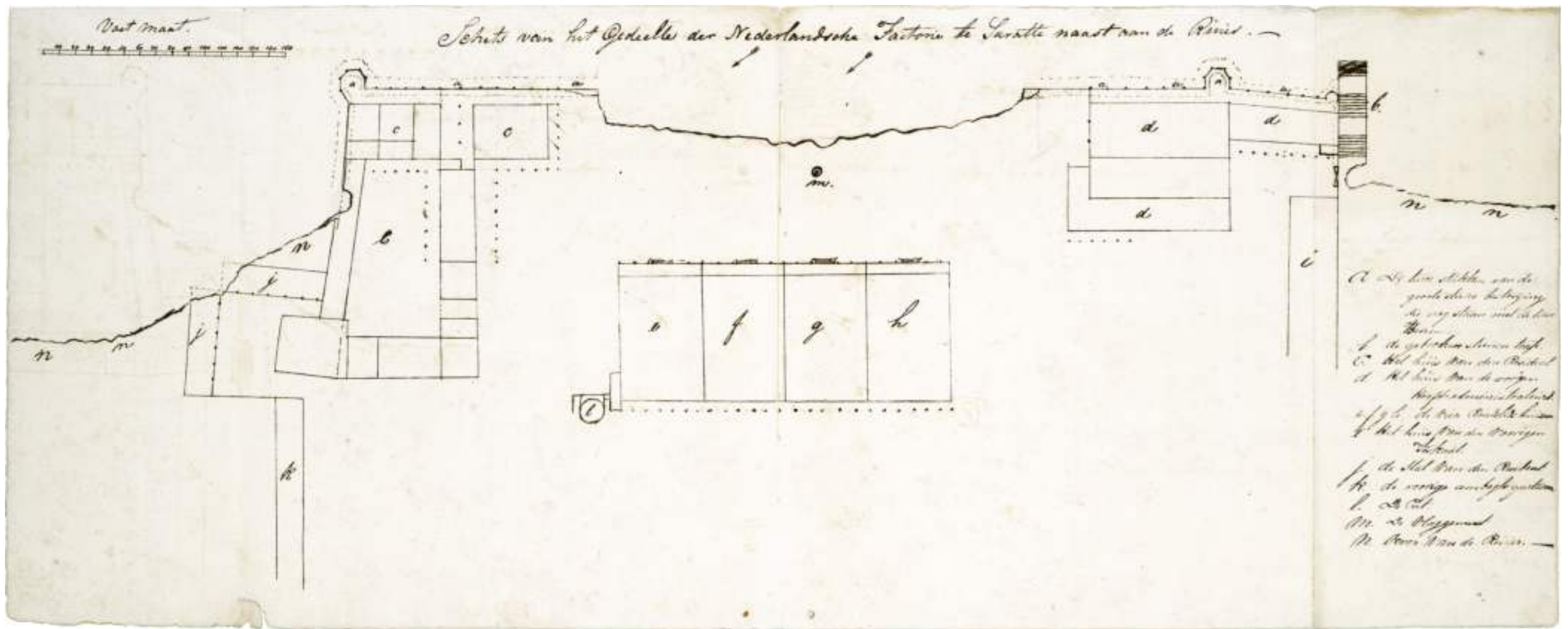
Verklaringen: [links] een legenda bij de nummers 1 t/m 16 :
Explanations: [left] a key to the numbers 1 to 16 :

N:o 1. 'T Stuk Grond dat beplant, ende voor de tuin gebruikt word, d'E: Compagnie toebehoorende.
2. De houte Wooning, waarin zijn E: Agtbaare als buijten hujsvest Resideert, in den Jaare 1720 van de rivier kant overgebracht.
3.4.5. De Grond door 's: E: Comp: Makelaars Roederam en Dearam bij 't bestier van den E:E: Agtbaare Hr. Hermanus Bruijnink gekogt, voor 480 Rop: buijten de ongelden, en waar voor 's: Jaars 20 Rop: aan huur word betaalt.
6.7. Hoort aan de naegelatene Soonen, ende Erfgenaame, van den geweene Souratse Duwan Kaendas, waarop eenlijk, een steene Wooning, heel na aen de Rivier kant staat, ende de weg so smal is, dat de voetgangers, die even kunnen gebruijken.
8. 'S: Comp: Grond van de Weduwe Polanen in den Jaare 1707 gekogt, met de Wooning No. 10 en.
9. Is het Sualis hujs, van daar over gebracht in Jaar 1707.
11. Is de Grond daar de Kerk op staat, en met No. 3: reeds aangewesen.
12. Is Koonings Grond, die niet anders, als door voetgangers kan gebruijkt werden, gelijk dies begin van boven of bij No. 12: [kaartsymbool] word aangewesen.
13. Is de Werf, leggende aan de Rivier kant, waar van voor de Grond 's Jaars 20: Rop: word betaalt.
14. Komt d'E: Comp: toe, en is A:o 1710 gekogt.
15. Het Equipagie Pakhuijs, en de Wooning van d'opsiender daervan, en den Opper-Chirugijn.
16. Het stuk Land, dat nog ingekogt moet werden.

Het terrein van de plattegrond op blad 118, waarvan het linker gedeelte met de legenda afzonderlijk is gereproduceerd, is de compagniestuin net buiten de stad aan de rivier, dus hetzelfde als dat van de kaart uit 1698 op blad 112. Daar was te zien hoe de percelen rond de eigenlijke tuin al voor de eeuwwisseling geleidelijk aan bebouwd raakten, een proces dat op de hier afgebeelde kaart van bijna 40 jaar later aanzienlijk verder is voortgeschreden. Intussen waren nog meer aanpalende kavels verworven. Die onder de legenda-nummers 3, 4 en 5 werden tijdens het directeurschap van Herman Bruijning (1726-1728) door twee Indiase makelaars ten behoeve van de VOC aangekocht en konden nadien in pacht door de Compagnie worden gebruikt. Enkele andere kavels waren wel in volle eigendom verkregen, terwijl men ook het perceel onder nummer 16 nog wilde kopen. De oorspronkelijke tuin, K op blad 112 en nummer 1 op deze plattegrond, was omstreeks 1735 nog min of meer intact, hoewel aan de rivierkant een deel was gebruikt om een in 1707 van Suvali overgekomen gebouw neer te zetten (no. 9). Verder waren er enkele pakhuizen en woningen verschenen, waaronder een buitenhuis voor de directeur (2), en verder was er een kerk gebouwd (11). Het terrein direct langs het water (13) was van tuin veranderd in een werf. Overigens is de *Dutch Garden* nu nog altijd een bekende plek in Surat.

The grounds on the plan on sheet 118, of which the left-hand part with the legend has been reproduced separately, is the Company's garden just outside the town on the river, so the same as that on the map from 1698 on sheet 112. There it could be seen how the plots of land around the actual garden had already begun to be built over before the turn of the century, a process that on the map shown here from almost 40 years later had gone considerably further. In the meantime more of the adjacent blocks had been acquired. The ones under the legend numbers 3, 4 and 5 were bought by two Indian brokers for the VOC during the directorship of Herman Bruijning (1726-1728), and after that were used by the Company on lease. Several other blocks were obtained in freehold, while the lot under number 16 was nominated to be bought as well. Around 1735 the original garden, K on sheet 112 and number 1 on this plan, was still more or less intact, although on the river side a part had been used to place a building (no. 9) that had come from Suvali in 1707. In addition several warehouses and residences had appeared, including a country house for the director (2), and a church had been built (11). The grounds directly along the water (13) had changed from being garden to a shipyard. Even today the 'Dutch Garden' is still a well known spot in Surat.

blad 119 boven / sheet 119 above:

NATIONAAL ARCHIEF, 1.04.17 869 FOLS. 64V-65R.

[Anoniem, ca. 1822] :

[Anonymous, c. 1822] :

SCHETS VAN HET GEDEELTE DER NEDERLANDSCHE FACTORIE TE SURATTE NAAST AAN DE RIVIER.

SKETCH OF A PART OF THE DUTCH LODGE AT SURAT NEXT TO THE RIVER.

Schaalstok van 150 voet maat = [ca. 1 : 500].
 Scale-bar of 150 voet maat = [approximately 1 : 500].

1 kaart : ms op papier, 24,5 x 60 cm.
 1 map : ms on paper, 24.5 x 60 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsboven.
Orientation: north is upper right.

Verklaringen: [rechtsonder] een legenda bij de letters a t/m n :
Explanations: [lower right] a key to the letters a to n :

- a. De twee stukken van de groote steene bestoeijing die nog staan met de twee Beeren.
- b. De gebroke steenen trap.
- c. Het huis van den Resident.
- d. Het huis van de vorigen Hoofd-administrateurs.
- e.f.g.h. De vier Raadslids huizen.
- i. Het huis van den voorigen Fiskaal.
- j. De stal van den Resident.
- k. De voorige ambagts quartieren.
- l. De Put.
- m. De vlaggemast.
- n. Oever van de Rivier.

Na de napoleontische oorlogen werd in 1818 op basis van het Verdrag van Londen van 13 augustus 1814 een deel van de Nederlandse bezittingen in Voor-Indië door de Britten teruggegeven, waaronder op 8 april van dat jaar de gebouwen en tuin van de loge in Surat. De eerste Nederlandse resident ter plaatse, B.C. Verploegh, trof de factorij bij zijn aankomst uit Batavia in zwaar verwaarloosde staat aan. De gebouwen waren vervallen en het archief van de factorij lag grotendeels op de vochtige grond, aangevreten door termieten. Verder was het middenstuk van de kademuur afgeslagen door het water van de rivier, hier te zien bij de vlaggenmast (m). In samenspraak met lokale aannemers stelde hij in 1822 een plan op voor het herstel van de gebouwen en de kademuur, waarvan de hoofdlijnen zijn weergegeven in de twee anonieme schetskaarten op blad 119. De bovenste geeft de bestaande situatie weer en de onderste de gewenste situatie na renovatie. Drie jaar later, op 1 maart 1825, kwam Surat met de resterende Nederlandse bezittingen in India opnieuw en ditmaal blijvend onder Brits gezag, volgens de definitieve regeling tussen Nederland en Groot-Brittannië van de wederzijdse grenzen en invloedssferen in Azië bij het Tractaat van Londen van 17 maart 1824.

After the Napoleonic wars, in 1818 on the basis of the Treaty of London of 13 August 1814 a part of the Dutch possessions in India were returned by the British, including the buildings and garden of the lodge in Surat on 8 April. On his arrival from Batavia, the first Dutch resident, B.C. Verploegh, found the factory in a badly neglected state. The buildings were dilapidated and most of the files of the factory lay on the damp ground, eaten by termites. As well as this the central part of the embankment had been washed away by the water of the river, to be seen here at the flagpole (m). In consultation with local contractors, in 1822 he drew up a plan to restore the buildings and the embankment, and the main features of this are shown on the two anonymous sketch maps on sheet 119. The upper one shows the existing situation, and the lower one the desired one after renovation. Three years later, on 1 March 1825, Surat and the remaining Dutch possessions in India came under British rule once more, and this time permanently, in accordance with the definitive arrangement between the Netherlands and Great Britain regarding mutual borders and spheres of influence in Asia under the Treaty of London of 17 March 1824.

blad 119 onder / sheet 119 below:

NATIONAAL ARCHIEF, 1.04.17 869 FOLS. 61V-62R.

[Anoniem, ca. 1822] :

[Anonymous, c. 1822] :

SCHETS VAN HET GEDEELTE DER NEDERLANDSCHE FACTORIE NAAST AAN DE RIVIER / AANTONENDE DE NODIGE MUUREN DIE GEBOUWD DIENEN TE WORDEN TOT HET BEHOUD DERZELVE.

SKETCH OF THE PART OF THE DUTCH LODGE AT THE RIVER / SHOWING THE WALLS NECESSARY TO BE BUILT IN ORDER TO PRESERVE IT.

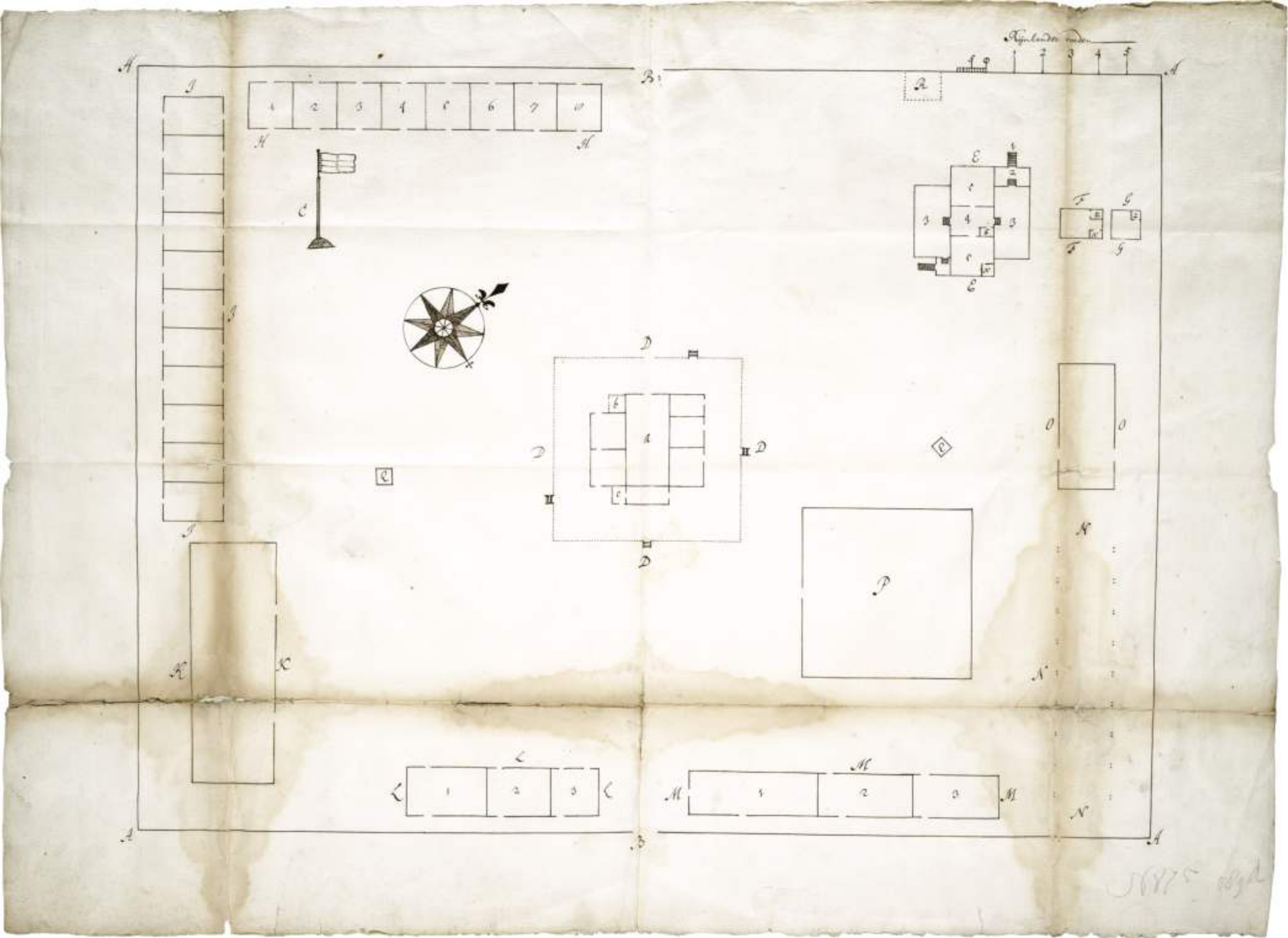
Schaalstok van 150 [Rijnlandse voeten] = [ca. 1 : 500].
 Scale-bar of 150 [Rijnlandse voeten] = [approximately 1 : 500].

1 kaart : ms op papier, 24,5 x 60 cm.
 1 map : ms on paper, 24.5 x 60 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsboven.
Orientation: north is upper right.

Verklaringen: [rechtsonder] een legenda bij de letters A t/m L :
Explanations: [lower right] a key to the letters A to L :

- A. De twee stukken van de groote steene muur of beschoeying die nog staan.
- b. Een muur lang 320 voeten die tot het behoud van de Factorie voorgedragen word op te bouwen.
- C. Een muur lang 400 voeten hooger op als b. voorgedragen.
- d. Terras tuschen de twee nieuw optebouwen muuren.
- e. Een muur 130 voeten lang opgebouwd die gedient te worden in de plaats van het afgespoelde Paalwerk.
- f. Het Huis van den Resident.
- G. Het Huis van de geweeze Hoofd administrateur.
- H. De vier raadslids huizen.
- i. Het huis van den Fiskaal.
- K. De stal.
- L. De voorige ambagts quartieren.

blad / sheet 120:

NATIONAAL ARCHIEF, 4. VEL 875.

[Anoniem, 1698] :
[Anonymous, 1698] :

[PLATTEGROND VAN DE COMPAGNIESWERF TE SUVALI].

[PLAN OF THE COMPANY YARD AT SUVALI].

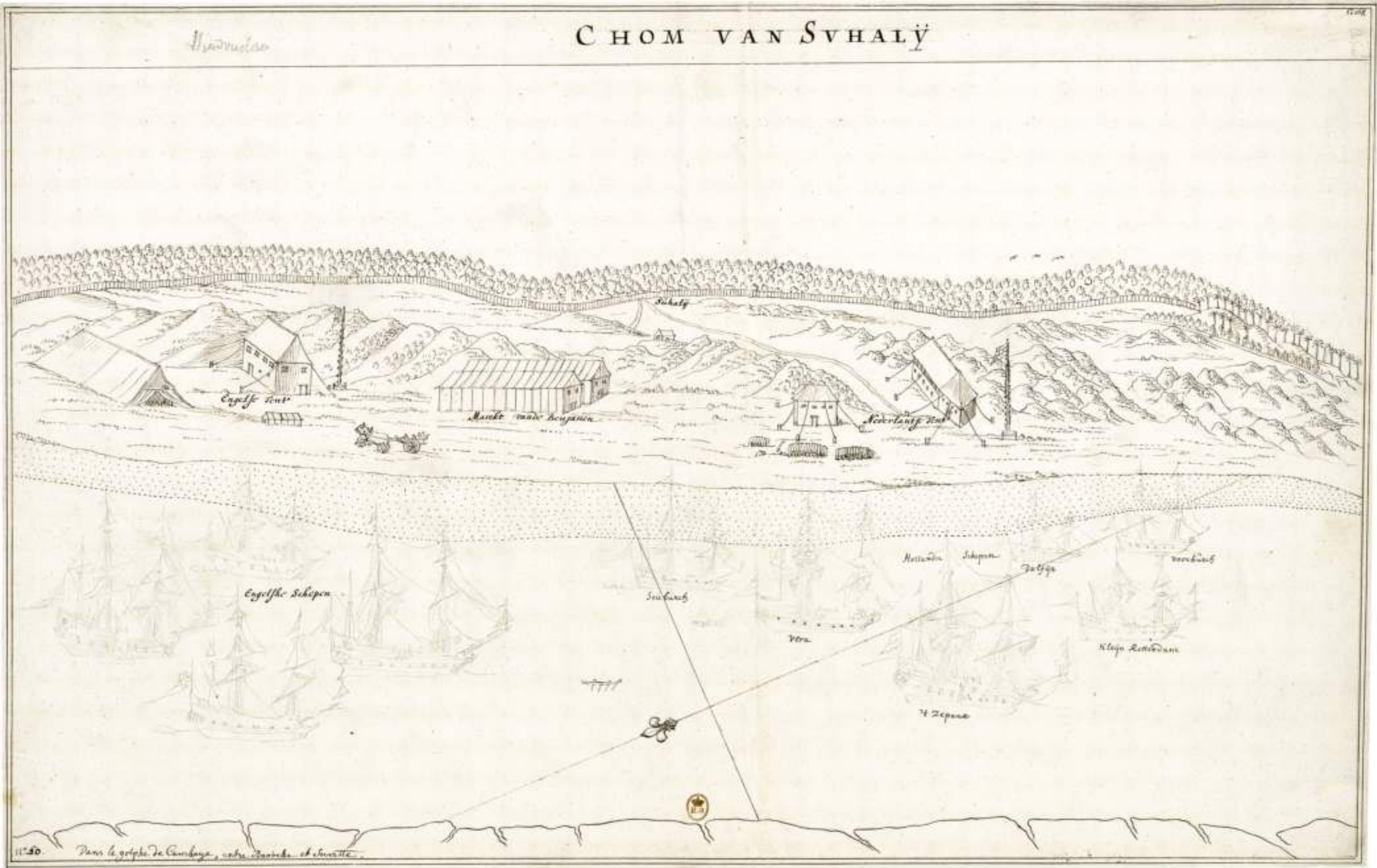
Schaalstok van 5 Rijnlandse roeden = [ca. 1 : 235].
Scale-bar of 5 Rijnlandse roeden = [approximately 1 : 235].

1 kaart : ms op papier, 53 x 74 cm.
1 map : ms on paper, 53 x 74 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsboven.
Orientation: north is upper right.

Suvali. Het strand van Suvali was de plaats waar de grote schepen van de VOC konden laden en lossen. Deze dependance van de factorij in Surat bevond zich zo'n 20 kilometer westelijk van de stad aan open zee, ten noorden van de scherpe landpunt die de Nederlanders de 'Schreijershoek' noemden (zie de bladen 94-95 en 100). De VOC en de Engelse en Franse compagnieën hadden hier elk lange tijd enkele eenvoudige pakhuizen en andere faciliteiten. In de uitgebreide maar slecht leesbare legenda bij de kaart op blad 120, in het eerder genoemde rapport uit Surat van 1698 (Nationaal Archief 1.04.02 1620 folio's 259-261), wordt de hier getoonde bebouwing aangeduid als 'thent', dat wil zeggen een tijdelijk bouwsel. Het geheel was omgeven door een omheining van 'melkhout' (hagen van de struik *Euphorbia tirucalli*, die een giftig melkachtig sap afscheidt, waren en zijn in heel Zuid-Azië een gebruikelijke manier om indringers buiten te houden), die hier is aangegeven met letters A; letter B was de ingang en C de zeer belangrijke en hoge vlaggestok, die was gezekeerd met drie kabels. Deze diende de compagnieschepen als baken voor de ligging van de Nederlandse werf, tussen de aanpalende terreinen van de Engelsen en Fransen. Er was ook weer een ruimte waar de directeur kon verblijven (D), net als in de loges in de stad en bij de tuin. F en G staan voor twee uitkijktorens.

Suvali. The beach of Suvali was the place where the VOC's large ships could load and unload. This annex of the factory in Surat was located about 20 kilometres to the west of the town on the open sea, to the north of the sharp point of land that the Dutch called the *Schreijershoek* (see sheets 94-95 and 100). For many years the VOC and the English and French companies each maintained a few simple storehouses and other facilities here. In the lengthy but scarcely legible legend with the map on sheet 120, in the report from Surat of 1698 already mentioned (Netherlands National Archives 1.04.02 1620 folios 259-261), the building shown here is referred to as a *thent*, that is, a temporary structure. The whole was fenced with a fence of *melkhout* or milkwood (in South Asia hedges of the shrub *Euphorbia tirucalli*, which produces a poisonous milky secretion, are commonly used to deter intruders), indicated with the letters A; the letter B was the entrance, and C the very important and high flagstaff, which was secured with three cables. This served the Company ships as a beacon for the position of the Dutch yard, between the adjacent grounds of the English and French. There was also a space where the director could stay (D), just like the lodges in the town and at the garden. F and G indicate the two lookout towers.

blad / sheet 121:

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE, DEP VD-25
TOME 11 (FOL.), P186980 [= GAIGNIÈRES 6509].

[Johannes Vingboons, ca. / c. 1660] :

CHOM VAN SVHALIJ.

BAY OF SUVALI.

Tekening met pen in inkt en potlood op papier,
35,5 x 54,5 cm.
Pen in ink and pencil drawing on paper, 35.5 x 54.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

Verklaringen: [linksonder] een aantekening in een latere
hand :
Explanations: [lower left] a note by a later hand :

Dans le golphe de Cambaye, entre Baroche et Suratte.

De tekening op blad 121 uit het werkmateriaal van Johannes Vingboons (zie blad 115 boven) geeft de kleine baai of kom ('chom') weer die gelegen is aan de kust van het schiereiland ten zuiden van het dorpje Suvali. Hier hadden de VOC, de EIC en later ook de Franse compagnie hun 'tenten', de tijdelijke dependances van hun factorijen in Surat waar grote schepen konden laden en lossen. Op deze afbeelding is te zien dat het in de tijd van Vingboons nog echt ging om tenten; tegen het eind van de zeventiende eeuw waren deze vervangen door houten gebouwen, zoals blijkt uit de plattegrond uit 1698 op blad 120. Het eerste daarvan is er echter ook al op deze voorstelling, de 'markt der Benjanen', dat wil zeggen een markt voor Baniyase handelaren. In de baai liggen enkele met potlood ingetekende Engelse en Nederlandse schepen. Bij de laatste gaat het om de namen *Souburch*, *Vera* ['*Ter Veere*'], '*t Zepart*, *Delfijn*, *Kleijn Rotterdam* en *Voorburch*, waarmee het origineel van Vingboons' afbeelding te dateren is op de jaren tussen 1656 en 1663.

The drawing on sheet 121 from the working materials of Johannes Vingboons (see sheet 115 above) shows the little bay (*chom*, modern Dutch: *kom*, basin) that is located on the coast of the peninsula to the south of the village of Suvali. Here the VOC, the EIC and later also the French had their 'tents', the temporary annexes of their factories in Surat where large ships could load and unload. In this drawing it can be seen that in Vingboons's time they really were tents, but by the end of the seventeenth century these had been replaced with wooden buildings, as can be seen from the plan from 1698 on sheet 120. The first of these, however, can already be seen in this picture, as the *markt der Benjanen*, that is, a market for the Baniya merchants. In the bay a number of English and Dutch ships have been drawn in with pencil. The latter bear the names of *Souburch*, *Vera* ['*Ter Veere*'], '*t Zepart*, *Delfijn*, *Kleijn Rotterdam* and *Voorburch*, so that the original of Vingboons's drawing can be dated to between 1656 and 1663.

